

Jilid I
Bil. 21

Hari Selasa
29hb Mac, 1983

PENYATA RASMI PARLIMEN

PARLIAMENTARY DEBATES

DEWAN NEGARA

SENATE

PARLIMEN KEENAM

Sixth Parliament

PENGGAL PERTAMA

First Session

KANDUNGANNYA

JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN

[Ruangan 2465]

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Bahasa Kebangsaan (Pindaan dan Perluasan)

[Ruangan 2549]

UCAPAN PENANGGUHAN:

Hukum Syarak [Ruangan 2620]

MALAYSIA
PARLIMEN KEENAM—DEWAN NEGARA

Penyata Rasmi Parlimen

PENGGAL YANG PERTAMA

AHLI-AHLI DEWAN NEGARA

Yang Berhormat Tuan Yang Dipertua, TAN SRI ISMAIL KHAN, P.S.M., P.N.B.S.,
B.K.T., P.P.T. (Dilantik).

„ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO HAJI MOHAMED BIN
NASIR, S.P.M.K., J.M.N., J.P. (Kelantan).

„ Timbalan Yang Dipertua, DATO' SULAIMAN BIN NINAM SHAH,
S.P.M.J., S.S.I.J., J.M.N., B.S.I., P.I.S., J.P. (Dilantik).

„ TUAN HAJI ABDUL JALIL BIN ABDUL RAHMAN (Dilantik).

„ TUAN ABDUL RAZAK BIN HAJI ABU SAMAH, A.M.N., P.J.K.
(Dilantik).

„ TAN SRI DATO' HAJI ABDUL RAZAK BIN HAJI HUSAIN, P.S.M.,
D.S.W., D.S.A.P., J.S.M., S.M.P. (Dilantik).

„ TUAN HAJI ABDUL WAHAB BIN HAJI ABU BAKAR, A.M.N.
(Dilantik).

„ TUAN ABDULLAH BIN SALLEH (Perlis).

„ TOH MUDA DR ABDULLAH FADZIL BIN CHE WAN (Dilantik).

„ TUAN ALEXANDER Y. L LEE (Dilantik).

„ TUAN HAJI ARIFFIN BIN HAJI SALLEH, K.M.N., S.M.K. (Dilantik).

„ TUAN BASHARON BIN HANAPIAH (Dilantik).

„ DATO' CHIN KIM YOONG, D.P.C.M., A.M.P., P.P.T. (Perak).

„ DATUK CHOO CHING HWA, D.P.M.T., K.M.N., P.J.K., P.P.N., P.M.K.,
J.P. (Dilantik).

„ DATUK CHUA SONG LIM, S.P.M.J., S.S.I.J., D.P.M.J., J.M.N., P.I.S.,
B.S.I., J.P. (Johor).

„ TUAN HAJI EBAN BIN HAJI SALLEH (Johor).

„ TUAN HAJI FADZIL BIN AHMAD, A.M.N. (Kedah).

„ TUAN FADZIL BIN MAHMOOD, A.M.N., P.P.N., P.J.K. (Perlis).

„ DATO' S. GOVINDARAJ, D.P.M.S. (Dilantik).

„ PUAN HAFSAH BINTI OTHMAN (Dilantik).

„ PUAN HASNAH BINTI HAJI MOHD. KASIM *alias* HASNAH FATIMAH
BINTI HAJI MOHD. KASIM, A.M.N., P.P.N., P.J.K. (Trengganu).

„ TUAN H'NG HUNG YONG (Dilantik).

- Yang Berhormat TUAN HAJI IBRAHIM BIN ABDULLAH, A.M.N., A.M.P., P.J.K., J.P. (Perak).
- „ TUAN IBRAHIM BIN SALLEH, A.M.N., P.J.K. (Dilantik).
- „ TUAN ISHAK BIN ABDUL RAHMAN, A.M.N., P.J.K. (Pulau Pinang).
- „ DATO' ISMAIL BIN HASHIM, D.P.M.S., K.M.N., A.M.N., P.B.M., J.P. (Melaka).
- „ TUAN JAAFAR BIN HARUN (Dilantik).
- „ DATUK JAMES BERNARD WILLIE, P.G.D.K. (Sabah).
- „ PUAN SRI JANAKI ATHI NAHAPPAN (Dilantik).
- „ TUAN R. M. JASNI, B.K. (Dilantik).
- „ DATO' KAM WOON WAH, D.I.M.P., J.P. (Dilantik).
- „ TUAN SYED KAMARULZAMAN BIN SYED BAHALDIN ALJAMLUD, K.M.N., A.M.N. (Selangor).
- „ TUAN KEE YONG WEE (Dilantik).
- „ TUAN KENNETH KANYAN ANAK TEMENGGONG KOH, K.M.N., J.B.S. (Sarawak).
- „ DATO' KHOO KAY POR, D.M.P.N., J.M.N., J.P. (Pulau Pinang).
- „ TUAN K. KUMARAN, K.M.N., P.M.P., P.P.T., J.P. (Dilantik).
- „ TUAN HAJI LATIP BIN HAJI DRIS (Dilantik).
- „ TUAN LOH KEE PENG, P.J.K., J.P. (Melaka).
- „ TUAN LOO SWEE MOK, A.M.N., P.P.N. (Pahang).
- „ DATIN HAJJAH MAHIMON BINTI HAJI HARUN, S.M.P., A.M.N., J.P. (Pahang).
- „ DATO' HAJI MAHMOUD *alias* MAHMOUD SALIM BIN HAJI MOHAMAD, D.P.M.T., S.M.T., A.M.N., P.J.K. (Terengganu).
- „ DATUK HAJI MOHD. DIN BIN JAAFAR, P.G.D.K., A.D.K., B.K. (Dilantik).
- „ DATO' HAJI MOHD. NOR MOHAMAD, D.P.M.S., K.M.N., S.M.T., S.M.S., P.J.K. (Dilantik).
- „ TUAN M. K. MUTHUSAMY, K.M.N., A.M.N., P.I.S., B.S.I. (Dilantik).
- „ PUAN NEN ABIDAH BINTI ABDULLAH (Dilantik).
- „ TUAN HAJI NORDIN BIN PESAH, K.M.N., A.M.N., P.J.K., J.P. (Negeri Sembilan).
- „ DATO' HAJI OTHMAN BIN HAJI ABDULLAH, D.P.M.J., P.C.M. (Dilantik).
- „ TOK PANGKU PANDAK HAMID BIN PUTEH JALI, P.J.K. (Dilantik).
- „ TUAN PARAMJIT SINGH (Dilantik).

Yang Berhormat DATO' G. PASAMANICKAM, S.P.M.J., D.P.M.J., D.S.I.J., P.I.S., B.S.I.,
J.S.M., A.M.N., J.P. (Dilantik).

„ PUAN ROGAYAH BINTI ARIFF, A.M.N., P.P.N., P.J.K. (Dilantik).

„ TUAN HAJI SHAHAROM BIN MAASOM (Dilantik).

„ TAN SRI DATUK DR C. SINNADURAI, P.S.M., P.S.D., P.N.B.S.,
D.P.M.P., J.M.N., S.M.K., C.M.B., P.J.K. (Dilantik).

” TUAN STEPHEN TIMOTHY WAU VLLOK (Dilantik).

„ TUAN TAN CHANG SOONG, A.M.N. (Dilantik).

„ TUAN TING MING HIA *alias* TING MING HOI (Sarawak).

„ TUAN D. P. VIJANDRAN (Dilantik).

„ TUAN WONG KIE NAI (Dilantik).

„ DATO' WONG SENG CHOW, A.M.N. J.P. (Negeri Sembilan).

„ TUAN HAJI YAACOB BIN HAJI ENSKU YUNUS, P.P.N. (Kelantan).

„ DATO YAP PENG *alias* YAP PIANG TAU D.P.M.S. (SELANGOR).

„ TAN SERI DATUK YEH PAO TZU, P.S.M., P.G.D.K., A.M.N. (Sabah).

„ TAN SRI ZAITON IBRAHIM BIN AHMAD, P.S.M. (Dilantik).

DEWAN NEGARA

PEGAWAI-PEGAWAI KANAN

Setiausaha Dewan Negara: Haji Ahmad Hasmuni bin Haji Hussein.

Timbalan Setiausaha: Haji Mohd. Salleh bin Abu Bakar.

Penolong Setiausaha: Ghazali bin Haji Abdul Hamid.

Penolong Setiausaha: Abdullah bin Abdul Wahab.

BAHAGIAN PENYATA RASMI PARLIMEN

Penyunting Kanan: Yahya Manap.

Penyunting: P. B. Menon.

Penyunting: Haji Osman bin Sidik.

Pemberita-pemberita:

N. Ramaswamy.

Louis Yeoh Sim Ngoh.

Abdul Rahman bin Haji Abu Samah.

Suhor bin Husin.

Amran bin Ahmad.

Mohd. Saleh bin Mohd. Yusof.

Margaret Chye Kim Lian.

Puan Kong Yooi Thong.

Juliah binti Awam.

Supiah binti Dewak.

Ismail bin Hassan.

Shamsiah binti Mohd. Yusof.

Hajjah Kalsom binti Ghazali.

BENTARA MESYUARAT

Mejar (B) Mohd. Kassim bin Hashim.

MALAYSIA
DEWAN NEGARA

Selasa, 29hb Mac, 1983

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

DOA

(Tuan Yang Dipertua *mem-*
pengerusikan Mesyuarat)

**JAWAPAN-JAWAPAN
MULUT BAGI
PERTANYAAN-
PERTANYAAN**

**JURURAWAT-JURURAWAT
BEKERJA LEBIH
MASA**

1. Datin Hajjah Mahimon binti Haji Harun minta Menteri Kesihatan menyatakan sama ada jururawat-jururawat yang bekerja dengan doktor pesakit luar yang bekerja lebih masa diberi kelepasan sebagai ganti masa lebih bekerja.

Timbalan Menteri Kesihatan (Dato' K. Pathmanaban): Tuan Yang Dipertua, pada amnya jururawat-jururawat yang bertugas dengan doktor di Jabatan Pesakit Luar tidak menuntut ganti kelepasan masa jika masa yang berlebihan adalah hanya di antara 15 hingga 30 minit sahaja.

Walau bagaimanapun, jika mereka menjalankan tugas lebih daripada setengah jam sehari, seperti yang berlaku di Jabatan-jabatan Pesakit Luar yang sibuk di Hospital-hospital Besar tertentu, peraturan memang dibuat supaya mereka diberi hari kelepasan atau gantian lebih masa sebagai gantirugi.

Datin Hajjah Mahimon binti Haji Harun: Soalan tambahan, Tuan Yang Dipertua. Benar apa yang dikatakan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi jururawat-jururawat

tersebut tidak menuntut tetapi beliau ada menyuarakan kepada saya kerana baru pagi tadi pun ada juga lagi oleh sebab pada masa ini ramai pesakit-pesakit yang datang, terutama hari ini work-to-rule, beratus-ratus yang menunggu di luar, kadangkala masa untuk beliau minum air jam 10.00 tidak sempat, tambahan hendak makan sehingga beliau tak dapat keluar daripada tempat itu sehinggalah waktu petang. Di waktu petang bukanlah pula beliau itu balik mengikut waktu seperti yang telah ditetapkan pukul 4.00 atau 4.30 petang, kadangkala ada jururawat-jururawat yang bertugas, terutama di Klinik Jantung terpaksa balik lewat kerana ramai pesakit-pesakit tunggu di luar dan mereka hanya dapat kelepasan hari Sabtu setengah hari, hari Minggu satu hari. Jadi mereka bertanya, jika sekiranya jururawat-jururawat ini dapat Kementerian Kesihatan memberi khas, sama ada setengah hari terutama hari Sabtu, jururawat yang bertugas seperti saya katakan tadi dapatlah dia kelepasan dua hari, maknanya setengah hari sahaja yang dibenarkan oleh Kerajaan, hari Sabtu itu daripada pagi sampai tengahari sahaja. Berilah setengah hari kelepasan kepada dia supaya beliau dapat dua hari berihat. Saya memberitahu ini berkenaan dengan jururawat-jururawat yang bertugas dengan doktor luar (outpatient doctor). Harap mendapat penjelasan.

Dato' K. Pathmanaban: Tuan Yang Dipertua, sebenarnya dalam waktu Kerajaan tidak ada waktu untuk minum air, jadi jika hendak minum air

kena cari peluanglah mengikut keadaan yang terdapat di tempat-tempat. Ada juga memang betul bahawa hari ganti atau kelepasan secara ganti memang di satu-satu tempat tidak dibenarkan di atas pilihan kakitangan dan tertakluk kepada hari yang sesuai atau wajar di klinik-klinik atau hospital yang disebutkan. Saya rasa ini tak dapat dielakkan jika semua hendak dua hari kelepasan, saya rasa tidak ada siapa pun untuk bekerja. Jadi, jika Ahli Yang Berhormat jatuh sakit, saya rasa susah nanti untuk dapat rawatan di hospital-hospital.

Tuan Haji Abdul Jalil bin Abdul Rahman: Soalan tambahan, Tuan Yang Dipertua. Ada kaitan dengan soalan ini, pada hari ini saya terbaca dalam suratkhbar bahawa semalam berlaku di dalam Hospital Besar Kuala Lumpur 1,400 orang doktor-doktor pelatih menganjurkan kerja mengikut masa disebabkan oleh beberapa tuntutan ataupun layanan di pihak Kementerian tidak memuaskan perkhidmatan mereka. Jadi saya rasa perkara yang macam ini dalam Dewan yang mulia ini pada bulan Disember dahulu ada jawapan daripada Yang Berhormat Menteri Kesihatan mengatakan para-para doktor ataupun specialist doctor akan diberi perkhidmatan yang lebih baik, kemudahan yang lebih baik dan juga pembayaran gaji dan elaun yang lebih memuaskan untuk menarik para doktor ini berkhidmat lebih lama, tidak mudah mereka keluar ataupun berhenti membuka klinik sendiri. Jadi harap dapat Yang Berhormat Timbalan Menteri menjawab sama ada perkara ini ada kaitannya dengan perkhidmatan para-para doktor dan jururawat ini tidak memuaskan hari kepada mereka maka berlaku yang demikian.

Dato' K. Pathmanaban: Saya rasa ini adalah soal yang berlainan sedikit, tetapi walau bagaimanapun Kerajaan

memang mementingkan perkara membaiki lagi kemudahan perkhidmatan kepada doktor-doktor dan pakar-pakar dan Kerajaan lebih kurang sudah menghabiskan kajian yang terpaksa dijalankan dan sedang memberi pertimbangan untuk membuat satu keputusan di atas perkara-perkara itu. Saya rasa setakat itu sahajalah sebagai maklumat.

KEMALANGAN KERETAPI/BAS DI LEMAL KELANTAN— BAYARAN SAGUHATI

2. Tuan Haji Ariffin bin Haji Salleh minta Menteri Pengangkutan menyatakan sama ada bayaran saguhati telah diberi kepada waris-waris kemalangan antara keretapi dengan bas di Lemal, Pasir Mas, Kelantan kira-kira 10 tahun dulu dan jika belum apakah sebabnya dan apakah tindakan beliau akan ambil untuk mempercepatkan bayaran saguhati tersebut kepada waris mangsa kemalangan tersebut.

Timbalan Menteri Pengangkutan (Dato' Abu Hassan bin Haji Omar): Tuan Yang Dipertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Mahkamah Tinggi Kota Bharu melalui kes sivil 18/73 telah mendapati Pentadbiran Keretapi Tanah Melayu tidak bersalah di dalam pelanggaran antara keretapi dan bas lintasan utara Lemal, Pasir Mas, Kelantan pada 30hb Mac, 1972.

Dalam perkara ini pihak Mahkamah Tinggi tersebut telah memutuskan bahawa Pentadbiran Keretapi Tanah Melayu adalah dibebaskan sebagai defendant ke atas kes sivil ini dan tidak lagi terlibat dalam sebarang tindakan penglibatan yang berkaitan dengannya.

Ekoran daripada keputusan tersebut Pentadbiran Keretapi Tanah Melayu juga telah dibebaskan atau

dilepaskan dari 2 lagi kes sivil Mahkamah Kota Bharu No. 47/73 dan 49/73 berkenaan dengan pelanggaran yang sama. Oleh itu, Pentadbiran Keretapi Tanah Melayu telah tidak membayar apa-apa bayaran pampasan kepada mangsa-mangsa atau waris-waris yang terlibat dalam kemalangan tersebut.

Walau bagaimanapun, Pentadbiran Keretapi Tanah Melayu telah memberi apa jua bantuan di mana perlu dalam kemalangan itu seperti memberi pertolongan cemas kepada yang tercedera, menguruskan ambulan untuk membawa mereka ke hospital dan lain-lain.

Tuan Haji Ibrahim bin Abdullah

Tuan Yang Dipertua, saya suka hendak bertanya dalam hal kemalangan keretapi yang berlaku di tanahair kita ini, setakat hingga sekarang berapa ramai kemalangan orang-orang di tanahair kita ini yang terjadi kemalangan keretapi dan saya hendak bertanya, yang kedua, biasanya seseorang yang naik atau menumpang keretapi menghadapi kemalangan dan meninggal dunia, adakah satu peraturan yang membolehkan pihak Keretapi memberi saguhati misalnya \$5,000, macam tentera kita diberi \$10,000. Adakah pihak Keretapi juga menetapkan satu ganjaran yang berpatutan. Saya tidak membangkitkan adakah dia itu salah dari segi undang-undang mahkamah tetapi saya membangkitkan dari segi peri kemanusiaan di antara pihak Keretapi dengan orang-orang yang malang iaitu orang-orang yang meninggal dunia.

Dato' Abu Hassan bin Haji Omar:

Tuan Yang Dipertua, mengenai angka mereka yang terlibat dalam kemalangan keretapi, saya tidak ada pada masa ini, saya memohon notis.

Mengenai perkara kedua, iaitu sama ada ada saguhati dibayar kepada mereka yang terlibat dalam kemalangan keretapi, KTM tidak ada rancangan untuk berbuat demikian, tetapi ianya adalah tertakluk kepada keadaan bagaimana kemalangan itu berlaku. Ini terpaksa diberi pertimbangan oleh pihak-pihak yang tertentu yang membuat keputusan sama ada kemalangan itu adalah disebabkan oleh kesilapan Pentadbiran Keretapi ataupun lain-lain pihak. Oleh itu dari segi memberi saguhati dan sebagainya, tidak ada rancangan untuk Keretapi Tanah Melayu berbuat demikian sekarang ini.

Tuan Haji Ibrahim bin Abdullah:

Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Saya suka bertanya perkara ini apabila berlaku kemalangan, berlaku orang yang kena baling batu buta matanya dan ada yang mati. Ini yang saya tanyakan. Benda ini benar-benar berlaku bukannya khayalan. Benda ini demi peri kemanusiaan dan peri menjaga maruah satu Jabatan kita dalam negeri ini, saya rasa sudah tentu Kementerian berusaha seberapa boleh menyediakan yang sepatutnya di atas saguhati kepada orang yang malang seperti yang saya katakan tadi.

Dato' Abu Hassan bin Haji Omar:

Tuan Yang Dipertua, apa yang perlu ialah untuk pertama pihak Pentadbiran Keretapi Tanah Melayu mencari jalan bagi mengatasi masalah-masalah seperti yang dikatakan oleh Ahli Yang Berhormat itu dan kedua kerjasama dari semua rakyat dalam negara ini, terutama sekali mereka yang tinggal berhampiran dengan jalan keretapi supaya tidak melakukan perkara-perkara yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat itu. Bermaknalah bahawa dalam urusan ini adalah kena pada tempatnya semua

pihak yang berkenaan mengambil tindakan yang sewajarnya supaya ia tidak berlaku lagi.

LEMBAGA URUSAN DAN TABUNG HAJI (LUTH)

3. Datuk Haji Mohd. Din bin Jaafar minta Perdana Menteri menyatakan sama ada LUTH (Lembaga Urusan dan Tabung Haji) bercadang mendirikan rumah pangsa di Madinah dan Mekah untuk jemaah Haji dari negara kita untuk memberi kemudahan kepada jemaah-jemaah kita supaya mereka tidak ditempatkan di bangunan-bangunan usang semasa menunaikan fardhu haji di tanah suci.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dato' Haji Mohamed bin Nasir): Tuan Yang Dipertua, Lembaga Urusan dan Tabung Haji tidak bercadang untuk mendirikan sebarang bangunan di Madinah atau Mekah kerana perkara ini tidak dibenarkan oleh Kerajaan Arab Saudi.

Dato' Haji Mahmoud Salim bin Mohamad: Tuan Yang Dipertua, saya suka menambah lagi penjelasan daripada Yang Berhormat Menteri iaitu yang dikatakan tidak dibenarkan oleh Kerajaan Arab Saudi mendirikan rumah-rumah pangsa itu macam mana cara yang tidak dibenarkan—memiliki tanahkah atau sebarang bangunan tidak dibenarkan didirikan di sana kerana cara mendirikan rumah-rumah itu ada dua, satu dengan cara memiliki tanah, itu yang saya tahu tidak dibenarkan oleh Kerajaan Arab Saudi tetapi kalau dengan jalan sewa, kita menyewa dengan membuat satu perjanjian sekian-sekian tahun, memang itu boleh, mana-mana negeri pun, dengan tidak memiliki tanah, tidak sebagaimana di Malaysia ini. Kalau sekiranya dengan jalan sewa menyewa pun tidak boleh, tidak adakah jalan lain yang boleh pihak

Tabung Haji mendirikan rumah-rumah pangsa di sana kerana kebajikan orang-orang haji kita di Malaysia yang pergi ke Mekah?

Dato' Haji Mohamed bin Nasir: Tuan Yang Dipertua, Tabung Haji telah buat kiraan dengan Kerajaan Saudi Arabia atas dua masalah yang disebutkan oleh Ahli Yang terhormat itu, pertama sekali iaitu kita cuba minta kawasan tanah di sana untuk didirikan bangunan Tabung Haji dan tidak juga dibenarkan dan juga kita mengemukakan sekiranya boleh dengan ihsan Kerajaan Saudi Arabia menyewa mana-mana tanah di Saudi Arabia pun tidak dibenarkan kerana sudah ada projek yang telah dirancang oleh Kerajaan Saudi Arabia sendiri hendak membangunkan seberapa banyak rumah pangsa untuk jemaah haji dari seluruh dunia.

Tuan Yang Dipertua: Yang Berhormat Dato' Yap Peng.

Tuan Loo Swee Mok: Tuan Yang Dipertua, dengan izin, soalan No. 4.

DASAR KENAIKAN PANGKAT PEGAWAI/KAKITANGAN KERAJAAN

4. Tuan Loo Swee Mok (di bawah S.O. 23 (2)) minta Perdana Menteri menyatakan apakah faktor-faktor utama yang menyebabkan Kerajaan memilih semula dasar kenaikan pangkat pegawai-pegawai dan kakitangan Kerajaan berasaskan kepada pengalaman dan kebolehan seseorang pekerja dan tidak mengutamakan sijil atau kelulusan akademik semata-mata sebagai yang telah diperakui oleh Jawatankuasa Gaji Kabinet.

Dato' Haji Mohamed bin Nasir:

Tuan Yang Dipertua, perubahan dasar kenaikan pangkat yang diumumkan oleh Kerajaan pada hakikatnya adalah bertujuan untuk membuka peluang kemajuan kerjaya dengan yang lebih baik kepada pegawai dan kakitangan Kerajaan yang berpengalaman dan berkebolehan untuk menyandang jawatan di dalam kumpulan perkhidmatan yang lebih tinggi. Mereka yang dapat peluang ini akan berganding bahu dengan pegawai-pegawai yang dilantik berasaskan kelayakan akademik tetapi dengan pengalaman kerja yang kurang. Kombinasi pegawai-pegawai yang demikian akan dapat menjamin meningkatkan produktiviti di dalam perkhidmatan awam.

Di samping itu juga dengan adanya peluang kemajuan kerjaya yang lebih baik pegawai-pegawai dan kakitangan Kerajaan di dalam Kumpulan yang rendah akan mendapat galakan untuk lebih berusaha lagi serta membuktikan kemampuan masing-masing dengan harapan untuk meningkat ke jawatan yang lebih tinggi.

Tuan Haji Ibrahim bin Abdullah:

Soalan tambahan, Tuan Yang Dipertua. Saya rasa langkah Kerajaan yang dijalankan macam ini iaitu pegawai-pegawai Kerajaan berasaskan kepada pengalaman dan kebolehan seseorang pekerja dan tidak mengutamakan sijil atau kelulusan akademik semata-mata adalah bijak dan paling baik sekali, sebab kita tidak dapat menafikan ada banyak juga pegawai-pegawai yang panjang akademiknya tetapi datang ke sana berlaku sebagai seorang yang tidak memenuhi apa yang dituntut oleh negara dan rakyat. Tetapi ada juga banyak orang yang tidak panjang atau tinggi akademiknya tetapi bekerja bersungguh-sungguh dengan sepenuh jiwa dan sepenuh keimanan dan sepenuh tanggungjawab. Saya

menyokong ini dengan sepenuhnya tetapi saya hendak bertanya sekarang setakat kita mengeluarkan kenyataan bahawa Kerajaan sekarang mengubah dasar ini tentu ada ramai di antara pegawai-pegawai Kerajaan di dalam negeri ini yang penuh dedikasi yang tidak panjang akademiknya, bolehkah Yang Berhormat Menteri mengatakan kita telah berbuat sesungguhnya sebelum ini menaikkan pangkat mereka itu. Dan janganlah menunggununggu, cakap sahaja, kita tulis dalam surat mengatakan begini tetapi tindakan terlalu lambat dan tindakan hendak menunggu lagi PSC ataupun lain memberi keputusan yang mengecewakan orang-orang yang penuh dedikasi dan tanggungjawab ini. Bolehkah Yang Berhormat Menteri memberi keterangan?

Dato Haji Mohamed bin Nasir: Tuan Yang Dipertua, mengikut kenyataan yang telah kita dapati bahawa pihak JPA telahpun menjalankan dasar ini. Buktinya iaitu sudah ada pegawai-pegawai muda yang cekap yang telah dinaikkan pangkat lebih cepat daripada orang yang lama yang tua yang tidak begitu cekap di dalam menjalankan tugasnya.

Tuan Yang Dipertua: Yang Berhormat Tuan Wong Kie Nai.

Tuan Kenneth Kenyan anak Temenggong Koh: Tuan Yang Dipertua, dengan izin, soalan No. 5.

HOSPITAL BARU SIBU

5. Tuan Kenneth Kanyan anak Temenggong Koh (*di bawah S.O. 23 (2)*) minta Menteri Kesihatan menyatakan bilakah pembinaan Hospital Baru untuk menggantikan Hospital Besar Sibu yang terlalu lama itu dimulakan dan bilakah Hospital ini dijangka akan siap.

Dato' K. Pathmanaban: Tuan Yang Dipertua, Hospital Baru Sibu dijadualkan untuk mula pembinaan pada akhir tahun 1984 dan dijangka akan siap dalam masa lebih kurang lima tahun.

LEMBAGA KEMAJUAN WILAYAH KEDAH (KEDA)

6. Tuan Fadzil bin Mahmood minta Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah menyatakan sama ada Kementerian berkenaan bercadang untuk menubuhkan satu Lembaga (KEDA) bagi kawasan luar MUDA di Kedah.

Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah (Dato' Rais Yatim): Tuan Yang Dipertua, untuk makluman yang Berhormat, sebenarnya Kerajaan telahpun menubuhkan sebuah Lembaga Kemajuan Wilayah yang dinamakan Lembaga Kemajuan Wilayah Kedah di mana kawasanya meliputi keseluruhannya negeri Kedah, kecuali kawasan MADA.

Tuan Yang Dipertua: Yang Berhormat Tuan Haji Abdul Wahab bin Haji Abu Bakar.

Tuan Haji Abdul Jalil bin Abdul Rahman: Tuan Yang Dipertua, dengan izin, soalan No. 7.

TEPI JALAN (ROAD SHOULDERS)— PENYELENGGARAAN

7. Tuan Haji Abdul Jalil bin Abdul Rahman (*di bawah S.O. 23 (2)*) minta Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam menyatakan:

- (a) jumlah perbelanjaan penyelenggaraan tepi jalan (road shoulders) sepanjang

lebuhraya dari Kuala Lumpur hingga ke Pulau Pinang dan dalam tahun 1981 dan 1982; dan

- (b) sama ada benar bahawa mutu kerja-kerja penyelenggaraan itu boleh dianggap setanding dengan perbelanjaan besar yang dikeluarkan.

Timbalan Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam (Dato' Dr Nik Hussain bin Abdul Rahman): Tuan Yang Dipertua, kos penyelenggaraan bahu jalan ialah puratanya \$1,000 bagi tiap-tiap satu kilometer. Bagi jalanraya Kuala Lumpur ke Pulau Pinang perbelanjaannya adalah lebih kurang \$370,000 bagi tiap-tiap tahun 1981 dan 1982 atas dasar perbelanjaan purata tiap-tiap kilometer ini dan hasil kerja-kerjanya ialah setanding dan sepadan dengan harga yang telah dibelanjakan.

Dato' Haji Mahmoud Salim bin Haji Mohamad: Soalan tambahan, Tuan Yang Dipertua. Saya ingin dapat penjelasan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri Kerjaraya iaitu tepi jalanraya yang ditambun dengan tanah-tanah itu nampaknya kebanyakannya ialah ditambun dengan tanah lumpur, tanah selut. Ini menyebabkan pada masa musim hujan jalanraya-jalanraya itu telah menjadi begitu comot dan menyusahkan orang-orang yang lalu-lalang. Ini yang boleh dikatakan telah dilakukan oleh pihak Kerjaraya di seluruh negara kita, ditambunkan tepi-tepi jalanraya-jalanraya itu dengan tanah-tanah selut atau tanah-tanah lumpur. Kenapakah tepi-tepi jalanraya ini tidak ditambun dengan tanah-tanah pasir yang tidak berlumpur supaya menyelamatkan keselamatan-keselamatan dan orang-orang yang lalu di tepi-tepi itu daripada bahaya selut dan sebagainya dan motokar-motokar tidak tergelincir. Apa sebabnya? Adakah

dengan sebab belanja ataupun sebab apa hikmatnya yang ditambun dengan selut?

Dato' Dr Nik Hussain bin Abdul Rahman: Tuan Yang Dipertua, pihak Jurutera JKR ada formula-formulanya yang diguna dalam menggunakan tanah-tanah terutama di tepi ataupun di bahu jalan. Ini juga bergantung kepada ada ataupun tiadanya tanah-tanah yang sesuai di kawasan-kawasan tersebut. Kalau tanah itu tidak ada, mungkin ada tetapi terlampau jauh sangat, mungkin memakan belanja yang banyak maka digunakan tanah-tanah yang habis sesuai untuk kawasan itu. Biasanya apa yang dilihat oleh Yang Berhormat ialah kerja-kerja yang baru siap yang mungkin oleh kerana hujan di masa itu maka adalah sedikit sebanyak ternampak kekotoran tetapi kalau tanah-tanah itu sudah lama dan dibuat kerja dengan secara betul dengan dikemaskan menggunakan compaction yang cukup maka biasanya bahu ini adalah licin dan sempurna dikerjakan.

Tuan Abdul Razak bin Haji Abu Samah: Soalan tambahan. Tuan Yang Dipertua, saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri, memandangkan bahu jalan yang dikatakan tadi iaitu untuk memperbaiki jalan yang kita lihat selalu digunakan tanah-tanah sebagaimana yang disebut oleh Yang Berhormat sahabat saya tadi, tidakkah ada cadangan Kerajaan supaya menurap sahaja tepi jalan ini dengan tar yang kurang harganya daripada yang di tengah jalan sebagaimana di negeri-negeri luar iaitu negeri lain saya ada melihat perkara ini. Saya rasa dengan cara ini sungguhpun perbelanjaannya banyak sedikit tetapi lama boleh dipakai, tidak sebagaimana yang ada sekarang ini, lalu hujan tokok lagi, lepas dua, tiga bulan tokok lagi, memakan belanja yang banyak saya rasa. Adakah cadangan Kerajaan untuk membuat sebagaimana yang saya sebutkan tadi?

Dato' Dr Nik Hussain bin Abdul Rahman: Tuan Yang Dipertua, pihak JKR ada juga menggunakan tar bagi bahu-bahu jalan tetapi ini bergantung kepada standard jalan yang telah disediakan oleh pihak JKR. Tetapi kalaulah hendak ditarkan dengan semata-mata tidak ada foundation, itu boleh merosakkan bahu-bahu jalan lebih teruk lagi daripada kalau digunakan tanah yang dispecified oleh pihak jurutera-jurutera. Kerana kalau hendak tar mestilah ada foundation yang cukup, kalau tidak cepat rosak dan lebih terus lagi.

KEMALANGAN DI HADAPAN KAWASAN SEKOLAH

8. Tuan Ibrahim bin Salleh minta Menteri Pengangkutan menyatakan tindakan yang diambil untuk mengatasi berlakunya kemalangan bagi kanak-kanak di jalanraya di hadapan kawasan sekolah.

Timbalan Menteri Pengangkutan (Dato' Abu Hassan bin Haji Omar): Tuan Yang Dipertua, tindakan-tindakan yang telah diambil untuk mengatasi berlakunya kemalangan bagi kanak-kanak di jalanraya di hadapan kawasan sekolah di antaranya adalah seperti berikut:

- (1) Mengadakan kakitangan yang khusus ditugaskan untuk memandu membantu kanak-kanak sewaktu hendak melintas jalanraya di hadapan kawasan-kawasan sekolah.
- (2) Membina jambatan atas jalanraya (overhead bridge).
- (3) Mengadakan tempat melintas jalaraya khas yang dikenali sebagai 'Zebra Crossing'.
- (4) Menjalankan kempen-kempen Keselamatan Jalanraya di peringkat sekolah-sekolah dari masa ke semasa di sepanjang

tahun untuk menanamkan perasaan kesedaran yang lebih terhadap Keselamatan Jalanraya di kalangan murid-murid. Semua sekolah adalah digalakkan menubuhkan Kelab-kelab Keselamatan Jalanraya.

Tuan Haji Ibrahim bin Abdullah:

Soalan tambahan, Tuan Yang Dipertua. Tindakan yang diambil oleh Menteri mengatasi berlakunya kemalangan khususnya kanak-kanak seperti ini—saya harap saya hendak bertanya ini Yang Berhormt Timbalan Menteri jangan bangun mengatakan itu soalan lain. Ini adalah soal yang paling besar bagi negara. Kalau Yang Berhormat Timbalan Menteri sudah mengadakan tindakan diambil, berbagai-bagai kemalangan jalanraya yang di bawah, saya suka bertanya Ahli-ahli Dewan yang Mulia ini, di angkasa tanahair kita ini, 20,000 ke atas langsung tidak diawasi oleh Menteri Pengangkutan dan lebih anih dan memalukan di saat kita mengatakan menjaga maruah bangsa, menjaga kedaulatan negara, mengapa di angkasa tanahair kita ini tidak dikawal oleh Kerajaan kita sendiri dan lebih menyedihkan dikawal oleh negara lain, sehingga kita sudah merdeka berapa lama, sehingga ini dibuat oleh penjajah, kita merdeka berapa lama, masih sekarang di angkasaraya kita ini dikuasai oleh negara lain, sedang di bawah, jalanraya, kanak-kanak ini saya rasa perlu juga dikaji tetapi saya suka Yang Berhormat Timbalan Menteri mengatakan tegas, ini maruah negara, di angkasa kita yang 20,000 kaki ke atas tidak dikawal oleh negeri ini, dikawal oleh negeri kecil di hujung sana. Mengapa ini memalukan kita sekarang ini.

Sama juga di Johor Bahru, maaf saya kepada orang Johor Bahru, ia mengalirkan air ke Singapura tetapi sebaliknya ia membeli air daripada Singapura sedangkan air itu dia punya.

Di mana maruah negara ini. Jadi sekarang saya mahu Yang Berhormat Timbalan Menteri menjawab demi keutuhan, demi menjaga maruah negara ini, apa sebabnya angkasa Malaysia dijaga oleh negara lain mengawalinya dan bilakah Kerajaan akan mengambilnya. Saya mengusulkan Kabinet bersidang tergepar mengambil daya usaha ini beranilah, kerana dalam Perlembagaan negara kita, kita mesti kawal, mengapakah bagi orang lain kawal? Kita banyak perkara sekarang yang memalukan negara ini, oleh sebab itu saya rasa tindakan Perdana Menteri kita yang begini tegas, saya menyokong penuh. Ini sampai sekarang negara kita dijaga oleh orang lain diangkasanya. Apa ini? Jadi saya mengusulkan supaya Kabinet bersidang tergepar mengambil balik, jaga kedaulatan angkasa negara kita, kita perlu ambil. Fasal wang, jangan kira demi maruah kita, kita boleh keluarkan minyak kita yang ada, tak cukup minyak kita boleh pinjam wang, Menteri Kewangan ada, pinjam wang dari luar negeri, jaga kawasan angkasa kita, jangan bagi kepada negara lain. Bolehkah Yang Berhormat Timbalan Menteri atau pun bangun menjawab itu soalan lain?

Dato' Abu Hassan bin Haji Omar:

Tuan Yang Dipertua, memang benar itu soalan lain (*Ketawa*). Jadi terpulanglah kepada Tuan Yang Dipertua, sama ada membenarkan saya menjawabnya dan sama ada Kabinet atau Jemaah Menteri akan mengadakan mesyuarat tergepar, itu terpulanglah kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri.

**RUMAH MURAH—PELAN
SERAGAM**

9. Datuk Choo Ching Hwa minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan bila pelan

seragam (standard plan) untuk rumah murah akan disediakan untuk membantu pemaju perumahan swasta melaksanakan rancangan perumahan yang lebih berkesan supaya matlamat perumahan di dalam Rancangan Malaysia Keempat boleh dicapai.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Tuan S. Subramaniam): Tuan Yang Dipertua, setakat ini telah disediakan 5 jenis pelan seragam (standard plan) bagi rumah kos rendah iaitu 2 jenis rumah deret setingkat, sejenis rumah deret dua tingkat, sejenis rumah pangsa dan sejenis rumah papan sesebuah.

Pelan-pelan seragam bagi kelima-lima jenis rumah tersebut telah dikemukakan kepada Majlis Negara bagi Kerajaan Tempatan pada akhir tahun 1982 untuk tujuan mempercepatkan kelulusan daripada Penguasa-penguasa Tempatan. Pelan-pelan tersebut sekarang adalah dikaji dengan teliti oleh Kerajaan-kerajaan Negeri supaya ia dapat digunakan dengan sebaik-baiknya di negeri-negeri masing-masing.

Tuan Abdul Razak bin Haji Abu Samah: Tuan Yang Dipertua, dalam pelan seragam (standard plan) yang dijawab oleh Yang Berhormat tadi, 5 jenis pelan telah disediakan, saya ingin bertanya tiap-tiap satu jenis itu berapakah harganya yang ditetapkan oleh Kerajaan, harga tiap-tiap sebuah rumah apabila diluluskan nanti?

Tuan S. Subramaniam: Tuan Yang Dipertua, pelan-pelan yang telah disediakan oleh Kementerian ialah pelan-pelan bagi rumah kos rendah. Ini bermakna harganya kurang daripada \$25,000 dan pelan sahaja disediakan oleh Kementerian dan siapa yang hendak pakai-pakai pelan ini, pemaju-pemaju yang berminat untuk memakai pelan-pelan seragam yang disediakan oleh Kementerian, selepas itu ditentukan harga sesebuah rumah.

LORONG BASIKAL/ MOTOSIKAL PEMBINAAN

10. Toh Muda Dr Abdullah Fadzil bin Che Wan minta Menteri Kerja Raya dan Kemudahan-kemudahan Awam memberi sebab-sebab mengapa:

- (a) tidak disyaratkan supaya diadakan (pedestrian mall) ataupun lorong-lorong untuk orang jalan kaki di tepi-tepi jalan besar di Bandar-bandar besar; dan
- (b) tidak disyaratkan supaya dijalan-jalanraya dan jalan-jalan yang sibuk, diadakan lorong-lorong khas untuk penunggang motosikal dan basikal oleh kerana keadaan dan iklim negara kita menggalakkan ramai rakyat jelata menggunakan cara pengangkutan tersebut dan cara ini boleh mengurangkan kemalangan.

Timbalan Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam (Dato Dr Nik Hussain bin Abdul Rahman): Tuan Yang Dipertua, (a) seperti Yang Berhormat sedia maklum, bandar-bandar di negara ini telah dibina secara berperingkat-peringkat mulai zaman penjajah dahulu lagi. Semasa itu bangunan-bangunan kekal atau separuh kekal dengan kaki limanya sendiri telah didirikan berhampiran tepi jalan. Ruangan dikhaskan untuk jalan adalah sempit oleh kerana adanya bangunan-bangunan tersebut. Cadangan untuk mengadakan pedestrian mall ataupun lorong-lorong untuk orang jalan kaki akan melibatkan perbelanjaan yang besar untuk mengambil alih tanah-tanah menempatkan semula penduduk-penduduk dan rumah-rumah kedai. Walau bagaimanapun, bahu jalan sentiasa diadakan di jalan-jalan ini, memang dapat memberi kemudahan yang sama kepada orang ramai.

(b) Sekiranya bilangan motosikal dan basikal bertambah banyak dan memerlukan lorong berasingan, Kementerian memang ada menyediakan lorong basikal apabila kerja membesarkan jalan diadakan seperti projek membesarkan jalan Petaling Jaya/Subang dan sebagainya. Setakat ini lorong basikal yang diadakan seluruh Semenanjung Malaysia adalah sebanyak 178 km.

BURUH ASING—PENGAMBILAN KERJA

11. Dato' S. Govinda Raj minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan jumlah buruh asing yang telah diambil bekerja di negara kita ini dan dari negeri mana mereka berasal.

Timbalan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri (Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed): Tuan Yang Dipertua, Kementerian saya tidak ada mengeluarkan permit kerja kepada warganegara asing untuk bekerja di negara ini. Walau bagaimanapun, Jabatan Imigresen mengeluarkan pas-pas kerja kepada warganegara asing yang berkelayakan untuk bekerja di negara ini bagi sesuatu tempoh yang tertentu.

Sehingga 31hb Disember 1982 jumlah warganegara asing yang bekerja di negara ini dengan memakai pas-pas kerja ialah 13,935 orang. Mereka berasal dari negara-negara seperti Filipina, Jepun, Korea, India, Pakistan, Taiwan, Indonesia dan lain-lain.

ROKOK—PENGEDAR BUMI PUTERA/BUKAN BUMIPUTERA

12. Tuan Haji Shaharom bin Haji Maasom minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan:

(a) jumlah Bumiputera dan bukan Bumiputera yang menjadi

pengedar semua jenis-jenis rokok;

(b) sama ada peluang jadi pengedar rokok ini terserah kepada syarikat-syarikat pengedar rokok dan individu; dan

(c) sama ada Kementerian menetapkan quota bagi syarikat-syarikat rokok apabila melantik agen-agennya dan jika ada nyatakan quota yang telah ditetapkan untuk Bumiputera dan Bukan Bumiputera.

Menteri Perdagangan dan Perindustrian (Tengku Dato' Ahmad Rithauddeen Al-Haj): Tuan Yang Dipertua,

(a) Jumlah Bumiputera dan Bukan Bumiputera yang menjadi pengedar rokok keluaran syarikat-syarikat Malaysian Tobacco Company, Rothmans of Pall Mall dan R. J. Reynold ialah:

Bumiputera	46
Bukan Bumiputera	161

Butir-butir lanjut mengenai kedudukan pengedar Bumiputera dan Bukan Bumiputera serta volume-volume edaran masing-masing adalah sepertimana yang saya sebutkan tadi. mungkin tak dapat diberi oleh sebab begitu panjang dan saya berharap perkara ini tidak menjadi keberatan kepada Ahli Yang Berhormat jika saya beri secara bertulis (Lampiran A).

(b) Walaupun peluang-peluang baru untuk menjadi pengedar rokok ditentukan oleh syarikat-syarikat utama akan tetapi syarikat-syarikat utama tersebut sentiasa berunding dengan Kementerian saya. Begitulah juga dengan perlantikan

pengedar-pengedar baru di mana syarikat-syarikat utama rokok akan terlebih dahulu mendapat pandangan Kementerian saya sebelum satu-satu perlantikan itu dibuat.

(c) Tiap-tiap syarikat utama rokok adalah dikehendaki untuk

mempastikan 30% daripada jumlah rokok keluaran masing-masing dijual di pasaran dalam negeri diedar oleh Bumiputera. Ini adalah merupakan salah satu daripada syarat-syarat lesen pengilang yang dikeluarkan oleh Kementerian saya kepada tiap-tiap Syarikat Utama.

LAMPIRAN A

Jenis Barangan: Rokok

Negeri	1980				1981			
	Bumiputera		Bukan Bumiputera		Bumiputera		Bukan Bumiputera	
	Bil.	Volume Edaran (Batang)	Bil.	Volume Edaran (Batang)	Bil.	Volume Edaran (Batang) '000'	Bil.	Volume Edaran (Batang) '000'
Perlis	2 (66.7%)	50,578,000 (24.2%)	1	158,039,000	2 (66.67%)	58,250 (30.3%)	1	134,000
Kedah	3 (23.1%)	172,836,000 (18.9%)	10	741,074,000	3 (25%)	161,228 (17.82%)	9	743,350
Pulau Pinang	2 (18.2%)	103,508,000 (9.2%)	9	1,016,729,000	2 (18.18%)	115,700 (10.22%)	9	1,016,357
Perak	4 (14.8%)	140,912,000 (6.7%)	23	1,964,814,000	4 (14.81%)	143,420 (6.77%)	23	1,975,607
Selangor	2 (12.5%)	240,679,000 (20.9%)	14	906,905,000	6 (28.57%)	380,008 (26.89%)	15	1,033,153
Wilayah Persekutuan ..	6 (54.5%)	255,042,000 (13.9%)	5	1,577,851,000	3 (37.5%)	219,064 (12.5%)	5	1,533,610
Negeri Sembilan	2 (20%)	98,536,000 (15.3%)	8	546,097,000	3 (27.27%)	168,076 (23.06%)	8	560,641
Melaka	4 (57.1%)	180,403,000 (30.9%)	3	401,855,000	3 (50%)	145,928 (28.66%)	3	363,225
Johor	3 (11.5%)	218,799,000 (10.5%)	23	1,809,287,000	3 (11.54%)	218,016 (10.62%)	23	1,833,017
Pahang	3 (13.6%)	65,486,000 (6.4%)	19	950,820,000	3 (13.64%)	66,840 (6.41%)	19	976,068
Terengganu ..	1 (11.1%)	84,963,000 (16.8%)	8	419,439,000	1 (10%)	85,164 (14.64%)	9	496,690
Kelantan	6 (60%)	233,651,000 (23.8%)	4	737,614,000	7 (63.64%)	291,695 (28.85%)	4	719,361
Sabah	2 (12.5%)	479,384,000 (36.8%)	14	821,892,000	3 (17.65%)	523,771 (35.3%)	14	959,820
Sarawak	3 (14.3%)	196,634,000 (16.2%)	18	1,018,953,000	3 (13.64%)	171,180 (13.69%)	19	1,078,994
JUMLAH ..	43 (21.3%)	2,521,312,000 (16.1%)	159	13,191,369,000	46 (22.22%)	2,748,344 (16.99%)	161	13,425,893

Tuan Haji Ibrahim bin Abdullah: Soalan tambahan, saya minta Yang Berhormat Mulia Menteri berkenaan boleh jawab, adakah beliau mengharamkan rokok dalam negara ini, sebab ada rungutan rakyat mengatakan ada secara tidak langsung taktik-taktik yang dijalankan yakni tidak membenarkan orang merokok sehingga berlaku kalau hendak buat sebarang pinjaman wang MARA pun kalau dia merokok, tak boleh dapat pinjaman. Jadi adakah Menteri yang bertanggungjawab yang membenarkan masuk rokok ini adalah Yang Berhormat Mulia, jadi adakah benar Kerajaan kita sekarang membuat satu polisi baru dalam tujuan untuk hendak mengurangkan rokok ataupun hendak menamatkan rokok dalam negara ini, adakah dijalankan begitu dan jika tidak benar, adakah Kementerian Perdagangan sudah cuba mengurangkan rokok-rokok yang masuk ke dalam negara ini daripada negara asing?

Tengku Dato' Ahmad Rithauddeen Al-Haj: Tuan Yang Dipertua, tidak ada pada dasarnya untuk mengharamkan pengimportan rokok dan juga mengharamkan orang merokok buat masa sekarang ini.

Kedua, bersabit dengan pertanyaan untuk mengurangkan pengimportan merokok daripada luar negeri atau tembakaunya, ini kita sentiasa dan telah pun membuat syarat-syarat supaya syarikat-syarikat rokok utama ini menggunakan tak kurang daripada 50% sekurang-kurangnya daripada tembakau tempatan dan kita berharap pada masa-masa yang akan datang peratusannya akan digunakan untuk rokok ataupun tembakau tempatan akan ditambahkan lagi.

PENYELUDUPAN DADAH— PENCEGAHAN

13. Puan Nen Abidah binti Haji Abdullah minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan sama ada

Kementeriannya boleh menjalankan aktiviti mencegah penyeludupan dadah ke negara ini secara yang telah berkesan untuk membasmi penagihan dadah.

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed: Tuan Yang Dipertua, memandangkan kedudukan Malaysia yang dikelilingi oleh kawasan perairan yang bersempadan dengan negara Thai adalah menjadi satu perkara biasa di mana masalah-masalah penyeludupan akan berlaku. Sebagai langkah-langkah mencegah untuk mengurangkan dan menghapuskan kegiatan ini Kerajaan telah pun mendirikan beberapa, dengan izin, perimeter fencing di beberapa tempat strategik sepanjang sempadan Malaysia/Thai. Tempat-tempat ini dirondai dan diawasi oleh unit Pencegahan Penyeludupan dan dianggotai oleh pihak Polis, Kastam, Imigresen dan Lembaga Padi dan Beras Negara. Di samping itu di bawah satu perjanjian yang dipersetujui oleh Malaysia dan negara Thai rondaan bersama juga dilakukan di perairan yang berdekatan dengan Kuala Perlis dan juga di sebelah perairan Kelantan.

Tugas rondaan bersama ini diperairan Malaysia Thai adalah bertujuan untuk mencegah kejadian-kejadian lain seperti kegiatan lanun, tangkapan ikan secara haram selain dari mencegah penyeludupan dadah. Sementara itu pihak Polis Merin juga menjalankan rondaan-rondaan di samping perairan Pantai Timur dan Barat Malaysia. Pihak Polis juga melakukan pemeriksaan menjejut di pengkalan-pengkalan masuk seperti Pengkalan Kubur, Rantau Panjang dan di Bukit Bunga di Kelantan, Air Panas Keroh di Perak, di Bukit Kayu Hitam di Kedah dan Padang Besar dan Kuala Perlis, Perlis.

Sekatan jalan diadakan di sepanjang jalan-jalan yang menghubungkan kedua-dua kawasan sempadan Malaysia Thai

ini di mana pemeriksaan mengejut diadakan, anjing-anjing narkotik turut digunakan untuk mengesan kemungkinan dadah-dadah diseludupi mengikut apa-apa cara yang lazim digunakan, seperti beg-beg yang mempunyai ruang sulit, tempat-tempat sulit di kenderaan dan juga pemeriksaan ke atas badan seseorang.

Di peringkat hubungan antarabangsa pihak Polis sentiasa menjalani hubungan rapat dengan pihak berkuasa Thai yang bertanggungjawab dengan masalah dadah iaitu, dengan izin, Office of Narcotic Control Board (ONCB) di mana maklumat-maklumat dan juga risikan-risikan berkenaan dengan pengedar-pengedar dan ahli-ahli sindikit dadah diselaraskan. Mesyuarat bersama ini diadakan di antara cawangan anti-dadah dan ONCB tiap-tiap 6 bulan sekali, di samping itu pihak Polis juga mempunyai hubungan rapat dengan agensi-agensi antarabangsa yang beribu pejabat di Malaysia dan Thai yang mempunyai matlamat sama untuk membentasi masalah dadah.

Dalam konteks ini pihak Polis sering bertukar-tukar maklumat untuk melancarkan operasi-operasi terhadap pengedar-pengedar dadah dalam negeri dan juga antarabangsa. Agensi-agensi anti-dadah ini adalah dari negara Amerika Syarikat, Australia, New Zealand, Kanada, Thailand, Singapura dan Belanda. Akhirnya tindakan bertalu-talu diambil terhadap ahli sindikit dadah bertempat di utara Semenanjung Malaysia, bertujuan untuk menghalang mereka dari terus terlibat dalam kegiatan keji ini.

Tuan Haji Shaharom bin Maasom: Soalan tambahan. Bolehkah saya katakan kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri bahawa sekatan jalan raya sekarang ini tidak ketat kerana masih banyak lagi dadah ini

yang bobos masuk ke dalam masyarakat dan apakah cara hendak mengetatkan lagi sekatan-sekatan itu? Terima kasih.

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed: Tuan Yang Dipertua, kita pada hari ini berikhtiar untuk mengetatkan dengan seketat-ketatnya.

Tuan Haji Ibrahim bin Abdullah: Soalan tambahan, Tuan Yang Dipertua. Dadah ialah satu perkara yang menular yang amat bahaya pada negara ini, jadi saya memandang serius daripada dahulu sampai sekarang. Kalau boleh saya ingin mendapat keterangan yang khusus ataupun penerangan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri, keadaan-keadaan dadah di dalam negara kita, adakah bertambah dari setahun ke setahun nisbahnya ataupun makin dapat kita kurangkan, katalah dari tahun 1975 sampai tahun 1980 ataupun 1976-1982 ini bagaimana keadaan sebenarnya, berkenaan bahaya dadah di negeri kita, adakah bertambah tiap-tiap tahun ataupun dengan sebab kerja kuat daripada anti-dadah kita dalam negeri ini dapat kita kurangkan? Bolehkah Yang Berhormat Timbalan Menteri terangkan secara pokok walaupun tidak dapat angka-angka yang betul, menerangkan keadaan-keadaan dadah dari setahun ke setahun sehingga hari ini. Terima kasih.

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed: Tuan Yang Dipertua, memandangkan kepada tindakan kita pada hari ini yang begitu serius menunjukkan dan membuktikan dengan sendirinya bahawa soal dadah bertambah dari satu masa ke satu masa. Inilah sebabnya Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sendiri melancarkan Kempen Anti-Dadah yang berlansung pada 19-2-1983 di Angkasapuri jadi setakat itulah sebagai penerangan saya kepada Yang Berhormat.

PERDAGANGAN MELALUI SINGAPURA—JUMLAH PERATUS

14. Dato' Haji Mohd. Nor Mohamad minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan jumlah peratus perdagangan melalui Singapura dalam tahun 1982; dan nyatakan sebab-sebab mengapa perdagangan ini tidak dapat dieksport terus ke negara-negara pembeli atau diimport terus dari negara pengeluar.

Tengku Dato' Ahmad Rithauddeen Al-Haj: Tuan Yang Dipertua, nilai eksport dan import Malaysia melalui Singapura tidak dapat diketahui dari perangkaan yang sedia ada. Oleh yang demikian, tidaklah dapat diketahui peratusan perdagangan Malaysia melalui Singapura. Walau bagaimanapun perangkaan mengenai nilai eksport dan import Malaysia dengan Singapura sedia ada bagi tahun 1982, perangkaan mengenai eksport dan import Malaysia ke Singapura setakat ini hanya dapat diketahui sehingga bulan Oktober.

Pada sepuluh bulan pertama tahun 1982 eksport Malaysia ke Singapura adalah berjumlah \$5,878.0 juta atau 25.5% daripada jumlah eksport Malaysia pada jangkamasa tersebut. Manakala nilai import Malaysia dari Singapura pada sepuluh bulan pertama tahun 1982 ialah \$3,453.7 juta, merupakan 14.4% daripada jumlah keseluruhan import Malaysia pada tahun tersebut.

Walaupun perangkaan berkenaan eksport dan import Malaysia melalui Singapura tidak sedia ada, adalah pengetahuan umum yang terdapat eksport dan import Malaysia melalui negara tersebut. Ada berbagai fakta mengapa Malaysia mengeksport melalui Pelabuhan Singapura. Di antaranya ialah:

- (a) Pertalian yang telah lama wujud antara pengeksport dan pengimport Malaysia dengan pedagang Singapura;

- (b) Terdapat lebih banyak kapal yang singgah di pelabuhan Singapura jika dibandingkan dengan pelabuhan-pelabuhan Malaysia;

- (c) Kemudahan pengangkutan barang-barang Malaysia sama ada melalui darat atau laut antara Malaysia dengan pelabuhan Singapura; dan

- (d) Kemudahan perhubungan seperti telefon, telex dan sebagainya dengan Singapura bagi penempahan ruang perkapalan dan sebagainya.

Begitu juga bagi pengimportan melalui Singapura fakta-fakta yang sama adalah juga menjadi sebab-sebab utama mengapa Malaysia mengimport melalui negara tersebut.

Dato Haji Mohd. Nor bin Mohamad: Soalan tambahan. Saya ucapkan terima kasih atas keterangan yang diberi oleh Yang Berhormat Mulia Menteri Perdagangan dan Perindustrian, tetapi malangnya saya tidak diberitahu berapa banyak jumlah perdagangan di antara negara kita dengan negara-negara asing melalui negara Singapura. Saya berharap pada satu masa angka-angka ini akan diberi. Jadi pertanyaan saya, Tuan Yang Dipertua, untuk tambahan, adakah Yang Berhormat Mulia mengetahui sebanyak mana kerugian atas negara kita jika barang-barang kita dieksport melalui atau diimport melalui Singapura?

Dari segi bidang perniagaan perkhidmatan seperti perkhidmatan bank, perkhidmatan insurans, perkhidmatan pengangkutan seperti perkapalan dan juga kerugian atas warganegara Singapura mendapat keuntungan 'middleman' ataupun keuntungan orang tengah yang patutnya semua perkara-perkara ini ataupun kenikmatan-kenikmatan ini atau keuntungan-keuntungan ini

sepatutnya dipunyai oleh orang-orang Malaysia. Itu pertanyaan pertama saya, Tuan Yang Dipertua.

Bagi pertanyaan yang kedua, saya ingin tahu sama ada adakah rancangan Yang Berhormat Mulia Menteri akan mengadakan supaya barang-barang pembuatan Malaysia ataupun pengeluaran Malaysia dapat dieksport terus kepada negara-negara pembeli bukan melalui Singapura, juga barang-barang jualan dapat dibeli terus daripada negara-negara pengilang ataupun pengeluar untuk negara kita dengan tidak menggunakan service ataupun perkhidmatan-perkhidmatan industri di Singapura.

Tengku Dato' Ahmad Rithauddeen Al-Haj: Tuan Yang Dipertua, sebab yang Kementerian saya tidak dapat memberikan nilai-nilai harga eksport kita melalui Singapura oleh sebab di atas dokumen Kastam kita hanya memberikan kepada negara yang kita eksport, apa terjadi selepas sampainya destinasi di Singapura ini mungkin mereka menggunakan sendiri seperti kayu-kayan dan sebagainya, berapa percent digunakan selepas itu pula dieksport ke luar negeri oleh sebab di dalam kertas dokumentasi kita tidak tahu kerana pengimport daripada Singapura yang memohon supaya pengeksportan itu dibuat ke Singapura. Sama juga saya rasa seperti negeri-negeri yang lain kerana mungkin Germany menghantar eksportnya melalui Rotterdam. Ini biasa berlaku seperti New York, New York digunakan oleh negara Kanada maka tidak dapatlah kita mengetahui dengan jelasnya berapakah nilai-nilai eksport yang dibuat oleh negara Kanada melalui New York, sama juga di sini Malaysia melalui Singapura. Sepertimana saya telah pun jelaskan di dalam jawapan saya pada awal tadi oleh sebab-sebabnya banyak seperti saya sebutkan tadi iaitu tradisi yang telah pun wujud sebelum kita dapat

kemerdekaan dan kemudahan-kemudahan yang terdapat di Singapura maka tentulah mengambil masa bagi pihak pelabuhan-pelabuhan negara kita mengadakan kemudahan-kemudahan setanding dengan yang terdapat di Singapura.

Singapura adalah saya rasa nombor tiga pelabuhan yang terbesar di dalam dunia. Maka dengan adanya kemudahan-kemudahan ini maka banyaklah kapal-kapal pergi ke sana seperti Port Klang, Pulau Pinang, Kuantan, Tanjong Berhala dan sebagainya akan dapat kemudahan-kemudahan dan mutu-mutu perkhidmatan yang akan diberi di pelabuhan-pelabuhan ini. Insya Allah, saya rasa dengan rakyat kita kerja rajin dan sentiasa semua hendak buat di Malaysia, mungkin kita dapat kerana kadangkala suka saya mengatakan, dengan izin, setengah-setengah daripada eksport kita bergantung, tidak mahu buat dengan sendiri oleh sebab marketing ataupun pasaran sekarang dibuatkan oleh Singapura maka merekapun biarlah begitu. Kita perlu, saya rasa pengeksport-pengeksport kita buat secara sendiri janganlah bergantung kepada pengeksport-pengeksport barangan kita ataupun pengeluaran-pengeluaran perkilangan kita melalui Singapura dan inilah saya rasa yang saya telah pun minta pihak swasta mengadakan pasarannya dengan sendiri supaya tidak melalui Singapura.

Bersabit dengan soalan yang kedua mengenai kerugian, buat masa sekarang ini apa yang saya diberitahu tidak ada anggaran yang sebenarnya, hanya IMF (International Monetary Fund) yang ada sedikit sebanyak kalau tidak salah saya membuat anggaran. Inipun anggaran sahaja tidak muktamad di atas segi anggaran kerugian di dalam segi perniagaan invisible iaitu perkapalan, insuran dan bayaran-bayaran yang lain. Sebab itulah saya rasa Kerajaan

sentiasa hendak menggalakkan perkapalan Malaysia diadakan MISC, PNSL diwujudkan dan juga syarikat-syarikat perkapalan swasta diadakan supaya kita dapat mewujudkan satu masyarakat perkapalan di negara kita yang boleh setanding, yang boleh menjalankan tugas-tugas perkapalan ini. Saya rasa kalau tidak salah saya, anggaran IMF ini ialah \$2 billion yang mana kita mengeluarkan intangible seperti perkapalan dan insuran di sini dan kita harap saya rasa dengan rakyat sendiri berminat untuk mengadakan perkapalan ini kita dapat mengurangkan, ini adalah satu perkara yang penting.

Yang Ketiga, bersabit dengan mengeluarkan pengeluaran-pengeluaran perkilangan kita. Adalah menjadi dasar Kerajaan kita supaya kita adakan direct trade iaitu perdagangan secara langsung dengan negara-negara. Inilah saya rasa kita berharap dan sebab itulah menjadikan saranan-saranan kita pada masa-masa akan datang iaitu negara-negara ingin membeli terus dengan kita barang-barang yang diperlukan oleh negara-negara asing ini dan kita sentiasa berhubung dengan negara-negara yang ada perhubungan diplomatik dengan kita supaya membeli direct dengan kita dan inipun saya rasa disambut baik dan diterima oleh negara-negara asing supaya mengadakan direct trade. Saya suka lah mengatakan boleh dikatakan banyaklah pengeluaran (product) perkilangan yang keluar daripada negara kita ini dibuatkan dengan terus eksport melalui pelabuhan-pelabuhan di negara kita.

Dato' Haji Mohd. Nor Mohamad: Tuan Yang Dipertua, saya mengucapkan terima kasih atas penjelasan Yang Berhormat Mulia Menteri atas kekurangan kapal di negara kita untuk mengeksport ataupun mengimport barang-barang

secara terus. Perkara itu saya terimalah tetapi saya kurang pasti atas perkataan-perkataan Yang Berhormat Mulia berkenaan dengan penggunaan perkhidmatan-perkhidmatan perniagaan seperti penggunaan bank-bank mengeluarkan Bill of Exchange dan semua perkara-perkara berkait dengan perniagaan dan juga berkait dengan insuran-insuran yang sekarang diambil menerusi Singapura walhal di negara kita banyak bank-bank yang boleh mengeluarkan L.C. dan juga syarikat-syarikat insuran dapat menginsurankan barang-barang yang diimport atau dieksport. Jawapan Yang Berhormat Mulia menyatakan nasihat-nasihat telah pun diberi, saya ingin tahu daripada Yang Berhormat Mulia sama ada arahan patut diberi kepada pengeksport-pengeksport ataupun pengimport-pengimport supaya perkhidmatan bank seperti L.C. dan lain-lainnya dan juga insuran-insuran patut diambil daripada syarikat-syarikat atau bank-bank di negara kita, bukan dari negara Singapura.

Tengku Dato' Ahmad Rithauddeen Al-Haj: Tuan Yang Dipertua, kita sentiasa membuatkan panduan kepada mereka menggunakan kemudahan-kemudahan yang terdapat di sini, yang mana tidak dapat di sini mungkin mereka terpaksa. Jikalau dibanding pada masa-masa yang lepas perkara ini berkurangan setahun demi setahun. Maka saya rasa kita mungkin tidak dapat mewujudkan 100% dengan satu malam atau satu hari untuk mengadakan masyarakat perkapalan ataupun mengadakan syarikat-syarikat perkapalan tetapi adalah sentiasa menjadi dasar kita supaya peniaga-peniaga ini menggunakan bank-bank kita. Dengan adanya pelabuhan di Kelang yang disiapkan baru-baru ini, kita telah pun mewujudkan banyak kompeni-kompeni dari segi mengendalikan insuran perkapalan dan juga kita ada cadangan minta mengadakan seperti Cargo Booking

Centres dan sebagainya supaya kita dapat mengendalikan bagi kepentingan khususnya pengeksporth-pengeksporth kecil supaya dapat menggunakan kemudahan-kemudahan ini, sentiasa kita membuatkan. Saya rasa dengan adanya usaha-usaha pihak bank-bank pula dan masyarakat-masyarakat bank dan sebagainya mungkin kita dapat di satu ketika menjadikan kita tidak bergantung kepada negara-negara lain.

KESIHATAN IBU-IBU/KANAK-KANAK DI KAWASAN SETINGGAN

15. Puan Sri Datin Athi Nahappan minta Menteri Wilayah Persekutuan menyatakan sama ada terdapat apa-apa rancangan bagi mempertingkatkan kemudahan kesihatan ibu-ibu dan kanak-kanak khususnya di kawasan-kawasan setinggan dan untuk golongan penduduk miskin di Wilayah Persekutuan.

Timbalan Menteri Wilayah Persekutuan (Tuan Muhyiddin bin Haji Mohd. Yassin): Tuan Yang Dipertua, memang telah ada rancangan untuk meninggikan taraf kemudahan-kemudahan kesihatan ibu-ibu dan kanak-kanak khususnya di kawasan setinggan dan golongan penduduk miskin di Wilayah Persekutuan. Dewan Bandaraya Kuala Lumpur telah dan sedang memberi perkhidmatan kesihatan ibu mengandung dan kanak-kanak kepada semua penduduk di Kuala Lumpur termasuk penduduk-penduduk miskin di kawasan-kawasan yang telah dibangunkan melalui klinik-klinik pusat seperti berikut:

Klinik Jalan Hang Tuah, Klinik Jalan Tun Ismail, Klinik Jalan Raja Abdullah, Klinik Jalan Cheras, Klinik Jalan Bukit Bungsar, dan Klinik Taman Tun Dr Ismail.

Dewan Bandaraya Kuala Lumpur juga telah memberi perkhidmatan tersebut bagi golongan berpendapatan rendah di kawasan setinggan dan kampung-kampung berikut iaitu klinik kecil Setapak, Klinik Bergerak di Kampung Kepung Batu 7½ dan Kampung Padang Balang. Di bawah program padi, projek Sang Kancil memberikan perkhidmatan ibu-ibu dan kanak-kanak di kawasan-kawasan berikut iaitu Klinik Sang Kancil Kampung Malaysia Tambahan, Kampung Haji Abdullah Hukum, Kampung Stesyen, Kampung Sentosa, Kampung Benting, Kampung Kerinci Bukit "C", Kampung Pandan dan juga Klinik LPKN di bandar Kompleks.

Pada akhir tempoh Rancangan Malaysia Keempat, 10 buah klinik lagi akan diwujudkan di kawasan-kawasan setinggan dan kampung dalam Wilayah Persekutuan yang akan memberi faedah kepada penduduk-penduduk miskin.

SEKOLAH MENENGAH JENIS KEBANGSAAN—KELAS BAHASA IBUNDA

16. Tuan Alexander Lee minta Menteri Pelajaran menyatakan jumlah sekolah Menengah Jenis Kebangsaan yang melaksanakan kelas-kelas bahasa ibunda, dan sama ada beliau sedar bahawa sistem pelajaran bahasa ibunda sedang merosot dan nyatakan langkah-langkah yang akan diambil oleh beliau untuk memperbaiki keadaan ini.

Timbalan Menteri Pelajaran (Dr Tan Tiong Hong): Tuan Yang Dipertua, dalam sistem Pelajaran Kebangsaan hari ini, semua sekolah menengah menggunakan bahasa penghantar Bahasa Malaysia. Ini termasuklah sekolah-sekolah yang dahulunya berbahasa penghantar Cina dan Inggeris. Kelas-kelas bahasa ibunda hanya diajar di sekolah

menengah apabila ada 15 atau lebih murid-murid yang ingin belajar bahasa-bahasa tersebut.

Pada tahun 1982 sebanyak 807 buah sekolah menengah yang melaksanakan kelas-kelas bahasa ibunda. Kelas-kelas ini berjalan dengan licinnya. Beberapa langkah telah dan sedang diambil oleh Kementerian Pelajaran untuk memastikan supaya kelas-kelas bahasa ibunda dapat dijalankan dengan sempurna. Di antara langkah-langkah yang telah dan sedang diambil adalah seperti berikut:

- (1) mengemaskinikan pentadbiran serta pengelolaan kelas-kelas bahasa ibunda dari masa ke semasa;
- (2) seberapa boleh dan keadaan mengizinkan kelas-kelas bahasa ibunda dijalankan pada masa jadual waktu biasa sekolah;
- (3) guru-guru diminta menyediakan buku-buku persediaan mengajar dengan lebih lengkap dan teratur lagi;
- (4) lebih ramai guru terlatih dan boleh mengajar bahasa ibunda Mandarin dan Tamil ditempatkan di sekolah-sekolah menengah supaya sekolah-sekolah tidak lagi menggunakan tenaga guru-guru sementara yang tidak terlatih.

Tuan Yang Dipertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, waktu cukup.

(Masa untuk Pertanyaan bagi Jawab Mulut telah cukup dan Jawapan bagi Pertanyaan No. 17 hingga No. 66 adalah diberi di bawah ini).

PLOT RATIO KEPADA PENJAJA KECIL

17. Tuan Abdul Razak bin Haji Abu Samah minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan dasar Kerajaan dalam memastikan tiap kompleks di bandar-bandar besar

yang diberi kebenaran “plot ratio” mengadakan Howker’s Kompleks di tingkat bawah, sebagai usaha memberi peluang dan ruang perniagaan kepada penjaja-penjaja kecil.

Tuan S. Subramaniam: Dasar Kerajaan mengenai penjaja-penjaja kecil adalah untuk menentukan bahawa mereka menjalankan perniagaan mereka dalam keadaan yang sihat dan teratur tanpa menjadi gangguan kepada orang awam termasuk lalu lintas. Penguasa-penguasa Tempatan di seluruh negara memberi galakan kepada penjaja-penjaja kecil dengan mengadakan kawasan-kawasan tertentu di mana penjaja-penjaja kecil boleh berniaga.

Mengenai plot ratio di kompleks bandar-bandar besar pihak Dewan Bandaraya telah meluluskan dasar supaya setiap ruang pejabat dan kedai mempunyai ruang lantai untuk penjaja-penjaja kecil yang melebihi 100,000 kaki persegi iaitu 2% daripada ruang kasar lantai yang telah diluluskan. Keluasan ini adalah dikecualikan daripada jumlah plot ratio dan keperluan tempat meletak kereta bagi tujuan pembangunan tersebut. Peraturan ini adalah seperti yang terdapat di bawah Akta 267 Akta (Perancangan) Wilayah Persekutuan 1982.

Kawasan penjaja-penjaja kecil ini adalah untuk menjual makanan dan barang-barang kecil. Setakat ini 32 projek telah diluluskan di bawah peraturan ini. Keadaan ini adalah bertujuan untuk mengelakkan gerai-gerai penjaja kecil berselerak di sekitar kompleks-komplek membeli belah dan pejabat.

AKTA PENGAMBILAN TANAH— KAJIAN SEMULA

18. Tuan Kee Yong Wee minta Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah menyatakan bila Akta

Pengambilan Alih Tanah akan dikaji semula serta diperkemarkan agar pampasan yang diberi oleh Kerajaan kepada tuan punya tanah yang terlibat akan mencerminkan harga pasaran dan berpatutan.

Dato' Rais Yatim: Akta Pengambilan Tanah telah pun siap dikaji semula oleh satu Jawatankuasa Khas yang terdiri dari wakil-wakil dari Bahagian Pentadbiran dan Perundangan Tanah, Kementerian Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, Peguam Negara dan Bahagian Penilaian, Kementerian Kewangan.

Syor-syor kajian itu telah dikemukakan ke Kabinet dan Kabinet telah bersetuju pada dasarnya mengenai syor-syor pindaan tersebut.

Majlis Tanah Negara yang bersidang pada 25hb Mac, 1983 telah juga bersetuju pada pindaan-pindaan tersebut dengan beberapa pindaan-pindaan baru yang dicadangkan.

Pihak Kementerian Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah dan Peguam Negara akan mengkaji dan menimbang dengan teliti syor-syor yang dikemukakan oleh Majlis Tanah Negara tersebut.

- (i) Tujuan utama pindaan kepada Akta Pengambilan Tanah, 1960 ialah bagi menjamin supaya tuan-tuan punya tanah yang diambil balik akan mendapat pampasan dengan harga pasaran yang lebih adil disebabkan kepesatan kenaikan harga tanah.
- (ii) Di samping itu dengan pindaan Akta tersebut ianya akan mempercepatkan proses pembayaran wang pampasan kepada tuan-tuan tanah yang terlibat.

- (iii) Sekiranya agensi-agensi yang mengambil balik tanah tersebut lewat atau gagal membayar wang pampasan di dalam masa yang ditentukan, agensi berkenaan akan terpaksa membayar faedah kepada tuan-tuan tanah sebanyak 8% setahun (sekarang 6% setahun) selama mana kelewatan itu berlaku.

INSTITUSI PELAJARAN TINGGI—PENGAMBILAN PENUNTUT

19. Tuan Loh Kee Peng minta Menteri Pelajaran menyatakan apakah langkah dan tindakan positif yang akan diambil oleh Kementerian untuk menambah lagi pengambilan bilangan penuntut-penuntut masuk ke institusi-institusi pelajaran tinggi kita bagi sesi akademik 1983/1984 pada tahun ini memandangkan ramai anak-anak warganegara Malaysia yang berkecukupan telah gagal mendapat tempat di universiti-universiti yang berkenaan pada tahun-tahun kebelakangan ini kerana kekurangan tempat di institusi-institusi tersebut.

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Kementerian Pelajaran sedar sejumlah pelajar-pelajar kita tidak mendapat peluang belajar di Universiti-universiti tempatan disebabkan bilangan tempat yang terhad di institusi-institusi tersebut. Walau bagaimanapun ini tidak bererti bahawa pertambahan pengambilan pelajar tidak dibuat. Pada tiap-tiap tahun jumlah pengambilan sentiasa bertambah mengikut kemampuan perkembangan yang ada di semua Universiti. Bagi sesi 1983/1984 ini, jumlah pengambilan akan ditambah dari 6,127 orang pelajar ke 7,000 orang bagi kelima-lima universiti tempatan.

PERLOMBONGAN—MENIMBUS SEMULA

20. Puan Ragayah binti Ariff minta Menteri Perusahaan Utama menyatakan sama ada Kementerian berkenaan menguatkuasakan akta yang memestikan pengusahaan-pengusaha menimbus kembali lombong-lombong yang telah habis bijihnya supaya kawasan itu tidak akan dibiarkan begitu sahaja.

Timbalan Menteri Perusahaan Utama (Tuan Bujang bin Haji Ulis): Bagi menjawab pertanyaan Ahli Yang Berhormat ini adalah dimaklumkan bahawa di bawah undang-undang perlombongan sekarang ini tidak terdapat peruntukan khusus yang memerlukan lombong-lombong yang telah dikerjakan ditimbus semula. Walau bagaimanapun, di dalam kebanyakan dari pajakan dan sijil galian bagi lombong-lombong yang berhampiran dengan kawasan-Kawasan kampung, pekan dan bandar adalah tertakluk kepada perjanjian kambus dan rata di antara Kerajaan Negeri dengan tuan-tuan punya pajakan dan sijil galian tersebut. Di antara syarat-syarat perjanjian tersebut, tuan punya pajakan dan sijil galian dikehendaki meletak wang amanah yang akan dirampas oleh Kerajaan Negeri sekiranya perjanjian kambus dan rata tidak dipatuhi. Terdapat di antara perjanjian kambus dan rata ini yang membenarkan tuan punya pajakan dan sijil galian membiarkan sebuah lombong berdasarkan kedudukan dan luasnya seperti yang ditetapkan oleh Kerajaan Negeri.

TENDER MENDIRIKAN SEKOLAH BARU

21. Tuan Basharon bin Hanafiah minta Menteri Pelajaran menyatakan sama ada benar bahawa tender untuk mendirikan semua sekolah baharu diberikan hanya kepada seorang

kontraktor sahaja bagi satu-satu negeri seperti yang berlaku di Johor dan Kedah; jika sedar nyatakan sebab-sebabnya dan jika sudah menjadi satu dasar nyatakan bagaimana ianya boleh menguntungkan pemborong-pemborong Bumiputera.

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Adalah tidak benar bahawa tender untuk mendirikan semua sekolah baru bagi satu-satu negeri itu diberikan kepada seorang kontraktor sahaja. Yang sebenarnya kebanyakan daripada tender untuk mendirikan sekolah-sekolah baru tidak kira negeri adalah dipelawa secara terbuka dan kontrak diberikan kepada kontraktor yang berlainan untuk satu-satu projek sekolah. Sebahagian besar daripada projek-projek tersebut yang dijalankan di serata negeri melalui Jabatan Kerja Raya bagi pihak Kementerian Pelajaran adalah ditenderkan secara biasa dan banyak daripada tender-tender tersebut diberikan kepada kontraktor-kontraktor Bumiputera. Pembinaan sekolah-sekolah baru di Negeri Johor dan di Negeri Kedah yang mana dikatakan telah diberi kepada seorang kontraktor sahaja, adalah salah satu cara yang Kerajaan telah bersetuju untuk dijalankan di bawah sistem terkumpul (packaged deal), dengan bertujuan supaya seberapa banyak sekolah dapat didirikan dalam satu tempoh yang singkat. Cara ini akan memudahkan pelaksanaan projek dan membolehkan lebih banyak bilik-bilik darjah dan kemudahan-kemudahan pelajaran disiapkan terlebih awal dalam Rancangan Malaysia Keempat dan seterusnya dapat mengadakan lebih banyak tempat untuk kanak-kanak bersekolah. Pembinaan-pembinaan ini meliputi bangunan sekolah-sekolah baru, projek-projek tambahan, bilik darjah dan bangunan-bangunan gantian kepada yang lama. Kebelakangan ini Kementerian Pelajaran menghadapi kesesakan untuk menambahkan sekolah-sekolah

baru dan bilik-bilik darjah di seluruh negara kerana penambahan murid-murid yang cukup umur untuk bersekolah bertambah dengan cepat. Satu daripada langkah yang diluluskan oleh Kerajaan ialah mempercepatkan proses pembinaan itu sendiri dan di dalam kes Kedah dan Johor, konsep pasang siap (prefab) telah diluluskan. Mengikut perjanjian keseluruhan projek-projek di Kedah akan siap dalam masa 20 bulan dan di Johor pula dalam masa 18 bulan, yang mana dalam masa separuh penggal perjanjian sebahagian dari bangunan-bangunan tersebut telah boleh diserahkan kepada Kementerian Pelajaran.

Oleh kerana sistem 'packaged deal' seperti yang dijalankan di Johor dan di Kedah, untuk membina 43 buah projek sekolah dan di Kedah untuk membina 33 buah projek sekolah adalah satu cara dan ikhtiar Kerajaan untuk mempercepatkan pelaksanaan projek-projek pembangunan, maka ianya tidaklah bermakna tiap-tiap sekolah baru akan menggunakan sistem ini. Bagi projek yang di Johor dan di Kedah itu sungguhpun kontrak pembinaan dijalankan oleh sebuah firma, satu di Johor dan satu di Kedah, semua langkah-langkah yang perlu telah diambil untuk menjamin dan memastikan penyertaan kontraktor-kontraktor Bumiputera menjalankan kerja-kerja sub-kontraktor termasuk mengenakan syarat demikian dalam perjanjian kontrak untuk mengambil kontraktor-kontraktor Bumiputera sebagai sub-kontraktor di berbagai bidang kerja projek tersebut.

BANK ISLAM—PENUBUHAN

22. Dato' Yap Peng minta Menteri Kewangan menyatakan sama ada penubuhan Bank Islam di negara ini akan mengancam urusan niaga bank-bank perniagaan yang sedia ada sekarang; jika ya, sejauh manakah

kesan buruk yang akan dialami oleh bank-bank perniagaan ini di masa akan datang.

Menteri Kewangan (Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah): Penubuhan Bank Islam tidak akan menjejaskan urusan niaga bank-bank perdagangan yang sedia ada sekarang memandangkan bahawa sistem kewangan yang ada sekarang masih boleh menampung kemasukan sebuah lagi industri kewangan. Seperti Ahli Yang Berhormat sedia maklum, Bank Islam akan menjalankan operasinya berlandaskan kaum dan peraturan Syariah dan prinsip urusan niaga ini adalah berbeza dengan prinsip-prinsip urusan niaga sekular bank-bank yang sedia ada. Oleh itu Bank Islam akan dapat menarik sumber-sumber kumpulan wang yang baru yang masih berada di luar sistem kewangan sekarang. Sekiranya berlaku pemindahan simpanan orang-orang Islam daripada institusi-institusi yang ada sekarang kepada Bank Islam Malaysia Berhad, ianya dijangka tidak akan menjejaskan institusi-institusi tersebut memandangkan bahawa industri bank perdagangan di negara ini adalah suatu industri yang besar dan masih mempunyai potensi berkembang lagi. Di samping itu penubuhan Bank Islam akan memberi persaingan yang sihat kepada industri bank yang terdapat di negara ini dan membantu memajukan lagi industri tersebut.

BANK ISLAM—PENGLIBATAN ORANG BUKAN ISLAM

23. Dato' Chin Kim Yoong minta Menteri Kewangan menyatakan sama ada orang-orang bukan Islam boleh mengambil bahagian dan bekerjasama dengan Bank Islam yang akan ditubuhkan nanti.

Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah: Selain daripada soalan ini, ada satu lagi soalan mengenai perkara yang

sama dikemukakan oleh YB Tuan Haji Ariffin bin Haji Salleh yang dijadualkan dijawab pada 30-3-1983. Saya memohon izin untuk menjawab kedua-dua soalan itu secara bersama.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat saya suka menegaskan bahawa tidak ada halangan bagi sesiapa juga hendak berurus-niaga dan bekerjasama dengan Bank Islam. Tetapi syaratnya hendaklah pelanggan-pelanggan bukan Islam itu menerima dan mematuhi semua cara dan peraturan amalan perniagaan Bank Islam yang berasaskan kepada hukum dan peraturan Syariah.

Bank Islam sememangnya bersedia untuk berurus-niaga dengan orang-orang bukan Islam di negara ini, tertakluk kepada peraturan-peraturan seperti digariskan oleh Agama Islam. Oleh yang demikian, penubuhan Bank Islam bolehlah dianggap sebagai mengadakan satu lagi peluang urusan bank di negara ini bagi semua penduduknya sama ada dari segi membuat simpanan ataupun dari segi mendapatkan punca kewangan untuk membuat pelaburan.

Modal dibenar Bank Islam Malaysia Berhad adalah \$500 juta manakala modal dibayar pada permulaan adalah sebanyak \$100 juta, di mana penyertaan terbesar adalah dari Kerajaan Persekutuan dan yang lain-lainnya adalah daripada Majlis-majlis Agama Negeri, Tabung Haji, PERKIM dan perbadanan-perbadanan lain.

Walau bagaimanapun, apabila Bank memulakan perniagaannya Bank akan berusaha bagi mendapatkan aliran wang dari mana-mana negara sahabat yang lain, terutama dari negara-negara Islam untuk pelaburan di negara ini melalui simpanan, projek-projek pelaburan atau khidmat pengurusan pelaburan Bank.

Berhubung dengan tenaga mahir, bank akan berusaha bagi memperoleh apa-apa kemahiran yang dikehendaki dari luar negeri melalui latihan dan pertukaran maklumat dan setakat ini Bank telah pun menghantar bakal pegawai-pegawai kanannya berkursus di Institut Bank dan Ekonomi Islam di Cyprus. Perhubungan untuk bertukar maklumat teknikal juga telah diadakan dengan Persatuan dan Bank-bank Islam lain seperti Bank Pembangunan Islam di Jeddah dan Bank Islam di Dubai, Bahrain, Kuwait dan Habib Bank Limited di Pakistan.

PENCEN GURU—PROSES PEMBAYARAN

24. Tuan R. M. Jasni minta Menteri Pelajaran menyatakan sebab-sebab mengapa pembayaran pencen guru-guru mengambil masa yang lama sehingga 2 atau 3 tahun.

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Sukalah saya menegaskan di sini bahawa proses bayaran pencen bagi guru-guru tidak mengambil masa yang dianggap terlalu lama sehingga 2 atau 3 tahun. Malahan banyak terdapat kes-kes di mana kertas pencen diluluskan untuk dibuat pembayaran dalam masa 2 atau 3 tahun dan selewat-lewatnya 1 bulan sebelum tarikh bersara. Jika sekiranya ada kes-kes yang lambat mendapat penyelesaian, biasanya perkara ini dirujukkan ke bahagian-bahagian yang bertanggungjawab untuk diambil tindakan dengan seberapa segera.

RANCANGAN PEMULIHAN TANAH SAWAH TERBIAR

25. Tuan Haji Abdul Jalil bin Abdul Rahman minta Menteri Pertanian menyatakan, semenjak rancangan pemulihan tanah-tanah sawah yang

terbiar dijalankan sehingga sekarang di seluruh Semenanjung Malaysia ini, nyatakan luas tanah sawah yang telah dapat dipulihkan mengikut negeri-negeri di Semenanjung Malaysia ini.

Menteri Pertanian (Dato' Abdul Manan bin Othman): Sejak Kerajaan melancarkan program pemulihan tanah sawah terbiar pada akhir 1981 sejumlah 7,841.9 hektar telah dapat dipulihkan. Pecahan keluasan tersebut mengikut negeri di Semenanjung Malaysia adalah seperti berikut:

<i>Negeri</i>	<i>Keluasan</i>
Kelantan	2,894.2 hektar
Pulau Pinang	4,121.4 hektar
Perak	334.8 hektar
Terengganu	114.2 hektar
Perlis	81.0 hektar
N. Sembilan	300.3 hektar
Pahang	41.0 hektar

BANJIR DI KAMPUNG ABDULLAH HUKUM

26. Tuan D. P. Vijandran minta Menteri Wilayah Persekutuan menyatakan langkah-langkah yang telah diambil untuk mengatasi masalah banjir yang sering berlaku di Kampung Abdullah Hukum di Bangsar.

Tuan Muhyiddin bin Haji Mohd. Yassin: Kawasan Kampung Haji Abdullah Hukum adalah satu kawasan yang rendah. Oleh yang demikian apabila berlaku hujan lebat, air daripada Sungai Kelang akan melimpah masuk dan menyebabkan berlakunya banjir di kawasan tersebut. Keadaan ini dikuatkan lagi oleh kecetekan Sungai Kelang yang berhampiran. Masalah ini dapat diatasi dengan mendalamkan Sungai Kelang itu sendiri dan juga membina ban dan kunci air bagi menyekat air melimpah ke kawasan kampung berkenaan.

Menyedari hakikat ini, Jabatan Parit dan Taliair Wilayah Persekutuan dipertanggungjawabkan untuk mengambil tindakan sewajarnya. Dua tindakan yang sedang dan akan diambil oleh Jabatan ini adalah:

1. Membina ban dan kunci air di kampung Haji Abdullah Hukum

Kos projek ini ialah \$260,000. Projek ini adalah satu projek dibawah peruntukan serta-merta yang diluluskan oleh Y.A.B. Timbalan Perdana Menteri. Kerja pembinaan telah pun dijalankan sejak 2hb Februari, 1983 yang lepas dan setakat ini dilancarkan telah 10% siap. Pembinaan dijangka siap pada bulan Julai 1983.

2. Projek mendalamkan Sungai Kelang daripada Volvo hingga ke Jabatan Batu 5, Jalan Kelang Lama

Projek ini juga adalah projek yang mendapat peruntukan serta-merta \$5.5 juta yang telah diluluskan oleh Y.A.B. Timbalan Perdana Menteri. Kos projek adalah sebanyak \$1.76 juta. Pihak Jabatan Parit dan Taliair sedang menyediakan dokumen tender bagi projek ini dan kerja-kerja mendalamkan sungai akan bermula apabila proses tender selesai.

PAIP DARI ASBESTOS SIMIN

27. Tuan Fadzil bin Mahmood minta Menteri Kerja Raya dan Kemudahan Awam menyatakan sama ada Kementerian berkenaan menggunakan paip yang dibuat daripada asbestos untuk projek bekalan airnya; jika ada, nyatakan sama ada beliau sedar bahawa pembekalan air melalui paip yang dibuat daripada asbestos akan

menyebabkan penyakit barah paru-paru (Lung Cancer) dan lain-lain penyakit "pulmonary"; jika sedar nyatakan tindakan yang akan diambil untuk menjaga kesihatan orang ramai.

Dato' Dr Nik Hussain bin Abdul Rahman: Ya, Kementerian saya menggunakan paip-paip yang dibuat daripada asbestos simin dalam projek-projek bekalan air.

Saya juga sedar tentang kebimbangan yang baru-baru ini disuarakan dalam akhbar-akhbar mengenai bahaya kepada kesihatan yang mungkin timbul daripada penggunaan paip tersebut.

Setakat ini tidak terdapat kes-kes yang terbitnya daripada asbestos simin tersebut.

Kementerian saya bersama-sama dengan Kementerian Kesihatan adalah sentiasa berhubung rapat dengan Pertubuhan Kesihatan Sedunia (WHO) atas perkara ini.

Pertubuhan Kesihatan Sedunia (WHO) tidak pernah menasihatkan supaya tidak menggunakan paip-paip yang diperbuat daripada asbestos simin tersebut.

POTONGAN GAJI PERDANA MENTERI/MENTERI-MENTERI DAN MENTERI-MENTERI BESAR/AHLI-AHLI EXCO

28. Dato' G. Pasamanickam minta Menteri Kewangan menyatakan jumlah wang yang Kerajaan dapat kumpulkan hasil dari potongan gaji Perdana Menteri, Timbalan Perdana Menteri, Timbalan Menteri Setiausaha Parlimen, Setiausaha Politik, Menteri-menteri Besar serta lain-lain Ahli Exco Kerajaan Negeri untuk membantu Kerajaan mengatasi keadaan kemelesetan ekonomi dunia sekarang.

Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah: Jumlah wang yang Kerajaan dapat kumpulkan hasil dari potongan gaji Perdana Menteri, Timbalan Perdana Menteri, Setiausaha Politik, Menteri-menteri Besar serta lain-lain Ahli Exco Kerajaan Negeri untuk membantu Kerajaan mengatasi keadaan kemelesetan ekonomi dunia sekarang sehingga tarikh ini ialah \$443,050,000.

HOSPITAL BESAR KOTA BHARU

29. Puan Hajjah Hafsah binti Osman minta Menteri Kesihatan menyatakan:

- (a) masa siap sepenuhnya Hospital Besar Kota Bharu yang sedang dibina di Kubang Kerian itu dan bila pula boleh digunakan;
- (b) tarikh Universiti Sains Malaysia akan berpindah ke Hospital Kubang Kerian itu; dan
- (c) sama ada Hospital itu juga akan digunakan untuk tujuan merawat orang-orang sakit sebagaimana Hospital biasa; jika ya, nyatakan jumlah katil yang disediakan di Hospital tersebut.

Dato K. Pathmanaban:

- (a) Hospital Kubang Kerian, Kota Bharu, dijangka akan siap pembinaannya pada akhir bulan Jun, 1983 dan urusan ambil alih akan berterusan sehingga bulan September, 1983.

Hospital ini dijangka memulakan perkhidmatan selepas bulan Jun, 1983 secara berperingkat-peringkat.

- (b) Pemindahan Fakulti Perubatan, Universiti Sains Malaysia ke Kubang Kerian, Kota Bharu, adalah bergantung kepada siapnya bangunan-bangunan fakulti di situ. Pembinaannya

akan bermula tidak lama lagi. Penuntut-penuntut adalah dijangka memulakan pengajian perubatan di Hospital Kubang Kerian pada pertengahan tahun 1984.

- (c) Hospital Kubang Kerian, Kota Bharu, selain daripada digunakan sebagai hospital pengajar, akan juga memberi perkhidmatan perubatan kepada penduduk-penduduk di Kelantan, seperti hospital-hospital besar yang lain.

Sebagai permulaan, hospital ini akan mempunyai 315 katil. Angka ini akan ditambah menjadikan jumlah katil kepada 1,110 bila Hospital ini siap sepenuhnya kelak.

UBAT BATUK LINCTUS PHENSEDYL DAN VALIUM

30. Tuan K. Kumaran minta Menteri Kesihatan menyatakan sama ada beliau sedar atau tidak bahawa sejenis ubat batuk 'lintus penysdin' dan valium disalahgunakan oleh penagih-penagih dadah, jika sedar nyatakan rancangan Kementerian untuk mengawal pengeluaran ubat ini agar tidak disalahgunakan oleh mana-mana pihak.

Dato' K. Pathmanaban: 'Linctus Phensedyl' dan tablet 'Valium' adalah nama dagangan bagi 2 jenis ubat yang digunakan di hospital-hospital Kementerian Kesihatan. Ubat yang pertama itu ialah sejenis campuran ubat batuk dan yang keduanya ialah sejenis ubat trankuilizer. Kedua-dua ubat ini diberi kepada pesakit atas preskripsi doktor.

Kementerian ini menyedari bahawa ada beberapa kejadian di mana pesakit-pesakit meminum campuran ubat batuk ini dalam sukatan yang berlebihan. Di beberapa buah hospital, misalnya di Hospital Besar

Kuala Lumpur, penggunaan ubat ini telah dihentikan sebagai satu langkah berjaga-jaga dan semua negeri sedang mengawasi penggunaannya dengan lebih ketat lagi. Berkenaan dengan tablet 'Valium', Kementerian ini tidak pula menyedari adanya sebarang penyalahgunaan, kerana ubat ini adalah dikawal sebagai narkotik di hospital-hospital. Rekod-rekod terperinci mengenai preskripsi doktor dan pemberiannya kepada pesakit-pesakit disimpan bagi memastikan penggunaannya secara yang betul.

UNIVERSITI ISLAM—PAKAR PERUNDING

31. Puan Hasanah binti Mohd. Kassim minta Menteri Pelajaran menyatakan siapa yang telah dilantik oleh Kerajaan menjadi Pakar Perunding bagi merancang dan melaksanakan projek-projek pembangunan dan penubuhan Universiti Islam dan hal-hal yang berkaitan dengannya.

Dato' Mohamed Khalil Yaakob: Setakat ini Kerajaan belum lagi melantik Pakar Perunding bagi merancang dan melaksanakan projek pembangunan kampus tetap bagi Universiti Islam.

KONSEP "MALAYSIA INCORPORATED"

32. Tuan Tan Chang Soong minta Menteri Pelajaran menyatakan sama ada ianya tujuan Kerajaan apabila memperkenalkan konsep "Malaysia Incorporated" akan mengira juga penyertaan sektor swasta dalam keperluan-keperluan pelajaran tinggi negara dengan mengizinkan pertubuhan institusi-institusi pelajaran tinggi swasta.

Dr Tan Tiong Hong: Kementerian Pelajaran tidak ada cadangan untuk mengubah sistem pelajaran tinggi.

Buat masa ini sistem pelajaran tinggi dijalankan mengikut peruntukan-peruntukan yang terkandung dalam Akta Universiti dan Kolej Universiti.

LADA HITAM—PENGGUNAAN

33. Tuan Haji Latif bin Haji Idris minta Menteri Perusahaan Utama menyatakan apakah langkah yang telah diambil oleh Kementerian bagi menambahkan lada hitam di peringkat Antarabangsa supaya harga lada hitam dari negara ini dapat dipertingkatkan lagi.

Tuan Bujang bin Haji Uli: Kerajaan melalui MARDI telah mencapai beberapa kejayaan dari segi teknologi memproses lada hitam. Ini termasuk teknologi bagi mengeluarkan lada hijau kering, lada hijau jeruk, keluaran oleorasin dan minyak lada. Bahan-bahan ini yang digunakan dalam masakan, prosesan, pengawitan makanan serta bahan perasa dan perubatan dieksport ke negara-negara Eropah. Ketika ini MARDI sedang giat membuat kajian untuk mengurangkan kandungan mikro organisma dalam lada untuk meningkatkan kualiti. Dengan langkah-langkah ini harga eksport lada hitam Malaysia dapat dipertingkatkan lagi.

Di samping itu, Jemaah Pemasaran Lada Hitam ada menyediakan beberapa kemudahan untuk memproses, menggred dan menyimpan lada hitam secara yang sempurna untuk memperolehi harga eksport lada yang lebih lumayan. Rancangan Jemaah Pemasaran Lada Hitam untuk mengeksport lada secara langsung juga bertujuan untuk mempertingkatkan harga yang diperolehi oleh pengeluar-pengeluar lada hitam. Di bawah rancangan yang sedang dilaksanakan ini, Jemaah Pemasaran Lada Hitam membeli, memproses, menggred dan

mengesport terus kepada negara-negara pengguna. Selain dari itu Jemaah Pemasaran Lada Hitam juga berusaha bagi memperkenalkan lada hitam negara ini keluar negeri di bawah rancangan galakan eksportnya. Jemaah itu juga sentiasa mengujudkan hubungan terus di antara pembeli-pembeli lada hitam di luar negeri dengan pengeksport lada hitam di Malaysia untuk menambah lagi permintaan lada Malaysia di luar negeri.

Di peringkat Pertubuhan Lada Hitam Antarabangsa (International Pepper Community) pula, Kerajaan dengan kerjasama negara-negara pengeluar yang lain sedang membuat suatu kajian potensi pasaran lada hitam di negara-negara yang sedang membangun dengan tujuan untuk meluaskan lagi pasaran lada hitam di peringkat antarabangsa. Kajian untuk menubuhkan sistem risikan pasaran di bawah rancangan Pertubuhan itu telahpun selesai. Pelaksanaan sistem ini akan membantu usaha Jemaah Pemasaran Lada Hitam dari segi eksport lada hitam secara langsung. Di samping itu Pertubuhan Lada Hitam Antarabangsa sedang berusaha untuk melaksanakan 'skim harga minima eksport' lada hitam untuk mengujudkan kestabilan harganya di pasaran antarabangsa.

PENYELUDUPAN AYAM DARI NEGERI THAI

34. Tuan Jaafar bin Harun minta Menteri Kewangan menyatakan sama ada beliau sedar bahawa sejak bulan September, 1982 penyeludupan atau import tanpa kebenaran ayam daging, anak-anak ayam yang dinetaskan dari negara Thai ke Malaysia perusahaan tempatan kerugian dan jika sedar nyatakan langkah yang telah dan akan diambil untuk mengatasi perkara tersebut.

Tengku Tan Sri Razalegih Hamzah: Kementerian ini menyedari tentang ujudnya penyeludupan atau import tanpa kebenaran ayam daging, anak-anak ayam yang dinetaskan dari negara Thai ke Malaysia terutama di Negeri Kelantan tetapi Kerajaan ini tidaklah berlaku dengan berleluasa. Aktiviti penyeludupan ini dapat dibendong dari masa ke semasa dengan adanya Unit Pencegah Penyeludupan yang mana sentiasa mengawasi di sepanjang kawasan sempadan. Setakat ini tidak ada sesuatu tindakan khas yang diambil oleh Kementerian Kewangan. Kerajaan melalui Kementerian Pertanian sedang merancang beberapa tindakan untuk mengatasi kejadian penyeludupan itu di sempadan Malaysia/Thai.

PAPAN TANDA—MENURUNKAN

35. Tuan Haji Ibrahim bin Abdullah minta Menteri Wilayah Persekutuan menyatakan sama ada pihak Bandaraya Ibu Kota telah dihalang untuk menurunkan papan tanda nama yang tidak mengikut undang-undang dan jika benar nyatakan mengapakah Kementerian tidak menguatkuasa undang-undang yang telah diluluskan dan mengapa rakyat berkenaan tidak patuh kepada undang-undang mengenai papan tanda.

Tuan Muhyiddin bin Haji Mohd. Yassin: Dewan Bandaraya Kuala Lumpur akan terus mengambil tindakan untuk menurunkan papan-papan tanda yang tidak menurut syarat-syarat Undang-undang Kecil Iklan (Wilayah Persekutuan) 1982.

Walau bagaimanapun di dalam menjalankan sesuatu tindakan penguatkuasaan pihak Dewan Bandaraya selalunya menggunakan budibicara yang bijaksana terhadap orang ramai dengan memberikan

tempoh masa yang mencukupi kepada pihak-pihak yang terlibat sebelum tindakan penguatkuasaan ke atas mereka dijalankan.

Sebelum menurunkan sesuatu papan tanda yang tidak mengikut peraturan, beberapa notis amaran akan dikeluarkan terhadap orang yang bertanggungjawab ke atas papan tanda tersebut yang minta mereka mengubah atau menurunkan papan tanda tersebut supaya selaras dengan peruntukan-peruntukan Undang-undang Kecil Iklan (Wilayah Persekutuan) 1982. Tindakan menurunkan papan tanda akan diambil sebagai jalan akhir apabila didapati bahawa pihak-pihak ini masih enggan menuruti kehendak-kehendak Undang-undang Kecil Iklan tersebut.

Setakat ini pihak Dewan Bandaraya Kuala Lumpur tidak menghadapi sebarang halangan di dalam menguatkuasakan Undang-undang Kecil Iklan ini, hanya terdapat beberapa pihak yang tersalah faham dan cuba menjadikan tindakan penguatkuasaan undang-undang ini sebagai isu politik dan isu bahasa.

PASPOT MALAYSIA— PERBAHARUI OLEH PENUNTUT

36. Tuan M. K. Mutusamy minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan sama ada beliau sedar bahawa ada penuntut Malaysia di Sekolah-sekolah/Universiti-universiti di India menderita kerana tidak dapat kembali ke tanahair disebabkan Pasport Antarabangsa mereka tidak dibaharui oleh Kedutaan kita di India dan mereka terpaksa memohon untuk mendapat Sijil Taraf Perakuan yang mengambil masa, tiga atau empat tahun untuk diselesaikan; jika sedar—

(a) apakah tindakan yang sedang diambil untuk mengelakkan kelambatan ini; dan

- (b) sama ada beliau ada cadangan untuk membenarkan kedutaan kita di luar negeri mengeluarkan sijil kecemasan kepada mereka ini untuk membolehkan mereka balik ke tanahair.

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed: Kerajaan menyedari adanya penuntut-penuntut di sekolah dan universiti-universiti di India yang tidak dapat kembali ke negara ini kerana paspot Malaysianya tidak diperbaharui. Untuk makluman Dewan Yang Mulia, Kementerian saya menghadapi masalah dalam perkara ini oleh kerana timbulnya keraguan mengenai taraf kewarganegaraan pemegang paspot yang terlibat itu. selagi keraguan mengenai taraf kewarganegaraan tidak diatasi pihak Kementerian saya tidak dapat mengeluarkan atau membaharui sebarang dokumen perjalanan yang berkaitan. Oleh yang demikian, Kementerian saya perlu menyiasat dan meneliti secara mendalam masalah ini demi memastikan kebenaran pengakuan yang dibuat oleh pihak yang terlibat. Perkara ini perlu diambil tindakan yang teliti demi menjaga taraf kewarganegaraan yang merupakan anugerah tertinggi negara. Penelitian ini memakan masa tetapi tidaklah melebihi masa yang diperlukan.

Kerajaan tidaklah bercadang untuk membenarkan perwakilan kita di luar negeri mengeluarkan Sijil Perakuan Cemas kepada mereka yang termasuk di dalam kategori ini tanpa dirujukkan ke Ibu Pejabat Imigresen.

SISTEM JURI

37. Tuan Paramjit Singh minta Menteri menyatakan sama ada Kerajaan ada rancangan untuk memansuhkan sistem juri di Malaysia.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dato' Haji Suhaimi bin Dato' Haji Kamaruddin): Buat masa sekarang Kerajaan tidak ada rancangan untuk memansuhkan sistem juri di Malaysia.

K.T.M.—KEGELINCIRAN KERETAPI

38. Tuan Haji Arriffin bin Haji Salleh minta Menteri Pengangkutan menyatakan berapakah kerugian yang dialami oleh pihak K.T.M. dalam kemalangan-kemalangan keretapi (tergelincir) yang didapati kerap berlaku dalam tempoh tiga tahun lalu dan apakah sebab-sebab kemalangan itu berlaku dan berapakah jumlah kemalangan jiwa.

Dato' Abu Hassan bin Haji Omar: Untuk makluman ahli Yang Berhormat, jumlah kegelinciran yang berlaku dalam tempoh tiga tahun lalu ialah 169 kejadian dalam tahun 1980, 142 dalam tahun 1981 dan 134 dalam tahun 1982. Akibat daripada kegelinciran-kegelinciran tersebut, Pentadbiran Keretapi Tanah Melayu telah membelanjakan sejumlah \$3.72 juta. Tiada sebarang kemalangan jiwa yang berlaku akibat daripada kegelinciran-kegelinciran tersebut.

Daripada penyiasatan yang telah dijalankan, sebab-sebab kegelinciran tersebut ialah akibat daripada kecacatan gerabak-gerabak, kerosakan landasan, kecuaihan kakitangan, pelanggaran halangan seperti binatang dan juga bencana alam seperti tanah runtuh, pokok jatuh, banjir dan sebagainya.

Tindakan-tindakan yang telah diambil adalah seperti berikut:

- (a) Membaharui landasan, gerabak-gerabak dan koc-koc yang sudah lanjut usianya melalui rancangan-rancangan

pembaharuan yang dilaksanakan secara berperingkat-peringkat.

- (b) Menghadkan kelajuan keretapi di bahagian landasan yang telah didapati 'substandard' akibat daripada usia yang lanjut sementara ianya diperbaiki atau diganti.
- (c) Menambah lagi kadar pembaharuan landasan tahunan serta membaiki lagi mutu penyelenggaraan dengan menggunakan jentera penyelenggaraan yang moden.
- (d) Memberi latihan intensif kepada kakitangan operasi dalam teknik memandu yang lebih berkesan di mana perlu dan juga mengambil tindakan disiplin ke atas kakitangan yang didapati cuai menjalankan tugas.

ANGKATAN TENTERA/POLIS— KEPAKARAN DAN LATIHAN

39. Datuk Haji Mohd. Din bin Jaafar minta Perdana Menteri menyatakan sama ada anggota tentera DiRaja Malaysia dan Polis DiRaja Malaysia akan terlibat untuk mendapatkan kepakaran dan latihan ketimuran selaras dengan dasar Kerajaan memandang ke Timur.

Dato' Haji Mohamed bin Nasir: Selaras dengan Dasar Memandang Ke Timur, Kerajaan telah memberi keutamaan kepada semua agensi Kerajaan, termasuklah Angkatan Tentera dan Polis DiRaja Malaysia untuk mendapat kepakaran dan latihan ketimuran di Jepun dan Korea Selatan. Dasar ini telah disambut baik dan disokong oleh Kerajaan Jepun dan Korea Selatan.

Langkah-langkah yang telah dan sedang diambil oleh Kerajaan mengenai Angkatan Tentera dan Polis

berhubung dengan Dasar Pandang ke Timur adalah seperti berikut:

A. Angkatan Tentera

Anggota-anggota tentera kita mula dihantar untuk mengikuti kursus bahasa Jepun dan Korea di Kuala Lumpur sebagai persediaan untuk mendapat latihan di negara-negara tersebut kelak. Pakar latihan tempur tanpa senjata dari Republik Korea yang terdiri dari pegawai-pegawai dan pegawai tak bertauliah telah lama digunakan bagi melatih anggota tentera Malaysia di seluruh negara. Begitu juga terdapat anggota-anggota tentera dari Jepun dan Korea yang menuntut di Maktab Turus Angkatan Tentera Malaysia, sementara itu pertukaran lawatan antara Republik Korea dan Jepun dengan Malaysia telah pun dibuat sejak beberapa tahun dahulu untuk bertukar-tukar pengetahuan dan mempelajari sistem-sistem ketenteraan yang sesuai dan boleh diterima oleh Angkatan Tentera kita.

B. Polis DiRaja Malaysia

Bagi Pasukan Polis DiRaja pula, Kerajaan Jepun telah pun menawarkan kemudahan kepada Polis DiRaja Malaysia untuk mendapat latihan dan kepakaran dalam bidang kepolisian. Sejak tahun 1981 hingga sekarang, seramai 12 orang pegawai Polis telah dihantar ke Jepun mengikuti kursus-kursus dalam bidang pencegahan jenayah, dadah, pentadbiran trafik dan keselamatan.

Kajian awal menunjukkan sistem kepolisian di Jepun khusus SISTEM KORBAN boleh diserapkan ke dalam sistem kepolisian negara Malaysia. Sistem ini mempunyai ciri-ciri persamaan dengan Sistem

Salleh yang pernah diperkenalkan oleh Polis DiRaja Malaysia dalam tahun 1967.

KEMAS—BILANGAN PENYELIA/ PEMAJU MASYARAKAT

40. Tuan Haji Abdul Wahab bin Haji Abu Bakar minta Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar menyatakan bilangan Penyelia-penyelia dan Pemaju-pemaju Masyarakat KEMAS di seluruh negara dan dari jumlah itu, nyatakan jumlah yang telah diberhentikan, dibuang kerja dan diturunkan pangkat dan sebab-sebabnya.

Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar (Dato' Sanusi bin Junid): Kedudukan perjawatan Penyelia dan Pemaju Masyarakat KEMAS di seluruh negara adalah seperti berikut:

<i>Kategori</i>	<i>Jumlah</i>
Penyelia	889
Pemaju Masyarakat ..	7,796

Jumlah Penyelia yang tidak disambung kontrak perkhidmatan mereka pada tahun 1983 seramai 200 orang. Di antara sebab-sebab mengapa perkhidmatan mereka tidak disambung semula adalah seperti berikut:

- (i) Penyelia-penyelia yang berumur melebihi 55 tahun;
- (ii) Penyelia-penyelia yang kurang aktif dalam menjalankan tugas masing-masing;
- (iii) Penyelia-penyelia yang melibatkan diri secara aktif dalam perniagaan; dan
- (iv) Penyelia-penyelia yang menyeleweng di dalam menjalankan tugas.

HOSPITAL KERAJAAN— PENGURUSAN

41. Toh Muda Dr Abdullah Fadzil bin Che Wan minta Menteri Kesihatan menyatakan apakah tindakan Kementerian Kesihatan tentang terdapat beberapa buah hospital di Negara ini yang sudah tidak sesuai lagi tentang peralatan, organisasi dan pentadbiran dengan keadaan semasa; kerana ini membahayakan rakyat jelata yang menerima rawatan di Hospital-hospital tersebut, seperti di Melaka, Seremban dan lain-lain lagi.

Dato' K. Pathmanaban: Ingin saya memaklumkan bahawa hospital-hospital Kerajaan adalah dilengkapi dengan alat-alat yang perlu dan moden. Organisasi dan Pengurusan hospital-hospital tersebut pula adalah memuaskan pada amnya dan taraf perawatan perubatan yang diberikan adalah bermutu tinggi.

Bagi mencapai taraf tersebut Kementerian Kesihatan membelanjakan kira-kira \$8-\$10 juta setiap tahun dalam Perbelanjaan Pengurusan untuk membeli alat-alat baru dan tambahan. Beberapa hospital juga dicadangkan untuk dibaharui atau dibina semula dalam Rancangan Malaysia Keempat, dan biasanya alat-alat juga dibaharui semasa itu. Dalam bidang pengurusan, doktor-doktor yang berkeelayakan dihantar ke seberang laut setiap tahun untuk mengikuti kursus-kursus Ijazah lanjutan di dalam pengurusan hospital supaya pengurusan dan pentadbiran hospital-hospital dapat diper-tingkatkan.

MINYAK PETROL/DISEL— KEBENARAN MENJUAL

42. Tuan Haji Sharom bin Haji Maasom minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan sebab-sebab mengapa perniagaan menjual

minyak petrol dan disel mesti mendapat kelulusan dahulu dari syarikat minyak berkenaan dan di setengah bandar satu syarikat sahaja yang ada agen-agen di situ.

Tengku Dato' Ahmad Rithauddeen Al-Haj: Adalah menjadi amalan biasa kepada mana-mana peniaga untuk berunding bagi mencapai persetujuan di antara mereka sebelum sesuatu perniagaan itu dijalankan. Di dalam hubungan ini amalan yang sama juga dilakukan di antara pembekal dan pengedar bahan-bahan Petroliaam seperti Petrol dan Disel, sebelum seseorang itu dilantik sebagai pengedar. Ini adalah perlu bagi pihak pembekal untuk mengetahui latar belakang, kedudukan kewangan dan lain-lain lagi maklumat yang bertujuan menjaga kepentingan perniagaan mereka.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kegiatan bagi memasar dan mengedar bahan-bahan petroleum adalah tertakluk kepada Akta Kemajuan Petroleum 1974. Tiap-tiap penjaga/syarikat dikehendaki mendapatkan kebenaran daripada Kerajaan sebelum kegiatan memasar dan mengedar bahan-bahan petroleum ini dilaksanakan.

Untuk mengatakan bahawa kelulusan dari syarikat-syarikat minyak memanglah benar tetapi hanya terbatas kepada hal-hal bekalan dan kewangan sahaja. Walaupun perkara-perkara yang dibincangkan adalah merupakan perjanjian dua pihak sahaja. Kementerian saya sentiasa mengawasi keadaan ini untuk menentukan bahawa tiada tekanan-tekanan atau amalan-amalan yang tidak sihat serta lain-lain amalan yang bertentangan dengan undang-undang dilakukan. Jika perkara ini berlaku Kementerian saya akan mengambil tindakan sewajarnya untuk memperbetulkan keadaan.

Mengenai faktor kedua yang ditimbulkan oleh Yang Berhormat bahawa di setengah-setengah bandar hanya satu syarikat minyak sahaja yang ada agennnya di situ, perkara ini perlulah dipandang dari satu perspective yang luas, yang merangkumi economic viability, bilangan penduduk, permintaan tempatan dan lain-lain lagi. Perkara seumpama ini tidak dapat dielakkan di dalam apa-apa jua bidang perniagaan. Walau bagaimanapun Kementerian saya sentiasa mengadakan kajian-kajian untuk menentukan bahawa ada ujud satu sistem pengedaran yang saksama di dalam kontek menentukan adanya bekalan yang cukup untuk semua pengguna-pengguna.

HOSPITAL DI ESTET- ESTET—KEMUDAHAN

43. Puan Sri Datin Athi Nahappan minta Menteri Kesihatan menyatakan sama ada beliau sedar bahawa keadaan kesihatan ladang sangat kurang memuaskan dan apakah tindakan yang akan diambil untuk mengatasi masalah ini dan nyatakan sama ada sebarang rancangan jangka panjang untuk meningkatkan perkhidmatan kesihatan di ladang-ladang.

Dato' K. Pathmanaban: Di bawah Undang-undang Buruh (Rump Labour Code), adalah menjadi tanggungjawab pihak-pihak pengurusan estet untuk menyediakan kemudahan-kemudahan kesihatan bagi pegawai-pegawai dan kakitangan-kakitangan yang bertugas di estet-estet. Di estet-estet yang besar, pihak pengurusan estet telah menyediakan kemudahan-kemudahan hospital dan dispensari untuk memberi perkhidmatan perubatan kepada pekerja-pekerja estet. Perkhidmatan ini didapati dijalankan oleh

kakitangan-kakitangan perubatan yang terlatih. Walaupun begitu, semenjak beberapa tahun yang lalu, Kementerian Kesihatan melalui Skim Perkhidmatan Kesihatan Luar Bandar, telah mendirikan pusat-pusat kesihatan dan klinik-klinik di kawasan Luar Bandar, di mana ada di antaranya terletak di kawasan yang berhampiran dengan estet-estet. Adalah didapati bahawa pekerja-pekerja estet, khususnya daripada estet-estet kecil, sedang menggunakan perkhidmatan-perkhidmatan yang disalurkan melalui pusat-pusat kesihatan dan klinik-klinik yang berhampiran ini.

Oleh sebab kebanyakan estet-estet ialah harta persendirian, angka-angka yang boleh mencerminkan taraf kesihatan penduduk-penduduk estet tidak dapat diperolehi. Walau bagaimanapun, peruntukan Undang-undang Rump Labour Code dan Akta Hospital swasta sedang dikaji semula pada masa ini untuk mempertingkatkan tahap kemudahan kesihatan dan pengawalan tentangnya di estet-estet. Dalam perkara ini adalah menjadi dasar dan tujuan Kerajaan untuk menentukan bahawa tahap dan kemudahan kesihatan pekerja-pekerja estet terdapat seimbang dengan rakyat Malaysia yang lain.

TEMPAT REKREASI DI PENGUASA TEMPATAN

44. Tuan Abdul Razak bin Haji Abu Samah minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan adakah rancangan rekreasi yang dilaksanakan oleh kuasa-kuasa tempatan mendapat perhatian oleh Kerajaan sekiranya ada beberapa sumbangan dari Kerajaan Negeri atau Kerajaan Pusat kepada tiap-tiap pihak berkuasa tempatan bagi melaksanakan taman rekreasi itu.

Tuan S. Subramaniam: Tempat-tempat rekreasi di sesuatu kawasan Penguasa Tempatan adalah dalam

bidang kuasa Penguasa Tempatan berkenaan. Penguasa Tempatan itu bertanggungjawab untuk menyelenggarakan tempat-tempat rekreasi untuk orang ramai. Segala perbelanjaan untuk tujuan ini dibiayai oleh Penguasa Tempatan yang terlibat dari punca kewangan sendiri. Pada masa ini pihak Kerajaan Negeri atau pihak Kerajaan Persekutuan tidak memberi sebarang bantuan kewangan untuk penyelenggaraan tempat-tempat rekreasi yang diselenggarakan oleh Penguasa-penguasa Tempatan.

PENGELUARAN WANG EPF UNTUK TUJUAN PERUMAHAN

45. Dato' Haji Mahmpud Salim bin Haji Mohamad minta Menteri Kewangan menyatakan mengapa Ahli-ahli wang simpanan pekerja (EPF) yang diberi kebenaran mengeluarkan wangnya sebanyak 10-45% kerana membeli rumah tidak dibenarkan membuat rumah sendiri walaupun di atas tanah sendiri melainkan melalui pemborong yang berdaftar sebagai pemaju perumahan.

Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah: Saya suka menerangkan bahawa ahli-ahli Kumpulanwang Simpanan Pekerja yang ingin membuat rumah sendiri di atas tanah mereka walaupun tidak melalui pemborong yang berdaftar sebagai pemaju perumahan adalah juga dibenarkan untuk membuat pengeluaran wang Kumpulan Wang Simpanan Pekerja, asalkan mereka dapat mengemukakan bukti-bukti yang memuaskan dan berkemampuan menjelaskan baki harga pembinaannya.

JETI TANJONG BRUAS/ PELABUHAN MELAKA LAMA— MEMODENKAN

46. Tuan Loh Kee Peng minta Menteri Pengangkutan menyatakan apakah langkah-langkah positif dan jangka

panjang yang telah diambil oleh kementerianannya untuk mempermodenkan Jeti Tanjong Kling dan Pelabuhan Melaka (Kuala Sungai Melaka) supaya mutu perkhidmatan dan pentadbiran dan kemudahan-kemudahan pelabuhan Melaka dan Jeti Tanjong Kling dapat menarik lebih banyak kapal-kapal kargo dan kapal-kapal minyak singgah di pelabuhan Melaka dan Jeti Tanjong Kling.

Dato' Abu Hassan bin Haji Omar:

Sebagai langkah pertama, tindakan yang akan diambil untuk menarik lebih banyak kapal kargo dan kapal minyak ke pelabuhan Melaka Lama di muara Sungai Melaka dan Jeti Tanjong Bruas ialah dengan mengadakan satu sistem pentadbiran yang sistematik dan cekap di pelabuhan tersebut.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat buat masa ini tiada sesuatu agensi tertentu dipertanggungjawabkan untuk mentadbir, mengelola operasi dan menyelenggarakan infrastruktur-infrastuktur di kawasan pelabuhan Melaka Lama.

Jeti Tanjong Bruas pula telah siap dibina di dalam bulan Jun 1979 dan telah memulakan operasinya di dalam bulan September berikutnya. Sebagai tindakan sementara (jangka pendek) Jeti tersebut ditadbirkan oleh Jabatan Laut kerana mengikut Ordinan Perkapalan Saudagar 1952, semua jeti-jeti yang tidak diwartakan di bawah Akta Pelabuhan 1963, adalah di bawah tanggungjawab Jabatan Laut.

Walau bagaimanapun, agensi ini yang semanganya menghadapi masalah kekurangan kakitangan tiada berkeupayaan untuk mentadbir jeti tersebut kerana Jeti Tanjong Bruas adalah lebih merupakan 'miniport' di mana pentadbirannya adalah lebih

luas. Lagipun Jabatan Laut pula bukanlah merupakan sebuah jabatan yang berfungsi 'commercial'.

Untuk mengatasi masalah pentadbiran di kedua-dua pelabuhan tersebut pihak Kerajaan Melaka telah bersetuju supaya Pelabuhan Melaka Lama di muara Sungai Melaka dan Jeti Tanjong Bruas diserahkan kepada Lembaga Pelabuhan Kelang untuk ditadbirkan. Keputusan ini dibuat memandangkan bahawa Lembaga Pelabuhan Kelang mempunyai pegawai-pegawai dan kakitangan-kakitangan yang berpengalaman di dalam bidang pentadbiran pelabuhan. Sebagaimana yang Y.B. sedia maklum Dewan Rakyat dan Dewan ini di dalam sessi ini telah meluluskan pindaan kepada Akta Lembaga Pelabuhan 1963 untuk membolehkan Lembaga Pelabuhan yang besar mentadbirkan pelabuhan-pelabuhan lain. Adalah dijangka bahawa pihak Lembaga Pelabuhan Kelang akan mengambil alih pentadbiran ini mulai pertengahan tahun ini.

Melalui pentadbiran baru ini, tindakan akan diambil untuk memperbaiki dan menambahkan lagi kemudahan yang sedia ada di Pelabuhan Melaka dan Tanjong Bruas dan dengan yang demikian dapat menarik lebih banyak kapal-kapal ke pelabuhan tersebut. Untuk makluman Y.B. pihak Lembaga Pelabuhan Kelang telah mengenali beberapa pembaikan dan peningkatan kemudahan-kemudahan di Pelabuhan Melaka Lama dan Jeti Tanjong Bruas seperti sistem fenders, pembaikan dermaga-dermaga dan juga korek-mengorek. Jika perlu juga keti di Tanjong Bruas akan diperbesarkan di masa-masa hadapan.

**GURU MENCEDERAKAN MURID—
TINDAKAN**

47. Puan Ragayah Ariff minta Menteri Pelajaran menyatakan langkah-langkah yang telah diambil

oleh Kementerian terhadap guru yang mencederakan murid semasa di dalam kelas.

Dr Tan Tiong Hong: Pada kebiasannya guru-guru di sekolah-sekolah mengambil berat terhadap kebajikan murid-murid. Tetapi jika sekiranya ada kes-kes yang berlaku di mana ada tuduhan ke atas seseorang guru yang berbuat demikian, Kementerian Pelajaran sangat memandang berat terhadap perbuatan tersebut. Guru Besar adalah diminta memberi perhatian yang lebih mengenai perkara ini untuk mengawal guru-guru di bawah tugasnya dan berunding dengan pihak Persatuan Ibubapa dan Guru-guru (PIBG) atau Lembaga Pengurus Sekolah untuk menyelesaikan masalah tersebut.

TEMPAT IBADAT ORANG CINA/ INDIA

48. Tuan Basharon bin Hanafiah minta Perdana Menteri menyatakan sama ada beliau sedar bahawa tempat ibadat orang-orang Cina dan India telah didirikan dengan sewenang-wenangnya seperti di bawah pokok-pokok besar di tepi jalan dan sebagainya; jika sedar nyatakan tindakan yang telah diambil untuk mengawal keadaan untuk mengelakkan dari berlakunya perkara-perkara yang tidak diinginkan.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dr Goh Cheng Teik): Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Perkara 11 Perlembagaan Persekutuan, menjamin hak setiap warganegara untuk menganut dan mengamalkan kepercayaan agama warganegara itu. Setiap golongan agama juga berhak untuk menguruskan hal ehwalnya dan untuk menubuhkan serta mengelolakan institusi-institusi untuk tujuan agama dan kebajikan. Setiap golongan agama

juga berhak untuk memperolehi dan meneliti harta benda dan memegang dan menguruskannya berasaskan kepada undang-undang yang telah ditetapkan. Hak-hak asasi seperti yang dijamin dalam Perkara 11 Perlembagaan Persekutuan akan terus dikekalkan tanpa sebarang sekatan dari segi undang-undang atau pentadbiran. Tempat-tempat ibadat orang-orang bukan Islam pada masa ini adalah diawasi dari segi proses perancangan di peringkat Penguasa Tempatan. Dalam undang-undang yang dipatuhi, pihak Penguasa Tempatan menjadi pihak berkuasa perancang tempatan atau "the local planning authority". Kegunaan setiap tapak tanah harus ditimbang oleh pihak Penguasa Tempatan. Sebarang cadangan untuk mendirikan sesuatu bangunan, termasuk tempat-tempat ibadat, harus dikemukakan kepada pihak Penguasa Tempatan. Pihak Penguasa Tempatan berhak untuk menimbang sesuatu cadangan dari semua segi, termasuk dari segi isu-isu agama, sebelum meluluskan atau menolak permohonan tersebut.

KEMALANGAN MELANGGAR TIANG TELEFON

49. Tuan R. M. Jasni minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan kerugian-kerugian yang ditanggung oleh negara atas kejadian/kemalangan melanggar tiang-tiang telefon.

Menteri Tenaga, Telekom dan Pos (Datuk Leo Moggie anak Irok): Ingin saya maklumkan kepada Ahli Yang Berhormat bahawa pada tahun 1979 hingga tahun 1981 purata kejadian atau kemalangan melanggar tiang-tiang telefon oleh kenderaan awam adalah sebanyak 416 kes yang bernilai kira-kira \$417,126.00.

Walau bagaimanapun, suka saya menjelaskan kepada Ahli Yang Berhormat bahawa ini tidak merupakan kerugian kepada Jabatan Telekom Negara khususnya, dan Kerajaan amnya, sebab jumlah ini didapati kembali daripada tuan-tuan punya kenderaan yang terlibat dalam kejadian-kejadian tersebut, berikutan dengan tuntutan-tuntutan yang dibuat oleh Jabatan Telekom ke atas mereka yang berkenaan.

BAHASA INGGERIS—MUTU

50. Tuan D. P. Vijandran minta Menteri Pelajaran menyatakan sama ada beliau sedar bahawa mutu Bahasa Inggeris di kalangan pelajar-pelajar di semua peringkat pelajaran semakin merosot dan jika ya nyatakan:

- (a) langkah-langkah tertentu yang telah diambil untuk memperbaiki keadaan ini; dan
- (b) kesan dari langkah-langkah tersebut.

Dr Tan Tiong Hong: Kementerian Pelajaran berpuas hati dengan kemajuan mutu pengajaran Pembelajaran Bahasa Inggeris di seluruh negara. Walau bagaimanapun Kementerian Pelajaran sentiasa mengkaji kemajuan mata pelajaran ini dari masa ke semasa untuk menentukan pencapaian prestasi yang lebih baik. Bagi melaksanakan usaha-usaha ini Kementerian Pelajaran menempatkan lebih ramai guru terlatih di dalam bidang pengajaran Bahasa Inggeris di sekolah-sekolah.

Sambil itu ramai pula guru telah diberi kursus dalam perkhidmatan di dalam bidang "Teaching of English as a Second Language" (TESL) sama ada di dalam negeri mahu pun di luar negeri.

Kementerian Pelajaran juga sedang melaksanakan projek English Language Reading Programme dan

"Listening Comprehension" di peringkat sekolah menengah, manakala di peringkat sekolah rendah projek yang sama juga sedang di rancangan. Kesan dari projek-projek tersebut adalah menggalakkan. Penyeliaan dan pelaksanaan projek-projek ini akan dipusatkan lagi dari masa ke semasa.

Penempatan guru-guru Bahasa Inggeris dari United Kingdom serta penggunaan bahan-bahan Kurikulum yang sesuai sedikit sebanyak telah menolong kemajuan pencapaian murid-murid di dalam mata pelajaran Bahasa Inggeris.

SEKOLAH JENIS KEBANGSAAN TAMIL—BANTUAN MODAL

51. Tuan D. P. Vijandran minta Menteri Pelajaran menyatakan:

- (a) tindakan yang telah diambil ke atas 256 permohonan yang diluluskan untuk Bantuan Modal dari Sekolah-sekolah Jenis Kebangsaan Tamil;
- (b) jumlah sekolah di mana permohonan telah diluluskan, disemak dan diselesaikan; dan
- (c) bilangan permohonan-permohonan baru untuk bantuan yang sedang menunggu kebenaran dari Kementerian.

Dato' Mohamed Khalil Yaakob:

- (a) Kementerian saya telah mengeluarkan Surat Akaun Janji kepada 256 buah Sekolah Jenis Kebangsaan Tamil iaitu sebanyak 211 buah dalam tahun 1981 dan 45 buah dalam tahun 1982. Sebagai makluman Ahli Yang Berhormat, bagi Sekolah-sekolah Bantuan Modal adalah menjadi tanggungjawab pihak sekolah sendiri untuk melaksanakan projek yang telah diluluskan. Setakat ini sejumlah

119 daripada 256 buah sekolah telah pun melaksanakan projeknya.

- (b) Di bawah Rancangan Malaysia Keempat sebanyak 265 permohonan yang telah diluluskan, disemak dan diselesaikan bagi Sekolah Jenis Kebangsaan Tamil.
- (c) Di bawah Kajian Semula Rancangan Malaysia Keempat sebanyak 210 permohonan baru dari Sekolah-sekolah Jenis Kebangsaan Tamil telah diterima dan sedang menunggu kelulusan Kementerian.

JALANRAYA DARIPADA SIMIN

52. Tuan Fadzil bin Mahmood minta Menteri Kerja Raya dan Kemudahan-kemudahan Awam menyatakan sama ada Kementerian berkenaan bercadang untuk membina jalan raya daripada simin seperti yang terdapat di Negeri Thailand untuk mengurangkan kerosakan dan kos penyelenggaraan.

Dato' Dr Nik Hussain bin Abdul Rahman: Ya, Kementerian ini sudah pun mula membina jalan raya daripada simin di sebahagian Lebuhraya Alor Setar-Gurun.

Untuk makluman Yang Berhormat, pembinaan jalan raya daripada simin ini hanya boleh dijalankan di tapak-tapak di mana keadaan tanah adalah sesuai.

RUMAH PANGSA—KEKOSONGAN

53. Datok G. Pasamanickam minta Menteri Wilayah Persekutuan menyatakan sama ada beliau sedar bahawa sebilangan kecil unit-unit rumah pangsa Dewan Bandaraya dibiarkan kosong sedangkan ramai pemohon-pemohon sejak lama dulu

dahagakan rumah pangsa; jika ya, nyatakan sama ada beliau akan mengarahkan Dewan Bandaraya supaya mengisikannya dengan segera

Tuan Muhyiddin bin Haji Mohd. Yassin: Kekosongan rumah pangsa seperti yang dinyatakan oleh Yang Berhormat itu sebenarnya adalah untuk sementara sahaja. Apabila didapati seseorang penghuni rumah pangsa mengosongkan unit yang disewa, tindakan segera diambil supaya unit tersebut diperiksa dan dibaiki kerosakan-kerosakan yang berlaku sebelum penghuni baru masuk.

Dewan Bandaraya Kuala Lumpur mempunyai senarai yang panjang dalam mengisi kekosongan yang berlaku setiap bulan bagi rumah pangsa yang sedia ada dan rumah-rumah yang baru siap. Mereka ini adalah terdiri dari pemohon-pemohon rumah pangsa yang telah lama memohon dan berkecenderungan setelah diadakan temuduga dan cabutan undi. Di samping itu terdapat juga mereka yang terdiri daripada setinggan-setinggan yang terlibat dengan projek pembangunan.

PENINGKATAN PERTAHANAN JEPUN-REAKSI MALAYSIA/ ASEAN

54. Tuan K. Kumaran minta Menteri Luar Negeri menyatakan sama ada beliau sedar bahawa Jepun sedang memperbesarkan kekuasaan angkatan tenteranya di rantau ini; jika sedar nyatakan reaksi Malaysia dan Asean atas perkara ini dan sumbangan Jepun bagi menjamin pertahanan Malaysia dan rantau ini.

Menteri Luar Negeri (Tan Sri Haji Muhammad Ghazali bin Shafie): Sebagai menjawab soalan ini, saya memang sedar bahawa Jepun sedang

meningkatkan keupayaan pertahanan semata-mata untuk pertahanan diri sendiri dari ancaman luar dan bukanlah untuk kepentingan rantau ini.

Perkara ini telah pun dibangkitkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kita sendiri dengan Perdana Menteri Nakasone dalam perbincangan mereka semasa lawatan Yang Amat Berhormat ke Jepun baru-baru ini.

Dalam hal ini, Perdana Menteri Nakasone telah memberi jaminan bahawa dasar Kerajaan Jepun untuk meningkatkan tahap pertahanan negaranya sekarang ini adalah semata-mata untuk pertahanan diri sendiri dari ancaman luar. Pertahanan yang dimaksudkan ini juga merangkumi laluan laut Jepun sehingga 1,000 batu nautika dari pantainya dan ini tidak akan menyentuh kawasan perairan Filipina, Guam atau Taiwan. Perdana Menteri Jepun juga telah menyatakan bahawa usaha-usaha memperkuat pertahanan Jepun tidak akan terkeluar dari Perlembagaan negaranya yang memerlukan supaya Jepun tidak menjadi sebuah kuasa tentera (military power). Usaha-usaha tersebut adalah bertujuan untuk pertahanan diri sendiri semata-mata. Dalam hal ini Jepun akan mematuhi kepada tiga prinsip "non-nuclear" (non-nuclear principles) yang telah diisytiharkan oleh kerajaannya, mulamulanya pada 1967 iaitu Jepun tidak akan membuat, memiliki atau pun menyimpan senjata-senjata nuclear di buminya. Beliau juga telah mengesahkan bahawa bukanlah menjadi tujuan Jepun untuk mengawasi Selat Melaka dan perairan negara-negara ASEAN di rantau ini dan beliau bersetuju sepenuhnya dengan pendirian Y.A.B. Perdana Menteri bahawa pertahanan Selat Melaka dan perairan negara-negara di rantau ini adalah menjadi

tanggungjawab negara-negara itu sendiri tanpa sebarang campurtangan dari luar.

Kerajaan kita berpuas hati dengan penjelasan rasmi yang diberi oleh Perdana Menteri Nakasone dan perkara sumbangan Jepun dalam menjamin pertahanan Malaysia dan rantau ini tidaklah timbul sama sekali.

MAJLIS PELAJARAN TEKNIKAL/ SAINS KOMPUTER

55. Tuan Tan Chang Soong minta Menteri Pelajaran menyatakan:

- (a) sama ada Kementerian akan menubuhkan Majlis Pelajaran Teknikal dengan perwakilan daripada sektor swasta supaya mencapai penyelarasan yang lebih berkesan dalam perancangan bagi pelajaran teknik dalam negara;
- (b) memandangkan kemajuan yang pesat dalam bidang teknologi terutamanya dalam bidang sains dan teknologi komputer, sama ada Menteri akan memperkenalkan unsur-unsur sains komputer dalam kurikulum sekolah; dan
- (c) sama ada suatu rangkamas telah dijadualkan untuk memperkenalkan kursus-kursus komputer di sekolah.

Dato' Mohamed Khalil Yaakob:

- (a) Kementerian Pelajaran tidak bercadang untuk menubuhkan Majlis Pelajaran Teknikal pada ketika ini.
- (b) Kementerian Pelajaran sedang mengkaji kemungkinan memperkenalkan mata pelajaran Sains Komputer di dalam kurikulum sekolah, khususnya di peringkat menengah atas. Pada masa ini sebuah jawatankuasa yang

dipengerusikan oleh Ketua Pengarah Pelajaran Malaysia sedang menjalankan kajian mengenai pendidikan di peringkat sekolah menengah, dan hasil kajian ini akan menentukan sama ada Sains Komputer akan dimasukkan ke dalam kurikulum sekolah menengah. Di antara perkara-perkara yang mungkin menimbulkan berbagai implikasi yang harus difikirkan ialah seperti kos pelaksanaan, tenaga pengajar, pembekalan komputer, bangunan sekolah dan peperiksaan juga perlu dikaji.

- (c) Adalah terlalu awal untuk memastikan satu rangkamas untuk memperkenalkan kursus ini di sekolah-sekolah.

SAMSENG SUBVERSIF

56. Tuan Haji Ibrahim bin Abdullah minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan sama ada benar bahawa samseng subversif berlaku semula dalam negara dan jika benar apakah tindakan tegas Kerajaan akan ambil untuk mengatasi perkara ini.

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed: Tidak benar dan tidak ada tanda-tanda yang menunjukkan bahawa samseng subversif akan muncul semula semenjak gang 3821 yang bekerjasama dengan Parti Komunis Malaya dihancurkan dalam tahun 1974 hingga 1976.

PASUKAN BOMBA— KELENGKAPAN/ALATAN MODEN

Tuan M. K. Muthusamy minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan sama ada Pasukan Bomba di negara kita benar-benar diperlengkapkan dengan alatan serba moden terutamanya yang

diperlukan untuk menyelamatkan nyawa semasa kemalangan-kemalangan jalanraya yang ngeri dalam mana ahli-ahli pasukan bomba pada masa ini mengambil masa yang lama untuk mengeluarkan mangsa-mangsa kemalangan dari kenderaan yang terlibat.

Tuan S. Subramaniam: Adalah menjadi tugas utama Jabatan Perkhidmatan Bomba untuk menyelamatkan orang ramai dari kebakaran dan seterusnya memadamkan api. Di samping itu pertolongan kemanusiaan juga dilakukan seperti terperangkap dalam lif, kemalangan jalan raya dan sebagainya.

Bantuan-bantuan seumpama ini adalah satu bantuan yang dibuat atas permintaan orang ramai. Dalam tahun 1982 Jabatan Perkhidmatan Bomba telah menerima 1,205 kali panggilan yang memerlukan perkhidmatan kemanusiaan, di mana Jabatan Bomba telah berjaya menyelamatkan 139 orang yang terperangkap dalam kenderaan semasa kemalangan dan dapat mengeluarkan 132 mayat. Di dalam rancangan Malaysia Ketiga dan Keempat, sebanyak 97 buah kereta bomba berbagai jenis telah dibeli dan 48 buah lagi dijangka akan diterima tidak lama lagi. Ini membuatkan 60% daripada kereta-kereta bomba lama diganti dengan yang baru semenjak penyatuan Perkhidmatan Bomba. Daripada bilangan kereta-kereta bomba yang dibeli itu, 17 daripadanya ialah jenis "emergency rescue tender" yang dilengkapi dengan alat-alat khas untuk menyelamatkan mangsa-mangsa yang terperangkap di dalam kebakaran atau kemalangan jalan raya. Aturan alat-alat yang dilengkapi dalam kereta bomba itu ialah alat-alat penyelamat, seperti mesin gergaji besi, crane, "hydraulic jack" untuk memecah pintu-pintu, alat-alat penyokong, alat pemotong

oxy-acetylene dan lain-lain untuk menyelamatkan mangsa-mangsa yang tersepit atau terperangkap.

TARAF PENDUDUK TETAP

58. Tuan M. K. Muthusamy minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan sebab-sebab kelambatan dalam memberi taraf permastautin tetap kepada isteri-isteri asing yang berkahwin dengan rakyat Malaysia walaupun mereka telah menetap di sini sebagai isteri selama 5 tahun, iaitu sejak peraksanaan dasar baru Imigresen dalam perkara ini diumumkan pada hujung tahun 1981.

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian telah mengizinkan isteri-isteri asing kepada warganegara Malaysia tinggal di Malaysia atas Pas Lawatan (Sosial) untuk tempoh setahun ke setahun sehingga lima (5) tahun dengan syarat mereka telah berkahwin sebelum 6hb Februari 1980. Setelah tamat tempoh 5 tahun yang diizinkan ini dan terbukti Penduduk Tetap bagi mereka di dalam kategori ini akan dipertimbangkan.

Isteri-isteri asing yang berkahwin selepas 6hb Februari 1980 mereka akan diberikan Pas Lawatan (Sosial) sebagai pelawat biasa di pintu-pintu masuk selama satu bulan dan selepas itu akan dilanjutkan selama 6 bulan lagi. Selepas tempoh tersebut dan tertakluk kepada syarat-syarat yang dikenakan oleh Ketua Pengarah Imigresen, Pas Lawatan mereka akan dilanjutkan dari setahun ke setahun. selama 5 tahun. Selepas daripada tarikh itu, isteri asing dalam kategori ini layak memohon untuk Permit Masuk dengan syarat perkahwinan mereka masih wujud.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, dasar yang disebutkan ini telah mula dikuatkuasa oleh Kementerian saya mulai pada 30hb November 1981.

PENGEDAR DADAH—HUKUMAN

59. Tuan Paramjit Singh minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan sama ada Kerajaan akan mempertimbangkan meminda Ordinan Dadah Merbahaya bagi meliputi perkara-perkara berikut:

- (i) jamin tidak dibenarkan bagi pesalah-pesalah dadah;
- (ii) bahawa andaian pengedaran dadah disabitkan kepada kes-kes di mana kuantiti dadah yang terlibat adalah 50 gms. atau lebih; dan
- (iii) harta benda pengedar dirampas oleh Kerajaan.

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed:

- (i) Kerajaan telah membuat kajian yang teliti mengenai peruntukan jaminan (bail) yang terdapat di dalam Akta Dadah Berbahaya 1952 dan mendapati dari pengalaman-pengalaman yang lepas bahawa peruntukan tersebut adalah memadai dan tidak perlu dipinda. Seksyen 41B Akta Dadah Berbahaya 1952 memperuntukkan bahawa jamin tidak boleh diberikan kepada barang siapa yang dituduh dengan satu kesalahan di bawah Akta tersebut jika hukuman yang boleh dikenakan ialah:

- (a) hukuman gantung; atau
- (b) hukuman penjara lebih dari lima tahun; atau
- (c) hukuman penjara lima tahun atau kurang *dan* Pendakwa Raya memperakui secara bertulis bahawa jamin tidak boleh diberikan kepada seseorang yang dituduh itu atas alasan-alasan kepentingan awam (public interest).

- (ii) Kerajaan telah pun membuat pindaan untuk mengurangkan amoun (amount) heroin atau morphine dan candu mentah bagi menimbulkan anggapan pengedaran disisi undang-undang. Mengikut seksyen 37 (da) seperti yang terdapat di bawah Akta Dadah Berbahaya (Pindaan) 1983 yang sedang dibentangkan di sesi persidangan Parlimen sekarang, jika seseorang dijumpai memiliki:

- (a) 15 gram heroin atau morphine atau campuran kedua-duanya; atau
- (b) 1,000 gram candu mentah

Dia akan dianggap sebagai seorang pengedar, dan jika sabit kesalahannya boleh dihukum gantung. Bagi jenis-jenis dadah yang lain, amoun yang ditetapkan oleh undang-undang bagi menimbulkan anggapan iaitu 1,000 gram atau lebih candu masak dan 200 gram atau lebih ganja adalah dikekalkan. Pindaan-pindaan itu dilakukan setelah pengalaman-pengalaman masa lalu telah diteliti dan diambil kira, Kerajaan mendapati bahawa berat atau amoun dadah yang dijumpai dan ditetapkan oleh undang-undang yang dahulu sebelum pindaan dibuat untuk menimbulkan pengedaran adalah terlalu tinggi jika berasaskan keadaan yang wujud di Malaysia sekarang.

- (iii) Kementerian saya sedang mempertimbangkan untuk menggubal undang-undang bagi merampas harta benda pengedar dadah yang telah didapati sabit kesalahannya

oleh Mahkamah. Kajian yang teliti dan terperinci sedang dilakukan kerana ia melibatkan masalah yang rumit di dalam undang-undang dan bagi memastikan keadaan diberikan kepada orang-orang yang terlibat.

BAHASA MALAYSIA— PENGUNAAN DI PAPAN TANDA/IKLAN

60. Tuan Haji Ariffin bin Haji Salleh minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan sama ada Kerajaan akan menguatkuasakan undang-undang atau peraturan penggunaan bahasa Malaysia di papan tanda perniagaan, iklan dan sebagainya bagi mewajibkan pemakaian perkataan Bahasa Malaysia itu lebih besar daripada lain-lain bahasa dan jika tidak apakah sebabnya.

Tuan S. Subramaniam: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat pengatur, pelesenan dan pengawasan papan-papan tanda peniaga yang mempunyai iklan-iklan di sesuatu tempat adalah dalam bidang kuasa Penguasa-penguasa Tempatan. Penguasa-penguasa Tempatan, menerusi Pihak Berkuasa Kerajaan Negeri masing-masing, telah menggubal dan melaksanakan undang-undang kecil iklan di bawah Akta Kerajaan Tempatan, 1976.

Dalam undang-undang kecil yang telah dikuatkuasakan peruntukan yang tepat dan jelas telah dibuat untuk memberi keulungan, atau "prominence", kepada Bahasa Malaysia. Khususnya, semua undang-undang kecil iklan memerlukan perkataan-perkataan dalam Bahasa Malaysia ditulis dengan saiz yang besar sekali selain daripada saiz perkataan-perkataan dalam bahasa-bahasa yang lain. Undang-undang

kecil tersebut mempunyai kaedah-kaedah yang harus dipatuhi oleh para peniaga.

PERKHIDMATAN AEROBUS

61. Datuk Haji Mohd. Din bin Jaafar minta Menteri Wilayah Persekutuan menyatakan sama ada beliau sedar bahawa cadangan Kementerian untuk mengadakan perkhidmatan Aerobus akan merosakkan keindahan angkasa Wilayah Persekutuan dan sama ada rancangan tersebut akan diterus atau pun dibatalkan.

Tuan Muhyiddin bin Haji Mohd. Yassin: Kementerian ini sedar bahawa projek ini kalau tidak dirancang dengan baik boleh merosakkan keindahan alam bandaraya. Dalam membuat rekabentuk "Pylon" atau "tiang peyokong" dan stesyen perhentian sistem tersebut, aspek-aspek pengindahan dan kesebatian serta penyesuaiannya dengan alam persekitaran akan diambil kira. Pelaksanaan projek pada prinsipnya dipersetujui oleh Kerajaan dan dijangka ianya akan mula didirikan pada pertengahan tahun 1983.

KEMALANGAN JALAN RAYA

62. Toh Muda Dr Abdullah Fadzil bin Che Wan minta Menteri Pengangkutan menyatakan memberi angka-angka jumlah kemalangan jalan raya pada tahun sudah serta angka-angka pada tahun-tahun sebelumnya sebagai bandingan dan nyatakan juga langkah-langkah yang telah sedang dan akan diambil untuk mencegah dan mengawasi kemalangan jalan raya.

Dato' Abu Hassan bin Haji Omar: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, jawapan kepada pertanyaan yang hampir sama telah diberikan di dalam Dewan yang mulia ini pada 28hb Mac, 1983.

Oleh yang demikian, saya tidak ada apa-apa tambahan kepada jawapan tersebut.

PENGEDAR MINYAK—LANTIKAN

63. Tuan Haji Shahrom bin Haji Maasom minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian sama ada Menteriannya ada membuat peraturan mengenai perlantikan agen-agen oleh mana-mana syarikat minyak di sesuatu tempat.

Tengku Dato' Ahmad Rithauddeen Al-haj: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian Perdagangan dan Perindustrian ada mengenakan syarat kepada syarikat minyak supaya mendapatkan persetujuan Kementerian terlebih dahulu sebelum mereka melantik pengedar-pengedar atau agen-agen mereka.

TARAF SUKAN BOLASEPAK

64. Tuan Abdul Razak bin Haji Abu Samah minta Menteri Kebudayaan Belia dan Sukan menyatakan pendirian dan sikap Kerajaan dalam usaha meningkatkan taraf professionalism bola sepak negara dan bila sukan bola sepak di negara kita dinaikkan ke taraf profesional adakah ini bermakna yang F.A.M. tidak lagi memainkan peranannya dalam usaha-usaha memajukan permainan bola sepak.

Timbalan Menteri Kebudayaan Belia dan Sukan (Datin Paduka Chow Poh Kheng): Usaha meningkatkan taraf permainan bola sepak ke taraf professionalism sedang dikaji oleh pihak Persatuan Bola Sepak Malaysia. Kementerian saya memberi galakan ke arah ini dan menyokong usaha ini dengan harapan peningkatan ke taraf profesional akan meninggikan mutu sukan itu dan memberi kedudukan

ekonomi yang baik kepada pemain-pemain bola sepak. Saya percaya Persatuan Bola Sepak Malaysia akan terus memainkan peranan meningkatkan prestasi mutu permainan ini apabila ianya meningkat ke taraf professional.

KEKURANGAN BUMIPUTERA PROFESIONAL

65. Dato' Haji Mahmoud Salim bin Haji Mohamad minta Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat menyatakan sama ada beliau sedar kilang-kilang eletronic di Pulau Pinang mengalami masalah untuk mendapatkan profesional bumiputera khusus untuk jawatan jurutera dan jika sedar apakah tindakan beliau akan ambil untuk mengatasi perkara ini dan mengapa Kementerian tidak mendesak pihak kilang tersebut untuk menghantar pegawai dan kakitangan-kakitangan bumiputera untuk belajar dan mengikuti kursus kejuruteraan di negeri Jepun dan Korea.

Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat (Dato' Mak Hon Kam): Kementerian saya memang sedar atas kekurangan bumiputera profesional yang wujud di sektor swasta termasuklah kilang-kilang letronik di Pulau Pinang seperti yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dalam pertanyaannya itu. Kekurangan ini adalah berlaku atas sebab kurangnya pengeluaran bilangan bumiputera profesional berbanding dengan peluang-peluang pekerjaan yang wujud untuk mereka. Kerajaan memang memandang berat dalam perkara ini dan telah menjadi objektif Kerajaan sepanjang ini untuk menambahkan lagi keluaran bumiputera profesional melalui rancangan-rancangan yang dijalankan oleh Kementerian-kementerian, Jabatan-jabatan dan agensi-agensi Kerajaan yang lain.

Berhubung dengan bahagian kedua pertanyaan Ahli Yang Berhormat itu adalah dimaklumkan bahawa usaha-usaha untuk menghantar pekerja-pekerja bagi mengikuti kursus-kursus kejuruteraan di negara-negara Jepun atau Korea Selatan adalah di bawah tanggungjawab majikan masing-masing dan terpulanglah kepada mereka untuk mengadakan sekim-sekim latihan berasaskan kepada keperluan dan kemampuan mereka.

KEMASUKAN BURUH ASING

66. Tuan Kee Yong Wee minta Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat menyatakan:

- (a) sama ada beliau akan menetapkan satu dasar bagi buruh-buruh didatangkan dari luar negeri supaya kemasukan dan pekerjaan buruh asing itu dapat dikawal dan diawasi dengan lebih berkesan; dan
- (b) anggaran kekurangan buruh di sektor perkebunan dan perlombongan dalam tahun 1983 dan 1984.

Dato' Mak Hon Kam:

- (a) Kerajaan memang ada rancangan untuk menetapkan satu dasar bagi pekerja-pekerja asing yang datang ke negara ini untuk menampung kekurangan tenaga pekerja yang sedang dialami di beberapa sektor tertentu. Buat masa ini Kerajaan sedang mengkaji perkara ini dengan mendalam dan setakat ini tidaklah dapat saya membuat apa-apa kenyataan mengenainya.
- (b) Berdasarkan kepada satu kajian mengenai kedudukan tenaga kerja di ladang-ladang getah, kelapa sawit, koko dan kelapa yang dijalankan oleh sebuah badan swasta telah

menunjukkan bahawa sektor perkebunan/perladangan masih lagi mengalami kekurangan tenaga pekerja telah dilaporkan oleh kebanyakan darinya kekosongan atau kekurangan tenaga pekerja telah dilaporkan oleh kebanyakan darinya adalah bagi pekerja-pekerja penoreh dan pemotong buah (harvesters). Kementerian saya berpendapat bahawa kekurangan tenaga pekerja di sektor perkebunan/perladangan ini akan berlanjutan sehingga tahun 1983 dan juga 1984. Di antara lain faktor-faktor yang menyebabkan kekurangan ini ialah oleh kerana perpindahan tenaga kerja luar bandar ke bandar-bandar dalam usaha mencari pendapatan dan suasana pekerja yang lebih baik dan juga oleh kerana keadaan berkerja di ladang-ladang kurang menarik minat tenaga kerja sekarang.

Di sebaliknya sektor perlombongan pada masa ini tiada terdapat kekurangan tenaga pekerja dan dijangka keadaan ini akan berterusan sehingga tahun 1983 dan 1984 jika pihak Majlis Timah Antarabangsa masih mengenakan sekatan pengeluaran dalam usaha mereka menstabilkan harga barangan tersebut.

RANG UNDANG-UNDANG

RANG UNDANG-UNDANG BAHASA KEBANGSAAN (PINDAAN DAN PERLUASAN)

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

Aturan Urusan Mesyuarat
dibacakan bagi menyambung semula
perbahasan ditangguhkan atas

masalah, "Bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang". (28hb Mac, 1983).

3.35 ptg.

Tuan Fadzil bin Mahmood: Tuan Yang di-Pertua; saya mengucapkan terima kasih kerana memberi saya menyambung ucapan saya pada hari semalam. Saya sungguh berasa bangga di atas hujah-hujah ataupun sokongan bagi menyokong Rang Undang-undang Bahasa Kebangsaan yang dihujahkan dalam Dewan ini oleh Ahli-ahli Yang Berhormat dari Sabah dan Sarawak iaitu rakan seperjuangan saya. Walaupun ada beberapa kerat Ahli-ahli Yang Berhormat dari Sarawak dan Sabah yang menentang Rang undang-undang ini dengan alasan-alasan yang tidak boleh diterima oleh pengundi-pengundi mereka itu sendiri iaitu Ahli Yang Berhormat daripada Dewan Rakyat.

Tuan Yang di-Pertua, saya yakin dan percaya bahawa Ahli-ahli Yang Berhormat yang menentang Rang Undang-undang ini di Dewan Rakyat adalah keturunan daripada orang Sarawak dan Sabah sendiri. Datuk nenek mereka adalah berasal daripada Sabah ataupun Sarawak. Mereka ini bermastautin di Sarawak di samping itu mereka ini mengecap nikmat-nikmat yang ada di Sarawak sehinggakan mereka ini menjadi kaya raya. Oleh kerana mereka ini kaya raya maka mereka berkesempatan menghantar anak-anak mereka termasuklah Ahli-ahli Yang Berhormat tadi ke luar negeri untuk melanjutkan pelajaran.

Tetapi malangnya, walaupun datuk nenek dahulu bercakap dalam bahasa Malaysia dengan fasihnya ataupun Bahasa Melayu dengan fasihnya tetapi oleh kerana mereka dapat melanjutkan pelajaran mereka ke luar negeri dengan kewangan yang dikecap

daripada kekayaan negeri Sabah dan Sarawak setelah mereka balik seolah-olah tidak tahu pula bercakap Melayu dan menentang pula Bahasa Malaysia kita ataupun Rang Undang-undang untuk meluluskan ataupun untuk menguatkuasakan Bahasa Malaysia digunakan di Sabah dan Sarawak. Inilah manusia yang kita anggap sebagai “Kacang lupakan kulit”, dan satu lagi seperti mana orang tua-tua kata. “bunga dipetik, perdu dikencing”. Sekarang rasa pihak DAP ini hanya mencari pablisti yang lapuk untuk modal bagi parti mereka.

Saya berasa banggalah di atas Ahli-ahli Yang Berhormat daripada Sarawak dan Sabah di dalam Dewan ini yang telah menghujahkan berbagai-bagai pandangan dalam Dewan ini bagi menyokong Rang Undang-undang yang dibentangkan dalam Dewan yang mulia ini.

Tuan Yang di-Pertua, Bahasa Melayu adalah satu bahasa yang lama berkembang di nusantara kita ini termasuk Indonesia. Semasa Kerajaan Sirivijaya dahulu Bahasa Malaysia atau Bahasa Melayu sudah pun digunakan di universiti-universiti di Sirivijaya dahulu. Jadi tidak ada masalah bagi orang-orang di nusantara kita ini termasuklah Sarawak dan Sabah tidak asing lagi Bahasa Melayu kepada rakyat Malaysia pada hari ini. Bahasa Melayu pada masa itu sebagai lingua franca ataupun bahasa kegunaan oleh seluruh rakyat di seluruh nusantara. Sebab inilah negara-negara Asia kita sendiri terdapat persamaan Bahasa Melayu di antara satu dengan lain seperti Burma, di Philipina sendiri, contohnya perkataan “termasuk” orang Philipina juga berkata “termasuk”, kita juga berkata “termasuk”. Ini bermakna Bahasa Melayu ini telah berkembang begitu luas di nusantara kita ini. Tetapi ada di antara Pembangkang ataupun pihak-pihak yang berkenaan cuba untuk membangkang Rang

Undang-undang ini dan ini satu perkara yang kita berasa sedih. Dan lagi pihak Kerajaan kita tidak boleh bertolak ansur lagi sebab kita telah merdeka sejak 25 tahu dulu, iaitu sudah suku abad, kita masih lagi bertolak ansur. Kadang-kadang kalau kita bertolak ansur sangat kita takut dia terus gelunsor. Jadi kepada pihak yang berkenaan supaya perkara ini patut kita kuatkan, patut kita perluaskan lagi dalam memperkembangkan Bahasa Malaysia kita dan kita berharap supaya pada satu masa yang akan datang Bahasa Malaysia akan menjadi satu bahasa yang dapat diagungkan di nusantara kita ini.

Tuan Yang di-Pertua, dalam masalah ini, kadang-kadang kita tidak sedar bahawa Kerajaan kita telah ada tercatat di dalam Perlembagaan bahawa Bahasa Malaysia adalah bahasa rasmi di negara kita ini. Tetapi kadang-kadang kita tidak ternampak perkara-perkara yang dilakukan oleh sebahagian ataupun segelintir manusia atau rakyat negara kita ini seolah-olah tidak mengindahkan bahawa Bahasa Malaysia ini sebagai bahasa rasmi.

Saya ingin memberi contoh dalam perkara ini dan saya teringat kepada saudara saya daripada Sabah menyatakan ada setengah pegawai-pegawai Kerajaan yang tidak mahu bersungguh-sungguh menggunakan Bahasa Malaysia ini sebagai bahasa rasmi negara kita ini. Saya tidak katakan semua, ada segelintir pegawai-pegawai Kerajaan yang tidak mahu menggunakan Bahasa Malaysia seolah-olah Bahasa Malaysia ini adalah satu bahasa yang mertabatnya begitu rendah sekali bagi segelintir manusia yang saya maksudkan tadi; bukan semua pegawai-pegawai Kerajaan.

Contohnya, kadang-kadang kalau kita pergi ke Kementerian, ke Jabatan-jabatan Kerajaan kalau kita

bercakap dalam bahasa Melayu, kurang mendapat sambutan, kalau kita masuk kata: 'Excuse me', cepat sedikit mendapat sambutan. Ini terjadi, kita tidak boleh nafikan perkara ini. Kadang-kadang misalnya kita cuba hendak bercakap bahasa Inggeris walaupun tidak kena, walaupun tidak penuh ayat itu, hendak bercakap Inggeris juga. Rasanya seolah-olah bahasa Inggeris adalah satu bahasa yang mertabatnya tinggi walaupun kita orang Melayu, kita orang Malaysia kita hendak agungkan juga bahasa Inggeris. Kadang-kadang jumpa kawan: long time no see you; why your hand bandage? Dia bercakap bahasa Inggeris tetapi sekerat Melayu, sekerat orang putih. Jawab kawan dia: I drop my motorcycle. Hendak bercakap juga bahasa Inggeris, kata dia accident, dia kata dia jatuh motosikal. Dia hendak cakap bahasa Inggeris. Walaupun bahasa Inggeris itu tidak sepenuh dan bahasa Melayu pun songsang. Jadi, langit tidak sampai, bumipun tidak sampai. Inilah keadaan yang berlaku pada hari ini. Walau bagaimanapun, ada setengah-setengah pegawai Kerajaan kita itu walaupun mereka ini tidak berapa fasih bertutur dalam Bahasa Malaysia tetapi tidak ada inisiatif untuk mempelajari atau untuk mencari jalan bagaimana untuk mempertingkatkan Bahasa Malaysia supaya ia dapat memperbaiki keadaan bahasa dia.

Tuan Yang di-Pertua, sepertimana yang saya maksudkan tadi ada perkara-perkara yang berlaku walaupun di Semenanjung Malaysia kita ini dan juga di Sabah dan Sarawak. Di antaranya kita lihat kita rasmikan Bahasa Malaysia kita tetapi ada badan-badan yang bersangkutan dengan Kerajaan sendiri tidak menjalankan pelaksanaan Bahasa Malaysia ini.

Contoh, Tuan Yang di-Pertua, sekarang kita lihat INTAN. INTAN ialah tempat kursus bagi pegawai-

pegawai tadbir Melayu ataupun MCS. Tetapi sungguh dukacita, pensyarah-pensyarah yang memberi kursus di tempat itu menggunakan bahasa Inggeris walaupun pensyarah-pensyarah itu terdiri daripada orang Melayu.

Saya tidak tahulah, mungkin kerana dia baru balik dari England, dia sudah lupa bahasa Melayu, dia terpaksa memberi syarahan dalam bahasa Inggeris. Ini terjadi, Tuan Yang di-Pertua. Inilah yang dikatakan kita berbahas berhari-hari di dalam Dewan berkenaan dengan Bahasa Kebangsaan, atau Bahasa Malaysia kita tetapi ada segolongan manusia walaupun golongan ini terlibat dengan Kerajaan masih menggunakan lagi bahasa lain daripada Bahasa Malaysia dalam urusan rasmi mereka itu. Saya berharap pihak yang berkenaan akan ambil tindakan dalam masalah ini supaya apa yang kita buat tetapi sebilangan besar kita tidak dapat menjalankan perlaksanaannya. Jadi, cakap tidak serupa bikin. Saya berharap perkara ini akan dapat kita mempertimbangkan dan dapat kita atasi masalah-masalah yang disebutkan tadi.

Begitu juga berkenaan dengan kursus-kursus yang diadakan oleh Jabatan-jabatan Kerajaan atau jabatan-jabatan berkenaan ada di antara pensyarahnya memberi syarahan dalam bahasa Inggeris walaupun kita tengok peserta-peserta kursus itu terdiri boleh dikatakan 99% daripada orang Melayu tetapi masih lagi pensyarah-pensyarah itu memberi syarahan dalam bahasa Inggeris. Ini dapat kita ambil perhatian kerana kita beritahu kepada orang ramai sedangkan pegawai-pegawai kita sendiri tidak mengikut peraturan kita ataupun tidak mengikut perintah daripada Jabatan-jabatan. Ini yang sangat mendukacitakan kita.

Tuan Yang di-Pertua, satu lagi yang saya hairan, ini berkenaan dengan badan-badan berkanun kita. Ada setengahnya iaitu FAMA dalam bahasa Inggeris; FIMA, FIDA, UDA dan sebagainya. Kalau kita tanya pegawai-pegawai Kerajaan mungkin, kalau kita tanya Menteri kalau kita bubuh dalam bahasa Melayu tidak sedap, kalau UDA itu baguslah, UDA dan DARA; sedaplah UDA. Tetapi dalam bahasa Inggeris. Tidak bolehkah kita tukarkan perkataan UDA itu ke dalam Bahasa Malaysia? Misalnya UDA ini Perbadanan Pembangunan Bandar, cari 'PERBEDA' kah atau sebagainya kerana tidak sedap menurut bunyinya, kita sanggup menepikan bahasa kita, kerana kalau kita menggunakan bahasa kita, tidak sedap bunyi, kita ketepikan bahasa kita, kita ambil bahasa Inggeris. Itu siapa yang lakukan sekarang? Kalau saya hendak katakan Kerajaan pun tidak beranilah, mungkin. Jadi, tidak bolehkah kita cari jalan supaya benda-benda ini kita tukarkan seperti FIMA, UDA, FIDA dan sebagainya ke dalam Bahasa Malaysia. Mungkin kerana hendak beritahu antarabangsa, supaya bangsa lain kenal tetapi LPN kita gunakan LPN kenapa antarabangsa kenal, LPN—Lembaga Padi dan Beras Negara. Fasal apa yang lain tidak boleh ubah? Oh tidak sampai masanya lagi! Sampai bila hendak tunggu? Sekarang sudah 26 tahun kita merdeka, tetapi benda-benda itu kita tidak nampak. Saya berharap perkara ini akan mendapat perhatian yang serius daripada pihak-pihak yang berkenaan. Jadi tidak penat, tidak rugi masanya kita berbahas berkenaan dengan Rang Undang-undang Bahasa Kebangsaan kita ini sedangkan kuasa kepada orang yang berkenaan dapat menentukan sesuatu seperti UDA, FIMA, FAMA dan sebagainya tidak menjalankan tugas mereka. Saya berharap perkara ini akan dapat dibetulkan dengan seberapa segera yang boleh.

Tuan Yang di-Pertua, satu lagi berkenaan dengan perhubungan swasta dengan pihak-pihak Kerajaan. Ada syarikat-syarikat yang besar-besar dalam Malaysia kita ini, badan-badan berkanun dan sebagainya ada perhubungan surat-menyurat dalam pentadbiran. Yang mendukungan saya, surat daripada pihak swasta yang dihantar kepada pihak Kerajaan dengan bahasa Inggeris, tetapi kita ada kuasa dalam masalah ini, dihantar dalam bahasa Inggeris. Dan pihak yang berkenaan pula, pihak jabatan-jabatan menjawab surat itu pula dalam Bahasa Inggeris, takut kalau pihak swasta ini tidak boleh baca. Ini kita mengalah dan di bawah surat itu dituliskan dengan perkataan 'yours sincerely', tidak ditulis lagi perkataan 'Yang Benar' takut-takut pihak swasta itu tidak faham surat yang dihantar tadi. Ini sedang berlaku sekarang. Jadi, benda-benda macam inilah yang akan merebak, yang akan menjadi satu perkara yang tidak dapat kita bendong, dan kalau benda ini telah terlewat maka kita tidak dapat hendak membetulkan dengan seberapa cepat yang boleh. Kita awasi dalam perkara ini.

Tuan Yang di-Pertua, masalah Dewan Bahasa dan Pustaka ialah satu badan yang memainkan peranan yang penting bagi menjayakan Bahasa Kebangsaan kita. Tetapi kadang-kadang saya sendiri berasa sudah terkeliru dengan ejaan-ejaan yang ditulis, yang diterjemahkan dalam Bahasa Malaysia, misalnya Amerika, ada setengah mengeja 'America' ada 'Amerika' dan Television ada yang ditulis 'Talivision', ada 'talivisyen', kadang-kadang budak-budak sudah celaru—tidak tahu yang mana satu yang benar. Benda-benda yang kecil inilah patut kita memperbaiki supaya jangan dianggapkan Bahasa Malaysia ini satu bahasa yang sudah jadi kucar kacir—kecamok. Jadi pihak Dewan Bahasa dan Pustaka patut

menterjemahkan banyak lagi buku-buku ke Bahasa Malaysia, kerana pada masa sekarang ini kita dapati penuntut-penuntut universiti dan sebagainya terpaksa membuat rujukan daripada buku-buku Inggeris. Walau bagaimanapun, pihak Dewan Bahasa dan Pustaka telah memainkan peranannya yang penting sekali semenjak beberapa tahun kebelakangan ini, saya mengucapkan syabas kepada Dewan Bahasa dan Pustaka tetapi masih ada lagi kekurangan yang patut dikemaskinikan bagi menjayakan kegunaan Bahasa Malaysia kita.

Tuan Yang di-Pertua, pada masa sekarang ini kita lihat ada setengah institusi-institusi pelajaran tinggi kita ini ada yang menggunakan Bahasa Malaysia, Bahasa Inggeris dan ada setengahnya kalau saya hendak sebutkan secara berterus-terang, ialah ITM, penuntut-penuntut ITM sekarang ini sudah bangga dengan bahasa Inggeris. Jadi, kalau kita pergi ke Kampus mereka itu, mereka lebih suka menggunakan bahasa Inggeris. Ini satu gejala yang tidak baik. Kerana kita tidak tahulah bagaimana semangat yang diberikan kepada penuntut-penuntut ITM itu hinggan mereka segan hendak bertutur dalam Bahasa Malaysia, ini berlaku. Tuan Yang di-Pertua, saya rasa walaupun masalah ITM ini tidak begitu serius tetapi belum sampai ke peringkat serius, patut kita awasi supaya benda ini tidak akan menjadi lebih merbahaya pada masa yang akan datang.

Tuan Yang di-Pertua, satu lagi kita perhati pada hari ini masalah filem, filem dalam TV dan sebagainya. Sekarang kita ada sarikata (sub-title) kadang-kadang kita tidak dapat hendak baca, hingga bahasa Inggeris pun tidak boleh kita ikuti dengan betul, yang Bahasa Malaysia pun begitu juga, kita tengok gambar dan

kita baca bahasa terjemahan di bawah. Jadi saya rasa kita patut tiru sedikit, sebab kadang-kadang benda yang baik ini kita boleh tiru juga, macam di Siam (Thailand), ia dubbing terus filem itu. Jadi, walaupun ada sedikit mulutnya itu masih terbuka, ayat itu sudah habis. Tetapi di sebelah utara ini dapatlah peluang melihat gambar daripada Thailand dan juga gambar Malaysia, kita rasa memberi kesan yang baik. Jadi kita terjemahkan, kita dubbingkan ke Bahasa Malaysia terus. Inilah pandangan saya. Kadang-kadang kita ini kata nanti dahululah, tak sampai masanya lagi. Itulah saya selalu sebutkan, sekarang sudah tiba masanya, sudah hampir 26 tahun kita merdeka, jadi kita janganlah takut-takut sangat, kita buatlah apa yang patut kita buat. Jangan kita menyinggung perasaan bangsa-bangsa lain tetapi kita buat apa yang patut kita buat, sebab sudah 26 tahun kita merdeka.

Kita tidak payah bertolak ansur sangat kerana masanya telah tiba dan banyak sudah Menteri-menteri yang tidak ada—yang sudah pencen, tinggal yang muda-muda, masih Bahasa Malaysia ini lagi bertengkar cara-cara untuk hendak memperluaskan kegunaan Bahasa Malaysia itu.

Tuan Yang di-Pertua, ada satu lagi masalah iklan-iklan. Benda-benda ini kita tidak nampak tetapi kerana ini memberi kesan dan menjatuhkan maruah Bahasa Malaysia kita, misalnya di panggung-panggung wayang. Kita tengok di Kuala Lumpur ini ada setengah panggung wayang ini tidak ada langsung Bahasa Malaysia, kalau mengiklankan Globe Silk Stores dan sebagainya. Saya biasa tengok panggung yang besar-besar di Kuala Lumpur ini seperti President, Golden City dan sebagainya, kalau kita tengok iklan tidak ada langsung dalam Bahasa Malaysia, semua dalam Bahasa Inggeris dan bahasa-bahasa lain. Ini

patut kita ambil perhatian, kerana sekarang kita masih ketinggalan dalam masalah iklan dan sebagainya.

Satu lagi masalah papantanda-papantanda di kedai-kedai, patutlah kita perlahan-lahan gunakan dengan Bahasa Malaysia. Kita buatkan syarat, sesiapa menulis Bahasa Malaysia kita turunkan sedikit cukai hasil pintu, siapa yang tidak tulis Bahasa Malaysia, kita naikkan sedikit. Kita gunakan dengan cara diplomasi untuk kita hendak meninggikan taraf bahasa kita, jadi kalau kita hendak tunggu nanti, sampai bila saya tidak tahu. Perkara ini patut kita gunakan, patut kita ambil kesempatan pada masa sekarang ini. Jadi, sebab itulah saya memberi sedikit pandangan dalam masalah ini.

Untuk mengatasi masalah-masalah yang saya sebutkan tadi, masalah setengah pegawai-pegawai tinggi kita walaupun pegawai-pegawai Melayu tetapi bukan kesemuanya, jangan tuan-tuan faham saya kata semua pula pegawai tetapi ada sebahagian—segelintir pegawai-pegawai kita yang tidak fasih Bahasa Malaysia. Saya rasa dengan sebab-sebab yang saya sebutkan tadi patutlah kita adakan satu lagi mungkin sesuai kalau diadakan kempen secara meluas untuk bertutur dan menulis dalam Bahasa Malaysia dengan betul. Dalam hubungan ini, saya rasa RTM akan dapat memainkan peranan yang penting dalam memperkembangkan Bahasa Malaysia kita ini. Kempen-kempen di peringkat kebangsaan seperti Bulan Bahasa sebagaimana kita buat dahulu, kita hidupkan kembali. Bulan Bahasa ataupun bentuk-bentuk kempen yang lain yang sesuai perlu dilancarkan di semua peringkat, kita memperhidupkan balik kempen Bulan Bahasa dan sebagainya itu supaya kita tengok, sekarang ini nampak Bahasa Malaysia kita ini makin merosot sedikit dalam

penggunaan oleh pegawai-pegawai yang tertentu penuntut-penuntut dan sebagainya. Jadi sebelum perkara itu merebak, sebelum datang ke peringkat yang serius, kita gunakan balik cara kita mengadakan kempen Bulan Bahasa dahulu, dengan secara bersyarah, menulis dan sebagainya—kita buat peraduan. Ini mungkin kita akan dapat memperhebatkan lagi.

Kita ini orang Malaysia kalau kita hendak belajar, kita tak tahan hendak belajar bahasa Arab, bahasa Siam, bahasa Jepun dan sebagainya tetapi kita tidak boleh lupakan langsung bahasa kita. Kadang-kadang kita jadi manusia yang tak serba cukup, bahasa lain pun tak boleh, bahasa sendiri pun tak boleh, jadi kita tinggalkan indentiti kita. Kita tak mahu menjadi bangsa yang sibuk belajar bahasa orang lain sehingga lupa kepada bahasa sendiri. Walau ke mana pun kita pergi, kita mesti kekal dengan indentiti dan tradisi asal kita, sebab itulah kita patut ingat. Kadang-kadang kalau kita hendak belajar bahasa Arab, Bahasa Malaysia kita hendak tinggalkan, kalau hendak belajar bahasa Siam, Bahasa Malaysia kita sudah ketepikan. Jadi inilah yang menjadi masalah pada hari ini.

Inilah syor saya supaya kita kembalikan lagi, wujudkan semula Kempen Bulan Bahasa seperti yang kita buat pada masa-masa yang lepas. Mungkin dengan begini kita dapat sedikit sebanyak memperkembangkan kegunaan Bahasa Malaysia kita ditanahair kita sendiri.

Tuan Yang di-Pertua, saya rasa untuk memberi peluang kepada rakan-rakan saya kerana masa terhad, dengan ini saya sudahi ucapan saya dengan mengucapkan berbilang-banyak terima kasih kepada Tuan Yang di-Pertua kerana memberi peluang kepada saya. Saya sekali lagi

menyokong Rang Undang-undang ini yang dibentangkan dalam Dewan ini pada hari semalam. Sekian, terima kasih.

4.02 ptg.

Tuan Haji Ariffin bin Haji Salleh: Tuan Yang di-Pertua, saya juga bersama-sama dengan rakan-rakan yang lain berdiri untuk menyokong Rang Undang-undang Bahasa Kebangsaan 1963/67 bagi diperluaskan kuatkuasa sebagaimana pindaan yang ada di hadapan kita sekarang ini.

Saya suka menyentuh berhubung dengan Fasal 2 ini. Walaupun telah banyak diperkatakan oleh rakan-rakan yang lain, cuma satu sahaja saya mohon kepada Kerajaan Negeri Sabah dan Kerajaan Negeri Sarawak semoga apakala Dewan Negara ini telah meluluskan pindaan Akta ini maka hendaklah kedua-dua Kerajaan Negeri Sabah dan Sarawak yang mana kita faham Sabah dan Sarawak sekarang ini berada dalam Malaysia dan parti pemerintah pun sama dengan pemerintah yang ada di Semenanjung, iaitu Barisan Nasional, saya berharap supaya kedua-dua Kerajaan Negeri ini buat keputusan dan menetapkan penggunaan kuatkuasa Bahasa Kebangsaan ini tidak melebihi daripada 6 bulan mulai daripada sekarang walaupun dalam ini dikatakan tarikhnya itu barangkali berlainan, tetapi saya mengesyorkan di sini bahawa tidak lewat daripada jangka masa 6 bulan daripada Dewan Negara meluluskan dan setelah Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong menandatangani Rang Undang-undang ini.

Saya tidak fikir ada apa-apa masalah kepada kedua-dua Kerajaan ini kerana bila kita dengar kedua-dua orang wakil yang ada dalam Dewan ini, seorang daripada Sabah dan

seorang daripada Sarawak, mungkin barangkali ada lagi Ahli-ahli Dewan Negara ini yang daripada Sabah dan Sarawak akan bercakap menyokong Rang Undang-undang ini dan saya tidak nampak ada sebab yang boleh kedua-dua Kerajaan Negeri melambat-lambatkan lagi kerana sebagaimana disuarakan oleh kedua-dua Ahli Dewan yang telah berucap semalam yang menyatakan banyak rakyat Negeri Sabah, baik rakyat Negeri Sarawak memanglah menunggu-nunggu dan memohon supaya Kerajaan Negeri masing-masing agar menetapkan kuatkuasa penggunaan Bahasa Kebangsaan ini dengan seberapa segera. Dengan yang demikian, Tuan Yang di-Pertua, saya mengulangi sekali lagi pengesyoran atau rayuan saya kepada kedua-dua Kerajaan Negeri, iaitu Dewan Perundangan Negeri Sabah dan Dewan Perundangan Negeri Sarawak supaya membawa perkara ini di Dewan Perundangannya masing-masing dan diluluskan atau ditetapkan dengan masa yang tidak lebih daripada 6 bulan.

Tuan Yang di-Pertua, selain daripada itu saya juga suka hendak mengaitkan sedikit masalah, saya sendiri pun kadang-kadang tidak memahami di mana letaknya, di mana duduknya penilaian Bahasa Kebangsaan kita ini. Cuma kalau kita tengok sekarang ini bolehlah kita katakan surat-menyurat rasmi daripada Pejabat-pejabat Kerajaan menggunakan Bahasa Kebangsaan, tetapi maruah Bahasa Kebangsaan ini sendiri terlalu rendah. Saya katakan penilaian atau maruah Bahasa Kebangsaan ini terlalu rendah, kalau satu-satu Jabatan atau satu-satu Pejabat datanglah seorang hamba Allah hendak berjumpa dengan seorang Pegawai Tingginya, bila bercakap dengan menggunakan Bahasa Kebangsaan layanannya tidak begitu baik, tetapi apakala bercakap

dengan bahasa Inggeris lain layanan yang diberikan. Ini saya tidak tahu di mana salahnya, hendak katakan salah pemerintah pun barangkali tidak, pemerintah sudah mengeluarkan arahan, hendak disalahkan barangkali ibu yang mengandungkan mereka pun tak boleh juga, lebih-lebih lagi kalau kita perhatikan di mana-mana sahaja orang Melayu sesama orang Melayu bercakap bahasa Inggeris, baik di kedai kopi atau di lapangan terbang atau di mana juga mereka lebih suka berbual dengan bahasa Inggeris daripada Bahasa Kebangsaan.

Saya tidak hairan kalau mereka berbual itu ada seorang atau dua orang bangsa lain daripada bangsa Melayu, tetapi barangkali Tuan Yang di-Pertua dan juga sesiapa pun pernah lihat di mana juga kita nampak adalah orang kita, orang Melayu bercakap bahasa Inggeris. Pada mereka itu barangkali kalau bercakap Melayu rendah maruah, saya tidak tahu. Mungkin barangkali hendak memperbaiki perkara ini terpaksa dibuat undang-undang seperti Undang-undang Dadah umpamanya, siapa bercakap bahasa Inggeris lebih daripada 10 perkataan dikenakan hukuman umpamanya, saya tak tahu, tetapi inilah kedudukan negara kita selepas kita merdeka 27 tahun. Pada ramalan saya, agak saya dengan yang ada pada hari ini 20 tahun lagi pun demikianlah rupanya kalau kita sama-sama hidup lagi kita akan boleh tengok kalau tidak ada sesuatu Kerajaan bertindak secara tegas dalam masalah ini.

Semalam banyak yang diperkatakan oleh rakan-rakan saya, termasuklah di dalam kapal terbang, termasuklah di mana-mana pun orang Melayu bertanya dengan orang Melayu dalam bahasa Inggeris. Tetapi kalau kita tengok atau kita pergi ke negeri-negeri lain seperti negeri jiran kita Indonesia baik, Thailand baik atau Filipina,

keadaannya berlainan. Kita sendiri boleh merasakan bahawa mereka benar-benar berada dalam satu negara mereka sendiri.

Kalau kita ke Indonesia umpamanya, baikpun orang daripada keturunan China, dia pun juga berbahasa dengan loghat Indonesianya, ditegurnya kita dengan bahasa Indonesianya, tidak dimulakan dengan bahasa Inggeris. Tetapi kita di Malaysia ini lain. Jadi, perkara ini saya agak serius sedikit membangkitkan perkara ini, saya tidak mahu sekali lagi berlaku satu sejarah, satu keadaan krisis di antara—kalau tidak salah ingatan saya, Tuan Yang di-Pertua, pada tahun 1958, satu krisis yang maha besar di antara guru-guru Melayu dengan parti pemerintah, akhirnya dengan parti pemerintah yang menyebabkan tergoncang Parti Perikatan yang memerintah pada masa itu iaitu dalam tahun 1959. Dengan tindakan daripada guru-guru Melayu, oleh sebab dia kecewa dengan perjuangannya, perjuangan untuk hendak mendaulatkan Bahasa Kebangsaan, dia terus mengarahkan ahli-ahli Guru-guru Melayu supaya keluar beramai-ramai daripada UMNO sebagai parti pemerintah pada ketika itu. Sejarah ini saya cukup kenang kerana mengenai diri saya sendiripun kena, saya tidak tahu di negeri lain tetapi di Kelantan kalau tidak salah ingatan saya dua orang sahaja yang terpaksa dipecat daripada Guru-guru Melayu daripada menjadi ahli Kesatuan Guru-guru Melayu kerana saya enggan keluar daripada UMNO tetapi yang lain semua sekali keluar daripada UMNO, akibatnya Perikatan pada masa itu bertanding dalam Pilihanraya tahun 1959 lawan dengan PAS, gugur, tinggal dua kerusi sahaja memang.

Saya bangkitkan perkara ini di Dewan yang mulia ini, Tuan Yang Dipertua, saya tidak mahu di satu hari

nanti bangkit semula perasaan jiwa orang-orang Melayu yang mahu mendaulatkan Bahasa Kebangsaan ini dan akan timbul barangkali sekali lagi krisis dan akan menggoncang kedudukan Kerajaan, kedudukan parti pemerintah. Jadi, hal ini kepada Kerajaan saya menyeru supaya kita terus bertindak tegas, tidak ada sesiapa yang boleh kata Kerajaan pada hari ini zalim, setelah 27 tahun kita merdeka, Bahasa Kebangsaan belum boleh kita daulatkan, tidak boleh sesiapa mendakwa kita zalim.

Sebagaimana yang disebut oleh rakan-rakan saya kelmarin, perbicaraan di mahkamah pun umpamanya disebut, memang benar, Hakimnya Melayu, Loyarnya Melayu, Pendakwa pun Melayu, yang kena tuduh pun Melayu, saksi semua orang Melayu tetapi bercakap bahasa Inggeris. Jadi, menggunakan Jurubahasa. Tidakkah malu, 27 tahun negara ini merdeka, sepatutnya ada Jurubahasa itu untuk menjadi jurubahasa kepada bahasa lain daripada Bahasa Kebangsaan. Dalam perbicaraan itu sepatutnya perbicaraan terus-menerus dengan Bahasa Kebangsaan. Barang siapa yang tidak faham Bahasa Kebangsaan sahaja, umpamanya loyar dan sebagainya gunakan Jurubahasa untuknya. Itu pun tidak seharusnya dilakukan.

Walaupun kita bersikap adil kerana saya nampak kalau keadaan sekarang ini dibiarkan begini berlarutan, Tuan Yang Dipertua, tidak ada siapa yang mahu mendaulatkan Bahasa Kebangsaan. Kita sekarang ini sudah jadi orang tua, barangkali kalau kita tidak mengawal betul-betul, anak-anak kita besok pun sana juga, bila dia jadi pegawai-pegawai Kerajaan atau pegawai-pegawai tinggi Kerajaan, dia pun sama juga. Ini kerana semangat penajahan yang telah ditanam di

negara kita, di bangsa kita yang begitu lama tetapi saya tidak fikir tidak ada sebab kita tidak boleh mengubah.

Kalau dahulu kita semata-mata bergantung serba-serbi kepada British umpamanya atau kepada Barat, tetapi hari ini sudah terang-terang Perdana Menteri kita telah bertukar haluan "Pandang ke Timur". Kenapa tidak boleh Perdana Menteri kita katakan, kita tidak mahu lagi bahasa Inggeris hingga setiap orang mesti menggunakan Bahasa Kebangsaan. Boleh kita buat demikian. Kita berhenti daripada pandang ke Barat, kita pandang ke Timur sekarang, apa sebab? Mesti ada sebabnya yang menyebabkan Perdana Menteri kita membuat pengisytiharan atau polisi yang sedemikian. Sedangkan kalau kira nafsu, tak patut kita pandang ke Timur terutama sekali Jepun sebab pada masa Perang Jepun hari itu bukan main dahsyat sekali Jepun datang ke sini memukul orang kita, bunuh orang kita, tidak tunduk sahaja, tidak hangguk kepada dia, dipukul, ditempeleng tetapi di segi lain pula barangkali oleh sebab Jepun maju, sekarang ini kita terus ikut dia.

Saya tidak menentang soal pandang ke Timur, Tuan Yang Dipertua, tetapi saya katakan kalau dahulu kita semata-mata bergantung kepada Barat, hari ini kita sudah alih haluan kita ke arah Timur; kenapa 27 tahun kita tidak boleh mendaulatkan bahasa kita sebagai Bahasa Kebangsaan? Kenapa Kerajaan tidak boleh mengisytiharkan sesiapa juga, mana-mana syarikat juga, apa Jabatan juga yang mengeluarkan surat-surat atau menghantar surat dengan menggunakan bahasa Inggeris, surat itu terus dibuang sahaja. Kenapa tidak isytiharkan demikian rupa, tegas. Umpamanya Malayan Tobacco Co. meminta satu perkara dengan Kementerian Perdagangan.

Kementerian Perdagangan boleh ambil surat itu masuk bakul sampah kalau dia menggunakan bahasa Inggeris umpamanya. Saya rasa kalau dibuat demikian boleh, tetapi kita hendaklah tegas kita hendaklah terus, kita jangan ada tolak ansur dalam perkara mendaulatkan Bahasa Kebangsaan.

Tuan Yang Dipertua, sekali saya katakan, saya menyebut perkara ini dengan suara agak lantang sedikit sebab saya tahu masa itu saya sudah aktif dalam UMNO, saya tahu berapa pahitnya krisis yang berlaku pada tahun 1958 antara satu golongan iaitu Kesatuan Guru-guru Melayu perjuangankan soal ini dengan pihak Kerajaan. Dan saya tahu apa akibatnya bukan sahaja Kelantan, Terengganu, di negeri-negeri lain juga kalau pada ketika itu, Tuan Yang Dipertua, krisis ini tidak timbul, tak usahlah mimpi PAS boleh bertapak, baik di Kelantan, Terengganu atau boleh menang kerusi pilihanraya di mana-mana negeri lain, tidak. Tetapi oleh sebab krisis ini berlaku seluruh tenaga guru-guru Melayu, saya tak berapa ingat sangat sama ada Yang Berhormat Tan Si Datuk Abdul Razak Husain, kerana ketika itu beliau di Pahang, saya di Kelantan, saya ceritakan di Kelantan tadi, sehingga saya dua orang sahaja yang tidak keluar daripada UMNO dan saya dipecat daripada menjadi ahli Kesatuan Guru-guru Melayu kerana saya lebih sayangkan UMNO daripada kepentingan menjadi salah seorang ahli Kesatuan Guru-guru Melayu. Dan saya rasa ketika itu jugalah di Pulau Pinang menimbulkan satu masalah kerana juara ataupun tokoh perjuangannya tinggal di Pulau Pinang. Jadi, saya berharap dengan pindaan yang ada di hadapan kita ini dan tak lama lagi satu pindaan barangkali akan dibawa ke Dewan yang mulia ini dengan maksud pada tarikh sekian penggunaan bahasa lain daripada

Bahasa Kebangsaan akan kita haramkan terus sama juga dengan kalau kita tengok kepada kertas-kertas yang diedarkan kepada Ahli-ahli Yang Berhormat di Dewan ini umpamanya setiap kali kita bersidang dibuat dengan Bahasa Kebangsaan dan bahasa Inggeris. Apakah tidak boleh kita buat dalam Bahasa Kebangsaan sahaja? Siapa yang tak pandai Bahasa Kebangsaan dia pergi cari penterjemah. Tidak bolehkah kita buat begitu? Kalau kita benar-benar berhasrat hendak mendaulatkan Bahasa Kebangsaan kita di tanahair kita yang kita kasihi.

Tuan Yang Dipertua, saya hendak memberi peluang kepada lain-lain rakan saya yang barangkali hendak berucap, maka sekali lagi saya hendak menegaskan kepada cadangan atau usul saya tadi supaya kedua-dua Kerajaan Negeri Sabah dan Sarawak mengambil peranan yang penting dalam menguatkuasakan kedaulatan atau kuatkuasa Bahasa Kebangsaan ini dalam Dewannya masing-masing dan kita di Semenanjung ini akan turut bergembira sekiranya kedua-dua Kerajaan Negeri Sabah dan Sarawak itu dapat menentukan taraf menguatkuasakannya dengan seberapa cepat yang boleh.

Setakat itulah sahaja ucapan saya, Tuan Yang Dipertua, dan saya ucapkan terima kasih kerana diberi peluang kepada saya.

4.25 *ptg.*

Tuan Haji Shahrom bin Haji Massom: Tuan Yang Dipertua, saya bangun bersama-sama mengambil bahagian di dalam membahaskan meminda Akta Bahasa Kebangsaan 1963/67. Dengan itu, saya memberikan sokongan kepada pindaan Akta ini dan perluasan penggunaannya ke seluruh bahagian

dalam Malaysia. Kalau kita melihat dan mengingat kepada sejarah perjuangan mendaulatkan Bahasa Kebangsaan di dalam negara ini pernah memakan dan meragut nyawa untuk memperjuangkan dan mendaulatkan Bahasa Malaysia ini sama hebat dan panasnya dengan perjuangan menuntut kemerdekaan negara kita kerana salah satu daripada ciri-ciri kita dalam perjuangan menuntut kemerdekaan ialah untuk mendaulatkan Bahasa Kebangsaan di tanahair kita yang tercinta ini.

Tuan Yang Dipertua, setelah diberi edah selama 20 tahun kepada bahagian-bahagian Malaysia iaitu Sabah dan Sarawak, maka telah sampai masa dan ketikanya yang Akta ini sepatutnya diluluskan lebih awal lagi dan dengan jangka masa 20 tahun itu kita faham dan kita ketahui bahawa rakyat jembel, rakyat kerdil, rakyat yang ada di kampung-kampung, di hulu-hulu, di pedalaman dan penghuni rumah panjang di Sabah dan Sarawak adalah menyokong pelaksanaan Bahasa Kebangsaan ini dengan sepenuhnya.

Tuan Yang Dipertua, kalau rakyat Malaysia sekarang ini seramai 13-14 juta, mereka yang mahu menggunakan dan mendewa-dewakan Bahasa Inggeris itu, katakan, satu juta maka saya sendiri adalah termasuk dalam golongan rakyat 12 juta yang mendoakan negara kita ini kerana 12 juta rakyat yang cintakan kepada Bahasa Kebangsaan digunakan sepenuhnya mendoakan kepada lulusnya Akta Bahasa Kebangsaan (Pindaan dan Perluasan) ini. Jadi adakah kita mahu 12 juta rakyat mendoakan supaya pergi lingkup dan pergi jahanam kepada pemimpin negaranya yang lambat mahu menggunakan perdaulatan Bahasa Kebangsaan dan perluasan penggunaannya ke seluruh bahagian dalam tanahair kita? Ini hakikat yang

tersembunyi, dan dengan adanya doa daripada rakyat yang 12 juta yang mengalu-alukan penggunaan sepenuhnya Bahasa Kebangsaan ini semoga negara kita kehendaki berjalan dalam keadaan aman, damai tenteram bersatu-padu, perpaduan kukuh terhindar daripada bala bencana, terhindar daripada terutama sekali krisis kaum yang akan timbul daripada akibat bahasa itu kerana akibat bahasa ini boleh menimbulkan kehancuran kepada sesebuah negara. Kita kena renung balik salah satu daripada sebab berlakunya Peristiwa 13 Mei, 1969 ialah isu Bahasa Kebangsaan ini.

Pada tahun-tahun 1960-an sebelum pilihanraya 1969 saya teringat bagaimana hebatnya satu gerakan menyokong kedaulatan Bahasa Kebangsaan yang dijalankan oleh satu Jawatankuasa atau Badan Bertindak Bahasa yang menyokong perjuangan Panglima Bahasa Allahyarham Tun Syed Nasir bin Ismail. Saya terlibat sama dalam memikul tin-tin berisi cat hitam menutup tulisan di persimpangan jalan yang menggunakan bahasa Inggeris dan saya teringat bagaimana mahasiswa-mahasiswa kita di Universiti Malaya yang didukung oleh PBMUM mengadakan gerakan Keranda Maut yang di dalam keranda itu ialah ditulis Artikel 152 dalam Perlembagaan iaitu mengenai bahasa. Itu sebab saya katakan bahawa perjuangan mendaulatkan Bahasa Kebangsaan ini memakan korban bukan sahaja titik peluh, malahan darah dan nyawa. Maka untuk menanamkan semangat kepada cintakan kepada Bahasa Kebangsaan ini maka satu gerakan yang sepatutnya pemimpin-pemimpin kita di atas pelopori; kebetulan kita baru sahaja melancarkan kempen Kepimpinan Melalui Tauladan. Kepimpinan Melalui Tauladan yang baru dilancarkan ini, Tuan Yang Dipertua, saya rasa memang diambil

daripada contoh seperti mana yang dilakukan oleh Rasulullah s.a.w. Rasulullah s.a.w. itu membawa tauladan kepada pengikut umatnya ialah melalui contoh daripada tauladan peribadinya sendiri. Laka-kaana lakum fii Rasulullahi uswatun hasanah—Al-Quranulazim. Jadi kalau pemimpin-pemimpin kita tidak memberi contoh tauladan melalui gerak, tingkah-laku sehari-hari bagaimana rakyat pertengahan, golongan mahu menggunakannya. Saya ulangi lagi, Tuan Yang Dipertua, 12 juta rakyat jembel di kampung-kampung, di desa-desa, rakyat jembel, rakyat kampung akan tersinggung apabila sampai di hospital contoh yang paling nampak, golongan petugas-petugas, jururawat-jururawat kita di hospital masih menggunakan bahasa Inggeris sedangkan pesakit tadi mendengar dengan teliti apa yang dibincang oleh mereka sehingga timbul anggapan adakah dia hendak suntik aku dengan ubat matikah atau hendak suntik dengan ubat yang baik. Jadi ini menimbulkan satu penyakit jiwa ke dalam rakyat jembel. Kalau mereka membincang dalam Bahasa Melayu, didengar oleh pesakit tadi lega dia, rupanya sakit aku tidak begitu tenat, memadai dengan Panadol, sedangkan di hospital kita walau bincang apa bahasa pun ubat yang diberi kepada pesakit ialah Panadol, mengapa mesti berbincang dalam bahasa yang datangnya 8,000 batu sedangkan yang hendak disuapkan oleh pesakit ialah Panadol.

Tuan Yang Dipertua, mengenai dengan Pindaan Akta Bahasa Kebangsaan dan perluasan ini kita dengar suara-suara yang menentang mereka yang mahu mempertahankan lagi penggunaan berbagai bahasa dalam negara kita ini, sama ada mereka ini menggunakan itu untuk platform politiknya, untuk kepentingan politiknya atau memang semangatnya mahukan berbagai

bahasa terus digunakan dalam negara kita ini, tetapi kita terpaksa menentang golongan ini, mereka yang menentang cita-cita kebangsaan anti-kebangsaan, mereka yang menentang cita-cita nasional ialah anti-nasional, mereka yang menentang cita-cita rakyat Malaysia mereka adalah anti-Malaysia.

Tuan Yang Dipertua, saya tidak begitu sentimen kerana saya tidak tahu berbahasa Inggeris, tetapi kalau 12 juta rakyat mahukan Bahasa Kebangsaan, mengapa mereka yang hanya sebahagian kecil yang masih mendewa-dewakan bahasa Inggeris? Kesedaran ini kita minta kepada mereka, keinsafan ini kita minta kepada mereka bahawa sebahagian besar daripada rakyat kita ini mahukan Bahasa Kebangsaan. Saya contohkan sahaja Perbadanan-perbadanan Kerajaan Negeri menggunakan Borang Perjanjian Pembelian Rumah Murah menggunakan bahasa Inggeris. Berapa orang sangat pekerja-pkerja Majlis Daerah, guru-guru sekolah rendah, orang-orang yang dapat duduk di rumah murah itu yang tahu menggunakan bahasa Inggeris? Mereka tandatangani juga. Akibat daripada penggunaan bahasa Inggeris ini di dalam surat-surat janji jual-beli bangunan, rumah, kereta, kenderaan dengan pihak-pihak taukeh, dengan pihak-pihak kompeni-kompeni yang mengorbankan mereka yang tidak tahu berbahasa Inggeris dan adakah dengan adanya Pindaan Akta ini pada pendapat saya setakat meluaskan kawasan daripada Semenanjung hingga ke Sabah dan Sarawak? Tetapi bagaimana dengan perluasan dan penggunaannya dari atas sampai ke bawah, daripada pemimpin tertinggi sampai kepada rakyat jembel yang memetik kopi, kelapa, mencangkul tanam padi, memancing ikan, kaum buruh, kaum nelayan, kaum tani di seluruh pelusuk tanahair.

Tuan Yang Dipertua, saya tidak ingin mengambil bahagian dalam perbahasan ini lebih panjang lagi. Saya membuat kesimpulan bahawa saya menyokong Rang Undang-undang Bahasa Kebangsaan (Pindaan dan Perluasan) ini dan saya mengatakan mereka yang menentang pindaan ini ialah mereka yang anti-nasional, anti-Malaysia dan anti kepada perpaduan kaum dalam negara kita.

Dengan ini, Tuan Yang Dipertua, saya menyokong Rang Undang-undang Bahasa Kebangsaan (Pindaan dan Perluasan) ini.

3.36 ptg.

Tuan Haji Abdul Jalil bin Abdul Rahman: Tuan Yang Dipertua, saya bangun bagi menyokong Rang Undang-undang bernama Suatu Akta bagi meminda Akta Bahasa Kebangsaan 1963/67, dan bagi memperluaskan kuatkuasa Akta itu, keseluruhan Malaysia termasuk Sabah dan Sarawak. Dengan terlaksananya undang-undang pindaan ini bererti Bahasa Kebangsaan akan berkuatkuasa menyeluruh ke seluruh Malaysia termasuk Sabah dan Sarawak.

Tuan Yang Dipertua, dalam usaha kita untuk meminda, membuat, menambah, memperbaiki sesuatu undang-undang pada kita adalah suatu yang lumrah dan mudah kerana dari segi kedudukan dan keadaan yang ada di Dewan ini, baik di Dewan Negara ini kerana kuasa ada di dalam tangan kita, hari ini kita boleh ubah, boleh buat undang-undang itu dan ini demi untuk kepentingan rakyat dan negara. Apa yang perlu dan menjadi batu penghalang ialah pelaksanaan sesuatu undang-undang yang telah dibuat itu, praktiknya kurang lancar.

Tujuan kita meminda, menambah, memperbaiki sesuatu undang-undang ialah tidak lain, tidak bukan untuk

mempertingkatkan kebolehan dan kemampuan pelaksanaan sesuatu undang-undang itu supaya berjalan lancar, kemas dan mengikut perkembangan dan keadaan negara dari semasa ke semasa.

Saya umpamakan semasa kita mencapai kemerdekaan dahulu, seumpama kita mendapat sebuah kereta baru, semua baru, tayar baru, dereber baru, enjin baru dan sebagainya. Bila kita sudah gunakan buat beberapa waktu, beberapa bahagian yang tertentu ada yang longgar, ada yang sudah rosak, enjinnya pun sudah loya, tayarnya hendak diganti, catnya hendak diperbaiki, begitu juga keadaan kereta itu dari semasa ke semasa menghendakkan perubahan, pembaikan supaya kereta itu boleh dipakai dan digunakan dengan sebaiknya dan kalau perlu kita tukar kereta yang baru.

Semasa pengisytiharan kemerdekaan 1957 termaktub di dalam Perlembagaan bahawa Bahasa Melayu menjadi bahasa rasmi dalam negara ini. Ini saya umpamakan seperti kita pada hari merdeka itu menanam satu biji benih pokok baka seumpama pokok durian, kita tanam biji durian, tumbuh pokok durian, daripada pokok tumbuh dahan durian, kemudian ranting-ranting durian, daunnya daun durian, pucuknya pucuk durian juga kemudian berbunga bunganya bunga durian juga, kemudian berbuah, buahnya pun sepatutnya buah durian juga. Tetapi sayang, pokok durian yang kita tanam itu tidak membuahkan durian yang sebenarnya, ada bercampur aduk dengan rupa buah-buah yang lain, seumpama buah langsung, buah manggis, buah epal pun ada. Begitu juga dahan dan rantingnya dibiarkan ditumbuh oleh pokok dedalu. Pokok dedalu ialah pokok yang boleh

merosakkan atau membinasakan pokok itu kalau tidak dibinasakan terlebih dahulu pokok dedalu itu.

Soal bahasa adalah soal murah bangsa, macam-macam kata hikmat kita ada dengar—Hidup bahasa, hiduplah bangsa; Bahasa menunjukkan bangsa; Hilang bahasa hilanglah bangsa dan berbagai-bagai lagi, dari buah, kenallah pohon. Dalam perjuangan menegaskan bahasa ini, eloklah kita jadikan ia perjuangan jangka pendek, kita tidak mahu lagi berlengah-lengah, berdalih-dalih dan berbagai-bagai halangan. Jadikan ia perjuangan jangka pendek, kerana kita telah merdeka selama 26 tahun, sepatutnya kita tidak lagi mempertikaikan masalah bahasa.

Bahasa Malaysia tetap jadi Bahasa Kebangsaan kita untuk seluruh negara yang bernama Malaysia yang mesti dipakai di setiap jurusan baik di segi pentadbiran, dari segi pertuturan harian, baik dalam bidang perniagaan, perkilangan, undang-undang dan berbagai lagi kerana kita telah berkeyakinan bahawa Bahasa Malaysia boleh dipraktikkan di segenap bidang dalam sebuah negara yang berdaulat dan bermaruah. Sayangnya dalam usaha kita untuk mendaulkan bahasa ini ada gejala-gejala dari setengah-setengah pihak yang cuba memandang rendah bahawa Bahasa Kebangsaan itu sendiri ada orang Melayu sendiri tidak mahu bercakap dalam bahasa Melayu apabila berbual, bercakap sama ada di pejabat, di luar pejabat atau di mana-mana juga lebih-lebih lagi mereka yang telah mendapat pendidikan atau berlelulusan lebih baik atau berkelulusan tinggi, ada degree, berpendidikan cara Barat, mereka menyangka ia tidak ada standard kalau bertutur dalam Bahasa Malaysia walaupun dengan orang-orang Melayu sendiri atau bangsanya sendiri. Mereka inilah saya kira orang yang

menjadi batu penghalang dan pengkhianat bangsa yang masih mendewa-dewakan bahasa Inggeris.

Ada juga yang berpendapat bahasa Inggeris adalah menjadi bahasa dunia, bahasa maju dalam lapangan sains, teknologi, ilmu pengetahuan, perniagaan dan berbagai-bagai lagi; itu memang benar kerana kita dahulu sebelum kita merdeka negara kita dijajah yang kita tahu tuan kita ialah orang putih yang mempunyai empire yang luas pada ketika itu kalau kita bandingkan dengan bangsa Jepun. Saya tahu orang-orang Jepun yang datang ke Malaysia ini dan pernah saya berjumpa, bila saya tanya dalam Bahasa Inggeris, dia tidak boleh cakap Inggeris tetapi kita tahu hari ini Jepun sebuah negara yang paling maju di sebelah Asia bahkan di dalam dunia juga menandingi Amerika lebih-lebih lagi British—tidaklah dengan bahasa Inggerisnya.

Begitu juga Russia tidak dengan bahasa Inggerisnya, China tidak dengan bahasa Inggerisnya, Perancis tidak dengan bahasa Inggerisnya, Jerman juga satu bangsa yang maju tidak dengan bahasa Inggerisnya. Belajar mengetahui sesuatu bahasa itu memanglah perlu kerana daripada situ kita akan mendapat berbagai-bagai ilmu pengetahuan dan pelajaran, tetapi kembali kepada negara kita segala ilmu pengetahuan itu jadikan seperti ilmu pengetahuan kita sendiri. Kita buat contoh macam Jepun, dia belajar ke Amerika daripada awal kurun 1900 dahulu, belajar ke Amerika, ke England, hantar penuntut-penuntut beramai-ramai menuntut ilmu pengetahuan, bawa balik ilmu pengetahuan itu dijadikan pengetahuan sendiri Jepun. Jadi kita tidak menyangka Jepun hanya dalam tempoh 30-40 tahun menjadi sebuah negara yang maju.

Tuan Yang Dipertua, dengan terlaksananya Undang-undang memperluaskan Bahasa Kebangsaan ini ke Sabah dan ke Sarawak, kedudukan bahasa kita semakin kuat dan meluas. Hampir 13 juta rakyat kita berbahasa Kebangsaan campur lagi 130 juta atau 140 juta rakyat Indonesia menjadikan hampir 150 juta orang yang berbahasa Melayu.

Tuan Yang Dipertua, tadi saya katakan perjuangan kita mendaulkan Bahasa Kebangsaan ini hendaklah dijadikan perjuangan jangka pendek. Oleh itu janganlah kita teragak-agak, tertakut-takut untuk melaksanakan dan meneguhkan Bahasa Kebangsaan di semua bidang dalam negara ini baik dari serendah-rendahnya seperti papan-papan nama tepi jalan, nama-nama kedai perniagaan, papan-papan kenyataan sehinggalah ke peringkat yang lebih tinggi ke universiti, ke peringkat undang-undang mahkamah dan sebagainya. Ini bererti kita perjuangkan ke dalam bahkan kita ada bercita-cita, ada gagasan yang sedang bercita-cita sekarang untuk memperjuangkan keluar iaitu memperluaskan Bahasa Malaysia ini atau bahasa Melayu ke seluruh nusantara di Asia Timur Raya. Jadi jikalau sekiranya kita masih di takuk lama, masih teragak-agak, masih maju mundur, pi mai-pi mai, tang tu juga, bilakah masanya gagasan-gagasan ini yang mengutarakan supaya bahasa Melayu nanti akan diperkenalkan di Bangsa-bangsa Bersatu dan menjadi bahasa rasmi dalam Bangsa-bangsa Bersatu nanti.

Tuan Yang Dipertua, saya tidaklah hendak memanjangkan ucapan saya lebih-lebih lagi bagi memberi peluang kepada saudara-saudara kita untuk berucap. Saya timbulkan kata-kata saya ini dalam konsep Kerajaan kita pada hari ini mahukan sebuah Kerajaan bersih, cekap dan amanah, maju dan bermaruah.

Saya ada dengar sebuah lagu yang berbunyi, "Kalau boleh katakan boleh, kalau tak boleh, jangan kata boleh; kalau tak boleh jangan kata boleh". Saya rasa perjuangan Bahasa Kebangsaan ini sememang boleh. Kalau boleh katalah boleh, tak usahlah kita lagi berdalih ataupun melengah-lengah konsep meningkatkan perlaksanaan Bahasa Malaysia ini supaya benar-benar menjadi bahasa yang tunggal dan berkembang maju pada masa akan datang.

Tuan Yang Dipertua, akhirnya saya sekali lagi memberi sokongan bahawa Undang-undang ini akan diterima oleh Dewan ini. Sekian.

4.51 ptg.

Puan Hasnah binti Haji Mohd.

Kassim: Tuan Yang Dipertua, saya juga bangun menyokong sama iaitu, suatu Akta bagi meminda Akta Bahasa Kebangsaan 1963/67 dan bagi memperluaskan kuatkuasa Akta itu sebagaimana dipinda ke semua bahagian Malaysia.

Tuan Yang Dipertua, negara kita Malaysia yang telah mencapai kemerdekaan sudah suku abad lebih sepatutnya telah lama mendaulkan Bahasa Kebangsaan dan dijadikan bahasa rasmi dengan bersungguh-sungguh. Bersungguh-sungguh yang saya maksudkan itu ialah melaksanakan penggunaannya dengan sepenuh-penuhnya, tidaklah sekerat-kerat atau setengah-setengah sahaja, seperti kegunaan di pejabat-pejabat, di majlis-majlis mesyuarat, di perasmian mesyuarat-mesyuarat di negara kita ini yang diutarakan oleh pak-pak Menteri atau Ketua-ketua Jabatan maka hendaklah digunakan Bahasa Kebangsaan.

Sebagaimana yang kita ketahui hatta di Bangsa-bangsa Bersatu juga pun digunakan Bahasa Kebangsaan, kemudian diterjemahkan ke lain-lain

bahasa. Penggunaan papan-papan tanda, iklan-iklan, borang-borang perjanjian, bil-bil, siaran-siaran dan lain-lain yang berkaitan kegunaan melalui persuratan maka hendaklah diwajibkan menggunakan Bahasa Kebangsaan sepenuhnya. Sedangkan peranan bahasa ini juga boleh menyatupadukan rakyat yang ada di Malaysia ini kerana masyarakat majmuk di Malaysia ini seluruhnya sudah tahu berbahasa Kebangsaan iaitu bahasa Melayu. Begitu juga di peringkat-peringkat swasta kiranya ada mengguna bahasa-bahasa yang lain daripada Bahasa Kebangsaan, maka hendaklah diterjemahkan ke Bahasa Kebangsaan.

Tuan Yang Dipertua, kata pepatah, “kalau mahu seribu daya, kalau tak mahu seribu dalih”. Seribu dalih dilahirkan oleh puak-puak pembangkang yang tidak ingin mendaulatkan bahasa Melayu sebagai Bahasa Kebangsaan sedangkan penghuni dan hak-hak asasi bumiputera adalah di sini iaitu di tanahair sendiri di negara Malaysia. Kenapa tidak ada rasa penghormatan kepada rakyat bumiputera? Ini menunjukkan mereka ini tidak bersifat, “di mana bumi dipijak maka di situlah langit dijunjung”, bahkan mereka ini juga bersifat disebaliknya. manakala di Indonesia rakyatnya lebih ramai dari negara kita boleh mereka menggunakan Bahasa Kebangsaan iaitu bahasa Melayu, cuma berlainan sedikit stailnya atau gayanya sahaja.

Tuan Yang Dipertua, kadangkala masih kita dapat setengah-setengahnya yang menjadi kebanggaan sendiri kalau dapat bertutur dalam bahasa Inggeris. Kononnya dialah orang! yang lain semuanya sebagai manusia. Setengahnya pula memandang lekeh kepada orang yang menggunakan Bahasa Kebangsaan. Di hospital contohnya, di satu hari yang saya

saksikan sendiri, datang seorang Matron membahaskan dengan bahasa Inggeris kepada pesakit yang terlantar itu sedangkan pesakit tersebut tidak tahu bahasa yang digunakan. Apa yang terjadi kepada pesakit itu? Hanya dengan jawapan mengeleng-gelengkan kepalanya sahaja. Akhirnya terpaksa Matron tersebut menggunakan Bahasa Kebangsaan kepada pesakit tadi. Ini menunjukkan bukan dia tidak tahu Bahasa Kebangsaan tetapi mahu menggunakan bahasa Inggeris sebagai salah satu bahasa Kebangsaan dan mahu bergaya ala Inggeris walaupun dia berkulit hitam dan tinggal di Malaysia.

Tuan Yang Dipertua, tentulah masih ingat semasa Jepun menakluki Malaya dahulu yang selama 3 tahun 8 bulan sahaja. Mereka sengaja mendatangkan bahkan berusaha membawa pakar-pakar bahasanya untuk mengajar kepada rakyat Malaysia akan bahasanya, sedangkan sekarang juga negara kita memandang ke Timur, maka untuk mempelajari teknologinya itu terpaksa juga penuntut-penuntut kita mempelajari bahasa Jepun bagi memudahkan dan memahami akan perkara-perkara yang dipelajarinya dari sana. Mereka tidak menggunakan sepenuhnya bahasa Inggeris. Begitu juga adat resam mereka tidak ditiru ala Inggeris, buka kasut apabila masuk ke rumah, duduk bersila, makanpun makan nasi lagi, masih tidak lupa nasi, dan menggunakan sepit dan seterusnya mereka menggunakan bahasanya sendiri, sedangkan mereka boleh maju lebih daripada negara-negara yang tertentu. Justeru itu kalau kita sendiri rakyat Malaysia yang mengakui taat setia kepada negara ini, maka wajiblah menumpukan ketaatan dengan sepenuhnya iaitu sama-sama mendokong dan menggunakan Bahasa Kebangsaan. Tidak ada erti semasa mencari keuntungan atau faedah

sahaja mengaku taat setia kepada negara ini sedangkan dasar-dasar dan peraturan bahasa yang patut sama-sama diamalkan tidak dipraktik.

Tuan Yang Dipertua, manakala masalah pelajaran bahasa-bahasa lain kita boleh galakkan untuk masing-masing menambahkan dan mendalamkan pengetahuan masing-masing tetapi jangan abaikan bahasa wajib bagi negara ini iaitu menggunakan Bahasa Kebangsaan di mana-mana juapun. Di Dewan yang mulia ini saya melahirkan rasa dukacita iaitu dalam masa kita menyuarakan atau mendakwah untuk menguatkuasakan Bahasa Kebangsaan, masih ada lagi kelemahan kegunaan dalam Bahasa Kebangsaan. Contohnya bil-bil yang berbahasa Inggeris disediakan di Dewan ini, lebih banyak bil-bil dengan bahasa Inggeris daripada Bahasa Kebangsaan.

Ekoran daripada pelaksanaan penggunaan bahasa maka perlulah kepada kakitangan penterjemah yang bersungguh-sungguh dan patutlah dibesarkan lagi Dewan Bahasa dan lain-lain yang bersangkutan dengan tugas Bahasa Kebangsaan. Ramaikan lagi pakar-pakar rujuk dalam Bahasa Kebangsaan supaya mana-mana kelemahan yang lalu itu dapat diatasi dan dikesan. Begitu juga penterjemahan undang-undang sepenuhnya perlu diusahakan dari sekarang. Sehubungan dengan itu di Dewan yang mulia ini gunakanlah Bahasa Kebangsaan sepenuhnya dalam segala urusan untuk menjadi contoh bagi orang-orang lain. Janganlah ada dalang-dalang yang mempertahankan kemaraan penggunaan Bahasa Kebangsaan.

Tuan Yang Dipertua, pada akhirnya di Dewan yang mulia ini saya juga sama mengucapkan tahniah kepada Yang Amat Berhormat Perdana

Menteri kita dan Kerajaan di bawah "2M" yang begitu bersungguh-sungguh menyedari hakikat ini dan mengambil sikap yang nyata untuk memperkuatkuasakan pelaksanaan Bahasa Kebangsaan dengan sewajar. Seterusnya saya sekali lagi menyuarakan sokongan saya terhadap Akta Bahasa Kebangsaan 1963/67 dan sekian, terima kasih.

Timbalan Yang Dipertua: Yang Berhormat Senator R. M. Jasni.

5.00 ptg.

Tuan R. M. Jasni: Tuan Yang Dipertua, saya turut menyokong Rang Undang-undang bagi meminda Akta Bahasa Kebangsaan 1963/1967 yang telah dibentangkan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri. Saya tumpukan dari sudut Sabah sebab dalam pindaan ini saya rasa ditumpukan kepada Sabah dan Sarawak. Bahasa Malaysia atau Bahasa Melayu di Sabah sama tua dengan kewujudan Empayar Kesultanan Brunei. Jadi, bererti bahasa Melayu di Sabah itu lebih tua daripada kemasukan orang-orang asing di Sabah. Orang-orang asing pada waktu itu diimport oleh penjajah British dalam tahun 1881 tetapi Bahasa Malaysia sudah wujud sebelum itu.

Sebagai saya katakan tadi bahasa Melayu sama tua dengan kewujudan Empayar Kesultanan Brunei. Empayar Kesultanan Brunei itu dari Tanjung Dalu sampailah ke Sungai Sibuku yang sekarang ini termasuk dalam Kalimantan Indonesia.

Tuan Yang di-Pertua, bahasa Melayu atau Bahasa Malaysia sudah dipakai oleh penduduk-penduduk pribumi Sabah lebih awal dan sekarang ini penduduk-penduduk

sama ada orang Melayu atau siapa pun dalam kapal terbang itu, kita gunakan bahasa kita dahulu, kita gunakan dalam bahasa kita: "Tidak lama lagi, 15 minit lagi kita akan mendarat di Lapangan Terbang London" umpamanya, selepas itu kita ikuti dengan bahasa Inggeris, apa salahnya kita gunakan. Kita gunakan bahasa kita biar orang tahu, biar mereka belajar sedikit. Kalau cakap Jepun dia boleh buat, dengan cakap Jepunnya diterjemahkan kepada bahasa Inggeris. Banyak yang patut kita boleh buat tetapi pada hari ini rasa saya masih ada lagi kelemahan-kelemahan daripada Kerajaan kita sendiri, pegawai-pegawai Kerajaan kita sendiri yang mana saya katakan tadi sebagai ketam menyuruh anaknya berjalan betul. Oleh hal yang demikian, Tuan Yang Dipertua, dalam soal Bahasa Kebangsaan ini tadi saya rasa telah pun dikatakan di sini:

"hendaklah mula berkuatkuasa di Negeri-negeri Sabah dan Sarawak pada tarikh-tarikh yang ditetapkan oleh Pihak-pihak Berkuasa Negeri masing-masing, melalui enakmen Badan Perundangan Negeri masing-masing dan tarikh-tarikh yang berlainan boleh ditetapkan bagi mula berkuatkuasanya peruntukan-peruntukan yang berlainan dalam Akta ini di Negeri-negeri itu;"

Saya rasa dalam soal ini tidak diarahkan tetapi kita buat daripada Kerajaan kita sendiri, tidak menunggu bila-bila masa, kita mulakan sekarang. Kegunaan Bahasa Kebangsaan ini kita tidak boleh lengah-lengahkan lagi, kalau lengah-lengahkan lagi masuklah orang-orang yang tidak mahu mengakui Bahasa Kebangsaan di dalam negara kita ini.

Itulah sahaja rasa saya ucapan dan pandangan saya di Dewan yang mulia ini bagi membahaskan Akta Bahasa Kebangsaan. Oleh itu tadi saya ada menyentuh dalam soal Ahli-ahli Yang

Berhormat yang lain tidak bersama-sama membahaskan ini iaitu yang bukan daripada orang Melayu; ini hanya dari hati yang ikhlas, tidak ada prasangka ataupun dendam dan sebagainya—tidak. Kerana apa saya sebutkan di sini, Tuan Yang Dipertua, apabila saya berucap dalam Dewan yang mulia ini pada tahun lepas berhubung dengan satu Akta yang saya sudah lupa, tetapi dua hari selepas itu saya terima surat terbang mengatakan: "Awak jaga-jaga!". Ada surat itu pada saya sekarang awak jaga-jaga, anti nasional, kata dia. Dalam sampul surat itu tiada apa-apa ditulisnya tetapi untuk pengetahuan Dewan yang mulia ini, ada keratan surat khabar yang menunjukkan bonet kereta sekerat. Saya kenang-kenang apa maknanya ini. Bila saya fikir-fikir kemungkinan di dalam bonet inilah satu masa nanti saya akan dimasukkan oleh orang yang menulis surat itu. Oleh itu saya berharap, ini bukan ada sentimen apa-apa tetapi untuk kepentingan negara, bangsa dan ugama dalam negara Malaysia ini, di mana langit dijunjung, di situ bumi dipijak. Inilah harapan saya supaya ucapan saya ini jangan dibawa ke luar pula dan diberitahu kepada rakan-rakan yang lain sipolan-sipolan ini, saya tahu nyawa itu terletak di tangan Allah subhanahuwataala, kita tidak takut, kalau kita benar.

Itulah sahaja ucapan saya dan sekali lagi saya menyokong supaya Rang Undang-undang ini dapat dilekaskan penggunaannya di Sabah dan Sarawak. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang Dipertua: Tiada lagi yang hendak berucap? minta Menteri menjawab.

6.12 ptg.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dato' Haji Mohamed Suhaimi bin Dato' Haji

pribumi yang terdiri dari 26 suku kaum itu dan sebagai kita semua tahu mereka itu mempunyai bahasanya masing-masing seperti Murut dengan bahasa Murutnya, Kadazan dengan bahasa Kadazannya, dan lain-lain suku kaum lagi, maka hanya Bahasa Malaysialah bahasa perhubungan dan bahasa perantaraan antara suku-suku kaum ini.

Daripada dahulu, sebelum merdeka, anak-anak kampung kalau kita masuk ke kampung-kampung, kita menggunakan bahasa Melayu, anak-anak kampung, anak-anak yang kecil itu mungkin tidak dapat memahami disebabkan mereka itu dilahir dengan bahasa ibundanya. Tetapi pada waktu ini kalau kita bercakap dengan bahasa loghat tempatan ataupun kita bertanya kepada mereka bertanya bahasa tempatan (suku kaum) mereka tidak dapat lagi menjawab dengan bahasa ibundanya malahan mereka menggunakan Bahasa Malaysia.

Selain daripada itu orang-orang pelarian dari kepulauan Sulu mereka ini memangnya dididik dalam bahasa Inggeris di samping juga dengan bahasa Tagalog tetapi bila mereka di Sabah sekarang sentiasa menggunakan Bahasa Malaysia. Jadi, inilah contoh-contohnya, Tuan Yang di-Pertua, Bahasa Malaysia tidak ada sebab tidak boleh digunakan atau dikuatkuasakan di Sabah. Seperti Yang Berhormat mungkin dari pembangkang dari Sabah mengatakan pindaan Rang Undang-undang ini mestilah dibawa kepada rakyat, saya rasa itu tidak perlu, sebab keterangan-keterangan, contoh-contohnya cukup nyata Bahasa Malaysia ini sudah dapat dikuasai oleh orang-orang Sabah.

Sebagai saya katakan tadi sejarah negeri itu membuktikan bahawa Bahasa Malaysia sudah wujud lebih awal dan tidak ada sebabnya mengapa

mesti dipersoalkan penggunaan Bahasa Malaysia di Sabah. Pegawai-pegawai Kerajaan juga saya fikir tidak ada masalah lagi, mereka sekarang ini menggunakan Bahasa Malaysia dan mereka dapat menguasai Bahasa Malaysia dengan baik hanya mungkin ada beberapa orang kerana mereka tidak mengambil berat tentang Bahasa Malaysia maka mereka ini ketinggalan, dan termasuklah saya fikir Ahli Yang Berhormat Pembangkang dari Sabah itu yang sehingga sekarang setelah hampir 20 tahun tidak dapat menguasai Bahasa Malaysia. Jadi, kalau Dewan ini hanya mendengar kepentingan beberapa orang kerana yang tidak mementingkan Bahasa Malaysia atau kerana tidak dapat menguasai Bahasa Malaysia maka Akta ini tidak dapat dipinda, saya rasa itu tidak harus berlaku.

Tuan Yang Dipertua, apa yang penting bagi kita sekarang ialah meninggikan maruah Bahasa Malaysia, sebab kalau kita lihat di papan-papan tanda masih banyak lagi kedapatan terjemahan-terjemahan yang tidak betul, ejaan-ejaan yang tidak betul seperti contohnya, kalau kita pergi ke tandas lagi kedapatan di atas tulis "MEN" di bawahnya "JANTAN" jadi kalau kita sambung "MENJANTAN". Saya rasa ini dapat menjatuhkan maruah Bahasa Malaysia. Jadi, dengan kuatkuasa Rang Undang-undang ini tumpuan utama mestilah kita membersihkan perbuatan-perbuatan meletakkan papan-papan tanda yang tidak betul, ejaan-ejaan yang tidak betul, mungkin ini secara tidak sengaja, atau mungkin juga kerana sengaja untuk menjatuhkan maruah Bahasa Malaysia.

Tuan Yang Dipertua, begitu juga seperti yang telah disebutkan oleh Yang Berhormat tadi yang bercakap terlebih dahulu daripada saya tentang

penentuan menggunakan Bahasa Malaysia. Terdapat di dalam Kamus Dewan Bahasa ejaan "peribumi". Kemudian ada lagi "prebumi". Saya rasa ini boleh menimbulkan kekeliruan mana satu yang mesti digunakan. Saya rasa Dewan Bahasa dan Pustaka haruslah menentukan supaya tidak timbul kekeliruan mana satu yang kita gunakan, "peri bumi" atau "pribumi". Dan dengar-dengar "peri bumi" itu adalah kerana pengaruh sebutan Inggeris. Kalau kita hendak meninggikan Bahasa Malaysia ini harus ini semua diteliti dengan baik. Kita tidak perlu marahkan orang lain sedangkan kita sendiri masih mencari-cari, kita belum lagi menentukan kedudukan kita.

Tuan Yang Dipertua, saya rasa dari segi bahasa ini kita tidak mesti terlalu emotional. Saya rasa kalau seseorang bercakap sepatah dua bahasa Inggeris, tidaklah saya rasa menjadi satu kesalahan ataupun menggunakan bahasa-bahasa asing. Sebab ini menunjukkan bahawa bangsa Malaysia adalah satu bangsa yang bertamadun, lebih banyak kita mengetahui bahasa-bahasa lain ini dapat menggambarkan tingkat pengetahuan bangsa Malaysia sendiri. Apa yang penting, di sini ialah semangat kita, semangat kita tidak memandang rendah kepada Bahasa Malaysia malahan kita menumpukan penghormatan kita kepada bahasa ini.

Soalnya bukanlah kerana kita bercakap sepatah dua bahasa asing itu maka kita ini sudah bukan bangsa Malaysia. Yang pentingnya penghormatan kita kepada bahasa itu.

Satu perkara lagi, Tuan Yang Dipertua, yang ingin saya sentuh di sini ialah kalau kita melihat contoh orang-orang dari Indonesia terutama sekali kalau kita menginap di Peninsular Hotel di Singapura. Hotel ini biasanya dipenuhi oleh orang-orang dari keturunan Tionghua.

Mereka ini kita kagum sekali mendengar, mereka menguasai bahasa Indonesia dengan fasih. Saya rasa kalau orang-orang keturunan Tionghua di Indonesia boleh menguasai bahasa Indonesia dengan baik dalam masa 17 tahun sahaja, saya rasa di Malaysia tidak ada sebab orang-orang keturunan Tionghua di Malaysia ini tidak dapat berbuat sama seperti orang-orang Indonesia keturunan Tionghua di Indonesia.

Tuan Yang Dipertua, saya rasa tidak saya hendak bercakap panjang dalam perkara ini tetapi jelaslah di sini soal membawa pindaan Rang Undang-undang ini kepada rakyat di Sabah atau diadakan pungutan suara, saya rasa itu tidak timbul sama sekali, rakyat Sabah memang senang sekali kalau kuatkuasa undang-undang penggunaan Bahasa Malaysia ini diperluaskan di Sabah supaya dengan itu kita dapat meninggikan mutu dan maruah bahasa itu.

5.12 ptg.

Tuan K. Kumaran: Tuan Yang Dipertua, saya bangun di Dewan yang mulia ini untuk menyokong Akta Bahasa Kebangsaan (Pindaan dan Peluasan) 1983. Pindaan dan peluasan kepada Akta asal itu adalah sangat sesuai dan tepat pada masa ini. Ini adalah satu pindaan yang lama dinanti-nanti (long overdue).

Semenjak kemerdekaan negara ini Bahasa Malaysia sebagai bahasa rasmi telah digunakan dengan seluas-luasnya dalam bidang pentadbiran negara, pelajaran, sosial dan ekonomi. Kini negara kami sudahlah sampai ke suatu tahap di mana Bahasa Malaysia juga digunakan dalam pentadbiran perundangan. Ini adalah kejayaan yang amat membanggakan dan cemerlang. Pertukaran bahasa penghantar di sekolah dalam bahasa Inggeris ke Bahasa Malaysia dengan

progressive process seperti yang terdapat dalam Laporan Pelajaran Razak telah memberi kesan yang baik. Dalam penggunaan Bahasa Malaysia oleh rakyat jelata berbilang kaum di negara ini sekarang kami terdapat semua peperiksaan persekolahan dan universiti dijalankan dalam Bahasa Malaysia. Kejayaan ini adalah juga amat dibanggakan. Kini rakyat Malaysia berbilang kaum sudah diasimilasikan melalui Bahasa Malaysia yang menjadi bahasa penyatuan rakyat Malaysia.

Warisan rakyat Malaysia, generasi muda sekarang sudah tidak asing lagi kepada Bahasa Malaysia. Dalam perkara ini negara kita telah mencontohi negara-negara seperti Indonesia, Thailand, Jepun dan Korea di mana bahasa masing-masing lebih diutamakan dari bahasa asing atau bahasa penjajah. Sedangkan kami mengidam-idamkan perluasan Bahasa Malaysia ada golongan yang tertentu yang cuba mengancam perkembangan Bahasa Malaysia dengan berbagai-bagai tektik yang kotor. Ada yang menentang Akta ini kerana mereka masih ingin bergantung kepada bahasa penjajah. Apakah sebabnya saya pun kurang pasti. Walaupun ada yang pandai bertutur dalam Bahasa Malaysia mereka enggan berbuat demikian. Mereka tidak seharusnya diberi segala perlindungan dan dibenarkan menikmati hasil negara kita ini. Sesiapa yang tidak ingin menggunakan Bahasa Malaysia disilakan berundur diri dari aktiviti-aktiviti politik tanahair ini.

Tuan Yang Dipertua, pada masa ini bahasa yang digunakan di Malaysia tidaklah sama dengan Bahasa Malaysia yang digunakan di rantau ini seperti Singapura, Thailand Selatan, Filipina dan Indonesia. Tindakan hendaklah diambil untuk menyamakan pertuturan loghat dan gaya bahasa di rantau ini. Satu

Jawatankuasa Bahasa Antarabangsa hendaklah ditubuhkan untuk standardisekan Bahasa Malaysia di rantau ini. Ini akan memperluaskan lagi penggunaan Bahasa Malaysia di serantau ini terutama ASEAN.

Tuan Yang Dipertua, satu perkara yang anih lagi dalam penggunaan Bahasa Malaysia di negara ini ialah berlainan loghat di tiap-tiap negeri dan daerah di dalam negara ini. Penggunaan bahasa kedaerahan ini dalam pertuturan dan penulisan seharusnya jangan digalakkan. Jika tidak, kami akan dapat keadaan di mana pertuturan orang Kelantan tidak dapat difahami oleh Negeri Sembilan, Perak, Sabah atau Sarawak dan sebaliknya. Oleh yang demikian, Kerajaan hendaklah mengambil tindakan untuk menyatupadukan penggunaan bahasa yang standard. Dalam konteks ini, Dewan Bahasa dan Pustaka, Fakulti-fakulti Bahasa, Universiti-universiti Tempatan hendaklah memainkan peranan untuk mendedahkan penggunaan Bahasa Malaysia yang standard dalam pertuturan dan penulisan. Bahasa pinjaman seboleh-bolehnya hendaklah dijauhkan dan Bahasa Malaysia tulin hendaklah dijalinkan.

Tuan Yang Dipertua, satu lagi perkara yang saya ingin menarik perhatian Dewan yang mulia ini ialah berkenaan dengan penggunaan Bahasa Malaysia dalam mesyuarat agensi-agensi Kerajaan, Majlis-majlis Tempatan, Majlis-majlis Daerah dan Majlis-majlis Perbandaran. Dukacita dinyatakan di sini, bahawa ada Majlis-majlis Perbendaraan yang masih menggunakan Bahasa Inggeris dalam perjalanan dan perbincangan mesyuarat. Ini adalah satu perkara yang sangat-sangat dikesali. Kami kini sedang berusaha memperluaskan Bahasa Malaysia tetapi perkara ini telah menjadi satu langkah yang terkebelakang (backward step).

Kerajaan hendaklah mengarahkan Kementerian-kementerian dan agensi-agensi berkenaan supaya mesyuarat-mesyuarat agensi-agensi di bawah bidangkuasa mereka hendaklah semestinya dijalankan dalam Bahasa Malaysia. Jika ahli-ahli itu didapati tidak boleh bertutur atau memahami Bahasa Malaysia maka saya berpendapat mereka tidak seharusnya layak menghadiri mesyuarat-mesyuarat tersebut.

Tuan Yang Dipertua, dengan harapan murni ini bahawa pindaan Akta Bahasa Kebangsaan ini akan mewujudkan satu masyarakat majmuk yang berdisiplin dan bersatupadu di seluruh Malaysia. Saya menyokong Rang Undang-undang Bahasa Kebangsaan (Pindaan dan Perluasan) 1983 ini. Sekian, terima kasih.

5.18 ptg.

Dato' Haji Othman bin Haji Abdullah: Tuan Yang Dipertua, saya bersama-sama dengan kawan-kawan di dalam Dewan ini menyokong Rang Undang-undang ini di mana Rang Undang-undang ini adalah bertujuan untuk meliputi penguasaan daerah Bahasa Malaysia ini diseluruh nusantara kita iaitu seluruh daerah negara kita sampai ke Sabah dan Sarawak.

Sabah dan Sarawak oleh kerana mereka memasuki Malaysia, merdeka melalui Malaysia agak terlambat sedikit daripada tarikh yang kita capai kemerdekaan maka mereka diberikan peluang untuk menggunakan bahasa, bahasa yang biasa mereka gunakan bahasa Inggeris di dalam Perundangan mereka itu sehingga sampai waktunya Bahasa Malaysia ini digunakan sebagai gantinya. Maka Rang Undang-undang ini adalah bertujuan demikian. Untuk melaksanakan tujuan ini terpulanglah kepada negeri masing-masing supaya melaksanakan

Akta ini melalui Majlis Undangan mereka masing-masing. Tetapi, Tuan Yang Dipertua, saya yakin dan saya percaya bahawa Rang Undang-undang ini akan diterima dengan bulat, dengan sepakat dan dengan gembiranya oleh rakyat Sabah dan Sarawak.

Saya yakin juga bahawa bahasa yang mereka gunakan Bahasa Malaysia atau Bahasa Melayu di Sabah dan Sarawak adalah rasa saya mereka lebih menguasai daripada yang lain dan mereka lebih memahami bahasa itu sejak daripada beberapa puluh atau ratus tahun sebelumnya sepertimana yang disebutkan oleh rakan-rakan kita dari Sabah dan Sarawak.

Yang menjadi masalah kita sekarang ini iaitu apakah ada daripada rakyat Negeri Sabah dan Sarawak yang menganggap dirinya sebagai rakyat Sabah, rakyat Sarawak atau rakyat Malaysia patuh dan taat kepada satu daripada pokok penyatuan rakyat negara ini, iaitu melalui Bahasa Kebangsaan, Bahasa Malaysia. Kalau ada orang yang membangkannya maka bermakna bahawa ketaat setiaan mereka ini masih lagi boleh dipersoalkan dan kalau mereka menjadi Ahli Dewan Parlimen; Dewan Rakyat, Dewan Negara atau Dewan Negeri, maka secara kebetulan mereka menang di atas tiket yang tidak halal, iaitu dengan menggunakan isu Bahasa Kebangsaan ini bagi menarik perhatian kepada pengundi-pengundi, iaitu kalau mereka menang mereka akan perjuangan bahasa yang mereka perjuangkan. Saya rasa tiket yang mereka gunakan ataupun platform yang mereka lakukan, ini satu platform yang sangat berbahaya di dalam satu masyarakat kita sekarang. Berbahaya saya katakan oleh kerana sejarah mendaulatkn Bahasa Kebangsaan di negara kita ini mempunyai sejarahnya yang tersendiri

yang perlu bagi orang-orang yang baru menjadi Ahli Dewan Rakyat baru satu penggal ini sahaja perlu mempelajari bagaimana sejarah mendaulatkan Bahasa Kebangsaan ini menjadi bahasa negara kita, terutama sekali di Semenanjung Malaysia ini. Mungkin di waktu itu mereka terlalu muda atau masih di seberang laut, belum dapat atau tidak dapat mengikuti perkembangan bahasa, perjuangan bahasa waktu itu dan mereka senang-senang sahaja pulang ke tanahair, kemudian tanahair telah merdeka dan dasar demokrasi terbuka mereka pun masuk pilihanraya, gunakan bahasa sentimen mereka pun menang, lalu dengan kemenangan itu mereka gunakan bahasa yang sentimen bagi di dalam Dewan Rakyat atau dalam Parlimen, maka saya rasa perbuatan mereka ini ertinya adalah berbahaya kepada keselamatan negara kita.

Kalau kita menyebutkan dadah itu berbahaya dan menjadi musuh utama negara nombor 2 atau lebih daripada komunis, maka orang-orang yang anti bahasa inipun bahaya daripada dadah dan lebih bahaya daripada komunis. Walaupun kita katakan tak lebih daripada komunis, barangkali sama dengan komunis. Kalau sekiranya kita menghancurkan gerakan komunis dengan segala kekuatan, maka kita harus menghancurkan orang-orang yang anti bahasa ini dengan kekuatan juga. Begitu juga pendapat daripada seorang sahabat saya tadi, kalau kita menghancurkan dadah dengan kekuatan undang-undang, maka kita harus juga melakukan kekuatan undang-undang untuk menghancurkan dadah kerana ini semuanya unsur-unsur yang boleh menghancurkan perpaduan negara dan perpaduan rakyat di dalam negara ini.

Tuan Yang Dipertua, adapun sebahagian daripada orang-orang kita menggunakan bahasa Inggeris misalnya, saya tidaklah marah kepada

mereka yang menggunakan bahasa Inggeris oleh kerana sekarang ini sudah jarang orang menggunakan bahasa Inggeris, sekolah Inggeris pun sudah tidak ada lagi di Malaysia ini. Jadi mungkin agaknya mereka hendak menunjukkan bahawa mereka masih keturunan ataupun waris-waris penjajah. Jadi untuk memperkenalkan mereka sebagai warisan penjajah, maka mereka memperkenalkan dirinya dengan bahasa Inggeris. Jadi kita tidaklah dapat hendak marah kepada mereka itu kalau itulah kad pengenalan yang mereka bawa di mana-mana bahawa saya ini adalah anak atau terdidik di dalam zaman penjajah dan bahasa Inggeris saya ini lebih baik daripada bahasa Melayu, di rumah pun saya menggunakan bahasa Inggeris, saya pun dipanggil oleh anak saya "daddy" isteri saya dipanggil oleh anak saya "mama"—mama, daddy, papa dan sebagainya saya tak marah itu sebab ini sebagai satu kad pengenalan bahawa mereka ini anak cucu penjajah. Jadi oleh kerana itu eloklah dikekalkan ini supaya dapat kita bezakan ini anak yang dilahirkan zaman penjajah; otak, amalan adat masih penjajah dan ini anak yang dilahirkan dalam zaman kemerdekaan; otak, fikiran, amalan merdeka. Jadi itu suatu hal patut kita amalkan, yang patut kita tengok.

Saya kadang-kadang, Tuan Yang Dipertua, rumit juga bercampur dengan orang-orang yang macam ini, sebab saya ini bukanlah orang yang berpendidikan Inggeris, saya tak erti bahasa Inggeris dan saya tak erti juga bahasa Arab, sebab saya bukan berpendidikan Arab, tetapi manakala orang cakap Inggeris dan manakala orang cakap Arab, saya naik marah. Saya naik marah oleh kerana seakan-akan saya terasa bahawa diri saya ini macam katak di dalam tempurung, iaitu saya tak kenal bahasa Inggeris, saya tak kenal bahasa Arab, jadi

terasalah diri saya ini kecil, "inferiority complex", ada complex di dalam diri saya. Bila ada complex dalam diri saya maka inilah yang membawa orang kita ini, kalau ada complex yang macam itu mereka mengasingkan diri daripada masyarakat orang ramai, lalu mengatakan ini penjajah, lalu mengatakan ini tidak betul. Oleh kerana itu sikap kita secara macam ini perlu diperbetulkan juga, iaitu kalau kita tidak dapat mencapai sesuatu peringkat dengan melalui ilmu pengetahuan janganlah kita mengatakan bahawa perbuatan itu tidak betul, macam cerita musang dengan buah anggor; dia lompat-lompat, dia tahu buah anggor itu memang manis, tetapi manakala dia cuba lompat-lompat, dia lompat tak dapat juga, dia lompat tak dapat juga, dia kata memang aku tak hendak, buah anggor itu memang masam. Oleh kerana tak dapat lalu mengatakan benda itu tidak betul, itu pun tak betul juga, pendirian yang macam ini pun perlu juga dibetulkan. Ertinya, kalau sekiranya kita di dalam keadaan seperti sekarang, walaupun kita ini sudah suku abad merdeka, bukan maknanya bila merdeka kita ini tidak perlu bahasa Inggeris, tidak perlu bahasa Belanda, tidak perlu bahasa Arab, tidak perlu bahasa Perancis; yang perlu bahasa apapun perlu. Kalau perlu belajar bahasa Tagalog, kita belajar bahasa Tagalog; kalau perlu kita belajar bahasa Sinhalis, kita belajar bahasa Sinhalis. Jangan sampai kita seperti orang di Sri Lanka yang hendak buat Tamil pun tak mahu, hendak buat Sinhalis pun tak mahu, akhir-akhirnya panggil bahasa Inggeris juga jadi bahasa yang rasmi, itu kacau semacam itu.

Jadi, bagi kita janganlah kita sekat kemajuan yang boleh, kalau ada orang kita belajar bahasa Jepun, biarlah belajar bahasa Jepun, bahasa Inggeris tidak mengapalah belajar bahasa Inggeris, tetapi bagi kawan kita

daripada Sabah, Yang Berhormat tadi, iaitu motif kita, penghargaan kita, ertinya sikap kita kepada Bahasa Kebangsaan itu, nilai kita, pemberian kita kepada Bahasa Kebangsaan itu mestilah lebih daripada yang lain. Penghargaan kita mesti yang lebih. Tetapi kalau kita tengok Kerajaan sendiri, Kerajaan sendiri nampaknya liberal sebab Kerajaan ini Kerajaan yang liberal, bukan Kerajaan Malaysia yang tidak liberal, tetapi yang liberal.

Kalau kita tengok dalam TV Channel Pertama, Siaran Nasional itu Bahasa Melayu tetapi cuba kita tengok Channel Kedua, itu terlalu baik. Ertinya sekejap kita ke India, sekejap kita ke Hongkong dan sekejap lagi kita ke Pakistan dibawa oleh TV. Siapa yang membawa itu? Kerajaan yang bawa. Jadi, kalau sekiranya kita katakan bahawa orang yang menggunakan bahasa Inggeris tidak taat kepada negara ini, tak menghormati Bahasa Kebangsaan, jadi apa jadi kepada Menteri Penerangan kita ini tidak taat kepada negara kita? Timbalan Menteri Penerangan tak taat kepada Dasar Kebangsaan? Tengok Channel Kedua, tengok Rangkaian Biru kita, tengok Rangkaian Hijau daripada siaran RTM kita. Jadi, ini tidak boleh jadi ukuran kalau kita hendak ukurkan begitu bahasa-bahasa yang digunakan itu menunjukkan ketidak taatsetiaan kepada negara berdasarkan kepada penggunaan bahasa, maka RTMlah atau Kerajaanlah agensi yang mesti mendapat sasaran hebat bukan pegawai-pegawainya.

Pegawai-pegawainya kalau mereka sesama sendiri bercakap apa salahnya, sebab buku-buku, kertas-kertas semua dalam bahasa Inggeris. Dalam Bil, naskah asalnya bahasa Inggeris, bagaimana dia hendak membahaskan bahasa Melayu, naskah asal bahasa Inggeris. Timbalan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri—Undang-undang Keselamatan Dalam Negeri naskah asalnya bahasa Inggeris, bagaimana

dia cakap Melayu dengan lawyer? Bagaimana hendak cakap Melayu, Bahasa Kebangsaan bagaimana hendak cakap dan juga bahasa Inggeris, macam mana hendak buat. Kalau dia hendak cakap Inggeris juga, anti Bahasa Kebangsaan, begitu? Tidak boleh. Jadi, sebab itu saya rasa soal yang seperti ini patut Kerajaan ambil perhatian juga bagaimana cara hendak mengatasinya, iaitu penghargaan terhadap Bahasa Kebangsaan oleh Kerajaan mestilah balik kepada kempen kita "Kepimpinan Mengikut Tauladan". Jadi kalau contoh kita itu kalau kita semua pakai tie, semua pakai kot, kita semua pun pakai kotlah; kalau pakai songkok, semua pakai songkoklah; semua bahasa Inggeris, semua bahasa Inggerislah, kalau kita semua sembahyang, semua sembahyang; tidak sembahyang, semua pergi belakang kiblatlah. Tidak jadi masalah. Mengikut contoh yang kita hendak buat ini eloklah Kerajaan berlambat-lambat atau sedikit demi sedikit cara bagaimana patut dibuat supaya Bahasa Kebangsaan ini mendapat tempat yang wajar, yang layak bagi dia.

Yang Berhormat saudara saya dari Sabah barangkali juga mengatakan tadi beliau rasa kagum melihat orang-orang Indonesia keturunan Tionghua yang menginap di Hotel Peninsular di Singapura, di antara mereka sama mereka berbahasa Indonesia dengan fasih. Jadi, saudara kita Yang Berhormat ini sudah tercengang menengok bagaimana orang Tionghua dengan orang Tionghua boleh berbahasa Indonesia dengan baik—dia hairan. Sebab orang Tionghua ini tiada mempunyai bahasanya sendiri tetapi dapat disatukan dengan bahasa Indonesia kerana dasar barangkali, dasar Kerajaan Indonesia itu tidak membenarkan adanya atau wujudnya Sakolah Tionghua di Indonesia. Oleh kerana itu orang Indonesia keturunan

Tionghua jangankan hendak bercakap bahasa Tionghua, menulis pun tidak tahu, bahasa dia tidak tahu. Jadi, kalau dia hendak berbual di antara dia sama dia, dia terpaksa menggunakan bahasa Indonesia, nama pun tukar, daripada Tan Thong Hong misalnya kepada Rudy Hartono, dia tukar begitu. Pada hal misalnya Rudy Hartono itu namanya dahulu Tan Thong Hong atau Tan Joon Chang. Namanya begitu, tetapi oleh kerana dia hendak menyesuaikan dengan Indonesia sebab saya orang Indonesia, bahasa Indonesia, keturunan Indonesia, tanahair Indonesia, nama juga Indonesia—Rudy Hartono, begitu. Tengok muka tidak macam Hartono atau dekat-dekat macam Suharto pun tidak, jauh sangat, dekat dengan Tan Siew Sin punya muka, tetapi kenapa Hartono namanya. Kerana cinta, nilainya, nilainya kepada bahasa, kepada negara yang dihormatinya maka muka tidak menjadi masalah, tidak menjadi perkara, bukan tiap-tiap muka itu menunjukkan keturunan. Macam saya dekat-dekat macam India pun bukan keturunan saya India. Kalau Yang Berhormat di sebelah saya ini dekat-dekat macam Cambodia, bukan dia keturunan Jepun. Muka tidak menunjukkan keturunan tetapi niat serta ketaatsetiaan kita itu yang menunjukkan keturunan kita, walaupun seorang Yang Berhormat kita itu bersemangat macam Sukarno bukan menunjukkan bahawa dia keturunan Sukarno. Wak Gembil, tetapi bukan dia, Sukarno pun cakap Wak Gembil juga tetapi bukan dia itu keturunan Sukarno, dia keturunan Tunku Abdul Rahman juga. Jadi, maknanya ketaatsetiaan itu menjadi motif, menjadi pokok kepada penilaian.

Tuan Yang Dipertua, bagi saya eloklah Kerajaan kita ini sebelum hendak menunjukkan kepada orang, betulkan diri sendiri dahulu, betulkan diri, TV itulah menjadi pokoknya, di

situlah orang selalu tengok ini Kerajaan Malaysia di TV itulah. Kalau kita tengok Rangkaian Nasional tidak apalah, tetapi Rangkaian Nasional itu kalau kita tengok bahasa mana yang digunakan lebih banyak. Bahasa Melayu atau bahasa Inggeris. Cuba kita bahagi-bahagi jam, cuba kita rajin sedikit mulai pukul 3.00 atau pukul 5.00 sampai pukul 12.00 tengah malam, kita tengok berapa jam Bahasa Malaysia, berapa jam bahasa Inggeris. Maka saya percaya bahasa Inggeris lebih masa digunakan daripada Bahasa Malaysia. Jadi, kalau itu menjadi alasan bermakna bahawa Kerajaan kita juga tidak menghormati Bahasa Kebangsaan, cuma yang ada bahasa Kerajaan kita ini bila ada dadah sahaja Bahasa Kebangsaan, sebab hendak tuju kepada orang Melayu, orang Melayu yang banyak hisap dadah, maka gunakan bahasa Melayu. Jadi, saya pun bercakap Inggerislah dadah itu, kerana yang membawa dadah itu ialah orang intelek-intelek Inggeris yang datang daripada luar negeri, bawa daripada London, bawa daripada Jerman, bawa daripada segala macam, yang berpikul-pikul itu orang yang mempunyai International Passport yang maknanya orang intelektual, gunakan bahasa Inggeris supaya dia tahu. Ini gunakan Bahasa Melayu, budak darjah VI, sudah bengkok budak itu, gambarnya dia juga.

Tuan Yang Dipertua, saya rasa tak adil kita kadang-kadang kepada diri kita dalam soal yang seperti ini dan bagi saya, saya menghormati dasar kita sekarang iaitu "Kepimpinan Melalui Tauladan". Saya kagum melihatkan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kita sanggup berdiri: "Bahawa kita rakyat Malaysia. . . ." Kagum melihat, macam military, tetapi soalnya adakah ini menjadi amalan sampai ke bawah. Ini menjadi tandatanya dan bukan sahaja

tandatanya tetapi menjadikan persoalan atau kita akan menjadi contoh kepada yang lain daripada pimpinan kita.

Kalau mengikut apa yang disebut oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, saya sekali angkat topi dan kagum mendengar apa yang diucapkan oleh Yang Amat Berhormat itu bahawa kita hendaklah menjadi contoh kepada orang lain, kepada yang kita pimpin dan contoh kepada yang dipimpin inilah yang akan memberi kesan. Di antaranya contoh yang hendak dibuat lebihkan masa bekerja 15 minit. Ini contohnya yang nyata.

Saya rasa pegawai Kerajaan sudah lama membuat kerja lebih itu, sudah lama, lebih-lebih lagi kalau ada budget sudah dekat. Budget Meeting sudah dekat, pegawai-pegawai Kerajaan, saya rasa kalau kita pergi jam 7.00-10.00 malam, barangkali ada yang baru hendak balik daripada pejabat tetapi kerana tak ada rekod, kerana punch card tak ada, pukul berapa balik, orang kata dia pergi night club padahal pukul 10.00-12.00 malam pegang fail lagi, lebih-lebih lagi kalau dia duduk di Treasury. Kalau mengikut contoh, Menteri dekat nak habis rambut maka rakyat pun dekat hendak habis rambut, mereka ini memikirkan tetapi tak ada bukti, rakyat tak tahu.

Tuan Yang Dipertua, saya rasa soal mendaulatkan Bahasa Malaysia kita ini di seluruh negara patutlah kita mulai bukan sahaja melalui di dalam Dewan Parlimen tetapi tiap-tiap anggota Dewan. Ahli-ahli Dewan Rakyat dan Dewan Negara. Kalau di Semenanjung tak menjadi masalah, sebab Tuan Yang Dipertua tidak akan benarkan siapa pun bercakap Inggeris. Kalau bercakap bahasa Inggeris juga, Tuan Yang Dipertua ketuk meja, minta Ahli itu gunakan Bahasa

Kebangsaan. Tetapi selagi Undang-undang ini tidak dipinda maka Ahli dari Sabah dan Sarawak kata dia minta maaf menggunakan bahasa Inggeris, kerana ada peruntukan dan selagi peraturan tidak diubah, ada peruntukan yang dia boleh menggunakan bahasa Inggeris. Apabila pindaan Rang Undang-undang ini sudah dikemukakan dan diterima pada keseluruhannya maka tidak ada siapapun yang boleh menggunakan bahasa selain daripada Bahasa Malaysia dengan rasminya di dalam Dewan Rakyat dan Dewan Negara dan Tuan Yang Dipertua akan menahan orang itu daripada menggunakan bahasa asing sekalipun satu kalimah kecuali dengan minta izin.

Jadi menggunakan bahasa yang lain daripada Bahasa Malaysia dengan minta izin. Pada pandangan saya kita mulakan daripada Dewan Rakyat dan kemudian kita mulai daripada pegawai-pegawai kita. Pegawai-pegawai kita memang kebanyakan berpelajaran atau berpendidikan barat, dulu di England sekarang ini di Amerika. England dan Amerika itu berbeza sedikit, kalau England bahasanya lembut sedikit, Amerika bahasanya keras sedikit. Jadi di antara England dan Amerika dia tak biasa bercampur, serupa macam Kelantan dan Terengganu juga. Kalau Terengganu dan Kelantan lawan bolasepak, orang yang main tak patah kaki, orang yang menengok pecah kepala. Jadi kalau sekiranya seorang graduate keluar daripada universiti Amerika dengan yang keluar daripada England, mulalah sindir-menyindir tetapi itu biasalah. Walau bagaimanapun, saya harap pegawai-pegawai kita jangalah pula oleh kerana ketuanya (boss) gaya Amerika, dia hendak menjadi orang Amerika; bosnya gaya England, dia hendak menjadi macam orang Inggeris, tetapi biarlah kita jadi seperti orang Malaysia juga. Bahasa yang kita

gunakan kalau bahasa Inggeris hanya untuk ilmu pengetahuan dan yang penting bagi kita ialah mengambil ilmu pengetahuan dari negara-negara itu dan dibawa kepada bangsa kita yang sedang di dalam pembangunan dan kita haus kepada pembangunan sekarang. Kalau bangsa Jepun semuanya diterjemahkan dalam bahasa Jepun, tulisan-tulisannya pun semua diterjemahkan ke dalam bahasa Jepun.

Kalau kita tengok sekarang ini ada kereta baru yang hendak dikeluarkan atau kereta lama yang ada sekarang iaitu Mitsubishi kita boleh tengok tulisan-tulisan Jepun ada di situ iaitu maknanya diterjemahkan daripada bahasa Inggeris, Belanda, atau French kepada bahasa Jepun. Jadi ini pencapaian ilmu pengetahuan bagi tujuan kita mendapatkan pengetahuan asing biarlah untuk kemajuan kita.

Adapun dalam Bahasa Kebangsaan kita di Sabah dan di Sarawak, saya menyarankan supaya saudara-saudara saya di Sabah dan Sarawak menerima bahasa itu sebagai bahasa kesatuan, sebab bahasa di Sabah banyak suku-suku bangsanya, di Sarawak pun begitu banyak suku-suku bangsanya yang boleh menyatukan mereka seperti yang mereka telah disatukan dahulu, iaitu dengan bahasa yang satu iaitu Bahasa Melayu yang sekarang kita kenal dengan Bahasa Malaysia. Begitu juga dengan orang-orang di Sabah yang mereka mempunyai bahasa yang berasingan daripada suku-suku bangsa sekarang mereka disatukan dengan satu bahasa iaitu Bahasa Malaysia dan kesatuan bahasa itu macam saudara kita Ahli Yang Berhormat tadi, saya cukup tertarik dengan bahasa yang digunakan lebih sedap, lebih teratur lebih menusuk ke dalam hati kita dan juga lebih kita hormati apa yang dikeluarkan. Maka saya rasa kalau sekiranya setiap rakyat di Sabah dan Sarawak tidak mahu

mengikut apa yang disebut oleh parti Pembangkang di Sabah maka rakyat Sabah dan Sarawak akan selamat di dalam mencapai kesatuan bangsa melalui Bahasa Kebangsaan.

Oleh itu, Tuan Yang Dipertua, dengan yang demikian, saya menyokong Rang Undang-undang ini.

5.47 ptg.

Tuan Abdul Razak bin Haji Abu Samah: Tuan Yang Dipertua, saya juga bangun untuk bersama-sama membahaskan Akta Bahasa Kebangsaan 1963/67 di Dewan yang mulia ini. Kita telah mendengar ucapan-ucapan dan pandangan-pandangan daripada Ahli-ahli Yang Berhormat daripada semalam sehingga ke hari ini yang mana bagi kita untuk meluluskan Rang Undang-undang Bahasa Kebangsaan ini bagi digunakan di Sabah dan di Sarawak.

Semalam kita telah mendengar ucapan Ahli Yang Berhormat Tuan Haji Latip bin Haji Dris dan juga Datok Haji Mohd. Din bin Jaafar dan baru sebentar tadi kita telah mendengar Tuan R. M. Jasni daripada negeri Sabah yang mana beliau telah menerangkan dengan penggunaan Bahasa Malaysia ataupun Bahasa Melayu yang telah digunakan berkurun-kurun lamanya dari datuk-nenek-moyang kita dahulu oleh rakyat Sabah dan Sarawak. Wakil parti Pembangkang yang datang daripada Sabah yang membangkang atas Akta Bahasa Kebangsaan ini yang kita dengar di dalam Dewan Rakyat minggu yang lalu yang mana mereka itu mengatakan rakyat Sabah dan Sarawak masih belum boleh berbahasa Melayu atau Bahasa Kebangsaan dan jika hendak juga penggunaan Bahasa Kebangsaan itu hendaklah diadakan satu pungutan suara daripada rakyat di Sabah dan Sarawak, tetapi apabila kita dengar penerangan-penerangan daripada Ahli-ahli Yang Berhormat

semalam dan hari ini telah menyatakan parti Pembangkang hanya menjalankan usaha mereka untuk memecah-belahkan antara rakyat kita di dalam Malaysia ini. Itu sahaja hajat mereka dengan menggunakan isu-isu yang bertentangan dengan kehendak Perlembagaan negara kita.

Oleh yang demikian, dalam membahaskan Rang Undang-undang ini saya berharap Kerajaan kita tidak lagi mahu bertolak ansur dalam soal Bahasa Kebangsaan ini kerana tiap-tiap negara ada Bahasa Kebangsaan mereka sendiri yang mereka agung-agungkan. Umpamanya, Indonesia, sebagaimana Ahli Yang Berhormat katakan tadi telah menggunakan bahasa Indonesia sehingga telah dibawa ke dalam Persidangan Agong Bangsa-bangsa Bersatu digunakan Bahasa Indonesia. Kita berharap juga di suatu masa sungguhpun telah ada seorang wakil daripada Dewan yang mulia ini dahulu membawa bahasa ini berucap di dalam Bangsa-Bangsa Bersatu dan kita harap juga bahasa ini di Bangsa-Bangsa Bersatu yang akan datang supaya Bahasa Kebangsaan ini, Bahasa Malaysia ini diucapkan tidak menggunakan bahasa Inggeris lagi.

Dalam soal-soal yang lain, Tuan Yang Dipertua, saya ingin menyuarakan kepada Kerajaan kita kerana kita telah merdeka sejak 26 tahun yang lalu, Kerajaan telah pun memberi masa yang begitu panjang kepada rakyat untuk mempelajari Bahasa Malaysia, tetapi ada juga yang mereka ini masih degil tidak mahu menggunakan Bahasa Malaysia. Begitu juga di papan-papan tanda di dalam pekan-pekan besar dalam negara kita pada hari ini, sungguh pun Akta kita telah buat, kita telah wajibkan supaya Bahasa Malaysia digunakan di papan-papan tanda, tetapi sehingga ke hari ini masih juga

lagi bahasa-bahasa lain digunakan terpampang besar dengan lampu neonnya di tengah malam melambangkan yang Malaysia ini tidak ada Bahasa Malaysianya sendiri. Oleh itu, dalam keadaan itu rasa saya kita bagi pihak Kerajaan kalau benar-benar kita mahu Bahasa Malaysia ini diagungkan dan berdaulat Kerajaan mesti tidak boleh bertolak-ansur lagi. Pihak Kerajaan Tempatan, Majlis-majlis Perbandaran, Pegawai-pegawai Daerah, Menteri-menteri Besar tiap-tiap negeri mengarahkan papan tanda di negeri-negeri mereka atau pekan-pekan mereka menggunakan Bahasa Kebangsaan sebagaimana yang kita kehendaki. Rasa saya ini tidak menjejaskan daripada segi perniagaan mereka. Kita lihat di Indonesia, kita lihat di Thailand mereka menggunakan bahasa mereka sendiri, perniagaan mereka itu maju.

Begitu juga dengan negeri Jepun, sebagaimana yang diucapkan oleh Yang Berhormat-Yang Berhormat yang terdahulu daripada saya tadi lebih maju mereka itu daripada negara-negara yang lain, yang telah maju dahulu, mereka boleh buat kereta, buat kapal terbang, buat kapal sehingga kita bawa ke sini buat jalan, buat bangunan dan sebagainya, mereka menggunakan bahasa mereka sendiri. Korea, mereka menggunakan bahasa mereka, ekonominya tidak terjejas. Kita di sini telah 26 tahun merdeka tetapi masih teragak-agak. Bila kita hendak buat ada satu golongan yang menentang, kita slow sedikit, kita tidak boleh lagi rasa saya kalau kita mahu Bahasa Kebangsaan ini menjadi bahasa negara kita tidak ada tempat lagi, tidak ada masa lagi, kita hendak bertolak-ansur dalam soal ini.

Soal yang lain, Tuan Yang Dipertua, kita dalam mempersoalkan bahasa ini sebagaimana Yang Berhormat-Yang Berhormat

menyuarakan tadi betul juga, peribahasa kita umpamanya menyatakan: Ketam menyuruh anaknya berjalan betul, sedangkan ibu ketam sendiri jalan mengiring ataupun guru kencing berdiri, anak murid kencing berlari. Oleh itu, dalam masalah ini pihak Kerajaan pada hari ini melalui Dewan Bahasa dan Pustaka, pihak Jabatan Peguam Negara, Jabatan-jabatan yang lain supaya betul-betul menggunakan bahasa yang boleh dipakai dan diterima dengan senang dan difahami, begitu juga senang telinga mendengarnya supaya tidak perkataan-perkataan yang baru yang kita hendak terjemahkan itu lain sangat bunyinya. Apa salahnya kalau perkataan-perkataan itu kita tidak boleh dapat dalam bahasa kita, kita gunakan bahasa Indonesia, sebab Indonesia dan Malaysia akan digabungkan menggunakan bahasa yang sama. Apa salahnya kalau kita tidak dapat bahasa ini di Malaysia kita ini sendiri seperti di Sabah ataupun Sarawak menggunakan bahasa Indonesia supaya dijadikan Bahasa Kebangsaan. Umpamanya, dalam Akta ini saya kurang berapa fasih dalam bahasa ini iaitu di muka surat 2 perenggan (c) yang berbunyi:

“2 (c) dengan menggantikan perkataan-perkataan “Tajuk ringkas dan pemakaian.” dalam nota birai. . . .”

Kalau kita baca dalam bahasa Inggerisnya “in the marginal notes”. Jadi apa salahnya cari nota birai ini rasa saya, saya pun banyak tidak tahu Bahasa Malaysianya, kalau sekarang ini kita hendak tahu apa maknanya, dalam bahasa Inggeris sudah ada dan boleh kita bandingkan di situ. Apa salahnya cari bahasa Malaysia yang boleh, yang sedap kita dengar. Kita gunakan perkataan “birai”, kemungkinan kalau kita tersilap taruh “t” “tirai” jadinya. Ini salah satu perkara bila kita menterjemahkan

sesuatu Akta, kerana Akta ini hendak digunakan oleh kita untuk panduan Jabatan-jabatan Kerajaan kita pada hari ini. Kalau kita membuat terjemahan-terjemahan ini tidak begitu sedap, jadi apa salahnya sebagaimana saya katakan tadi supaya dapat disatukan dengan terjemahan ini yang digunakan oleh orang-orang Indonesia. Kita dalam soal bahasa ini haruslah memikirkan oleh kerana bahasa menunjukkan bangsa.

Tuan Yang Dipertua, agaknya kita pun pernah pergi ke luar negeri, saya pernah pergi sekali ke France, saya bercakaplah bahasa orang Putih hendak bertanyakan jalan di mana hotel saya, kerana sudah sesat di Paris. Saya tanya dalam bahasa Inggeris, dia tidak hendak menjawab, dia diam sahaja, buat tidak kenal pada kita. Kita jalan lagi satu pun begitu juga, dia tidak mahu mengatakan. Tetapi ada kawan saya memberitahu di sini kalau kita tunjukkan belang kita, kita pandai bahasa Inggeris, langsung tidak ditunjukkan kita. Lama-lama saya cubalah buat cakap-cakap orang Putih yang tidak betul supaya dia faham sedikit. Saya tanya kepada dia, "Can you show me where is this place because I can speak little-little English only." Oleh kerana kita mengatakan "little-little English" ini, kemungkinan bermaknalah kita tidak pandai orang Putih, jadi dia tunjukkan, padahal dia pandai bahasa orang Putih, Dia kata, "You go straight, turn left and turn right, and then you can see the place."

Begitu sekali mereka hendak agung-agungkan bahasa mereka tetapi kita di sini kalau kita tanya dalam bahasa Melayu, dia jawab dalam bahasa Inggeris malahan orang-orang kita sendiri yang mana tadi Ahli-ahli Yang Berhormat pun telah mengatakan banyak pegawai-pegawai Kerajaan kita pada hari ini yang mengagung-agungkan bahasa Inggeris.

Kalau kita masuk di pejabat-pejabat dengan lokos sahaja ataupun cakap dalam bahasa Melayu, Bahasa Kebangsaan dan ada pula orang yang cakap bahasa Inggeris datang kemudian, kemungkinan orang itulah yang akan dahulu pergi masuk berjumpa dengan pegawai, yang pandai cakap Melayu tadi duduklah dahulu sehingga orang sudah tidak ada, kemungkinan pukul satu pun tidak tentu, pukul dua baru dapat jumpa. Ini memang sudah ada terjadi, tidak ada bohong perkara ini. Oleh itu kita harap pegawai-pegawai Kerajaan kerana Kerajaan pun telah mengatakan "Kepimpinan Melalui Tauladan" yang mana Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kita sendiri telah mengangkat tangan berikrar bersama-sama dengan pegawai-pegawai Kerajaan dahulu. Oleh itu kita sebagai pemimpin, sebagai pegawai hendaklah menunjukkan tauladan kepada orang ramai yang mana Bahasa Kebangsaan ini rasa saya kalau kita sendiri bercakap dalam bahasa ini tidak jatuh darjat pegawai-pegawai yang tidak menggunakan bahasa Inggeris.

Dalam soal ini juga, Tuan Yang Dipertua, dalam soal kita membahaskan Akta Bahasa Kebangsaan ini di Dewan yang mulia ini, saya rasa patutlah kita sama-sama Ahli-ahli Yang Berhormat membahaskan serba sedikit tentang Bahasa Kebangsaan ini supaya rakyat di luar, rakyat negeri kita ataupun rakyat di kawasan kita tahu yang kita juga sendiri memperjuangkan Bahasa Kebangsaan ini. Tetapi malangnya dalam Dewan yang mulia ini hanya seorang sahaja dari keturunan bukan Melayu yang membahaskan soal Akta ini. Sepatutnya ramai lagi kawan-kawan kita daripada keturunan China, daripada keturunan yang lain-lain supaya sama-sama kita menyokong penuh akan Rang Undang-undang yang kita hendak luluskan pada hari ini. Oleh itu nampak kita

menunjukkan kepimpinan kita juga kepada rakyat di bawah yang kita dalam Dewan ini bukan satu kaum sahaja yang hendak mendaulatkan Bahasa Kebangsaan tetapi semua kaum di dalam negara kita ini tidak kira apa kaum, keturunan, pangkat atau darjat. Inilah saya rasa supaya kita dapat sama-sama meluluskan Rang Undang-undang ini dengan kata sepakat, jangan hanya satu-satu kaum sahaja melaung-laung terpekik-terpekau menyuarakan masalah-masalah ini tetapi yang lain mendiamkan diri sahaja. Ini dengan hati yang ikhlas saya menyebut dalam Dewan yang mulia ini untuk kebaikan kita, untuk kebaikan anak cucu kita, generasi kita yang akan datang kerana apa yang kita ucapkan pada hari ini akan disimpan, akan direkodkan untuk dibaca oleh anak cucu kita, generasi kita yang akan datang iaitu bagi mendaulatkan Bahasa Kebangsaan untuk negara kita pada hari ini dan sampai hari kiamat nanti.

Tuan Yang Dipertua, kita telah lama terlepas dari cengkaman penjajah sebagaimana kita tahu selama 26 tahun; Yang Berhormat tadi pun ada mengatakan kita semasa penjajahan ataupun pemerintahan Jepun dahulu, saya masa itu masih ingat lagi bagaimana azab sengsaranya orang-orang kita kena tempeleng, kena tendang, kena suruh panjat pokok kelapa jadi buruk, dia hendak minum air kelapa kita jadi buruk dan disuruh belajar bahasa dia iaitu bahasa Jepun—kita belajar. Dalam masa 3 tahun 8 bulan sahaja dia memerintah boleh dikatakan ramai orang-orang kita yang boleh cakap Jepun tetapi kita telah 26 tahun merdeka masih juga lagi ada yang tidak boleh cakap bahasa Jepun ataupun Bahasa Kebangsaan sungguhpun mereka lahir, duduk, hidup, dapat rezeki dan sebagainya di dalam negara kita ini. Itulah yang kita bincangkan yang pihak Kerajaan mengharapkan dan

berkehendakkan supaya satu bahasa, satu bangsa di dalam negara kita ini.

Sungguhpun ada yang diterangkan bahasa kita ini bukan hanya kita hendak agungkan dalam Malaysia sahaja, dalam negara kita ini, patut juga kita bawakan bahasa kita ini di luar negeri juga melalui kedutaan-kedutaan kita di luar negeri supaya dalam kedutaan-kedutaan kita di luar negeri juga kita ajar pegawai-pegawai yang kita hantar ke sana supaya juga bercakap bahasa Melayu. Bila kita pergi ke sana mesti dia jawab atau bercakap dalam bahasa Melayu. Jangan kita yang datang orang Melayu, yang duduk dekat meja kaunter ataupun meja tempat bertanya itu orang Melayu juga, hendak cakap bahasa orang putih. Saya harap supaya ini juga dapat pihak Kerajaan mengarahkan semua kedutaan-kedutaan kita di luar negeri iaitu tempat-tempat bertanya, "Enquiries" dalam bahasa orang putih itu supaya ditaruhkan bahasa Melayu, Bahasa Kebangsaan dahulu iaitu "Tempat Bertanya", kalau hendak tulis di bawah itu, tulislah bahasa orang putih ataupun sebagainya, semua diadakan, bahasa Melayu di atasnya yang bahasa keduanya bolehlah bahasa Inggeris kerana orang-orang itu juga tidak tahu nanti.

Begitu juga sebagaimana Yang Berhormat Datuk Haji Mohd. Din Jaafar mengatakan semalam perhubungan dengan orang dalam kapal terbang semua pramugari kita di dalam kapal terbang itu sepatutnya bila kapal terbang hendak turun, diberitahu oleh pilot mengatakan sekian-sekian masa kita akan mendarat tidak lama lagi; itu dalam Bahasa Malaysia memang digunakan. Saya berharap juga kapal terbang-kapal terbang yang pergi melancung ke luar negeri seperti Paris, London dan sebagainya supaya juga bila hendak turun di satu-satu negeri itu

Kamaruddin): Tuan Yang Dipertua, saya mengucapkan berbanyak-banyak terima kasih kepada:

Yang Berhormat Senator Tuan Haji Latip Haji Dris,

Yang Berhormat Senator Tuan Haji Ibrahim Abdullah,

Yang Berhormat Senator Dato' Haji Mohd. Din Jaafar,

Yang Berhormat Senator Tan Sri Datuk Haji Abdul Razak Haji,

Yang Berhormat Dato' Haji Mahmoud Salim Mohamad,

Yang Berhormat Senator Fadzil Mahmood,

Yang Berhormat Senator Haji Ariffin Haji Salleh,

Yang Berhormat Senator Haji Shahrom Maasom,

Yang Berhormat Senator Haji Abdul Jalil Abdul Rahman,

Yang Berhormat Senator Puan Hasnah Haji Mohd. Kasim,

Yang Berhormat Senator Abdullah Salleh,

Yang Berhormat Senator K. Kumaran,

Yang Berhormat Senator Dato Haji Othman bin Haji Abdullah dan

Yang Berhormat Senator Abdul Razak Haji Abu Samah

di atas sokongan yang jitu kepada Rang Undang-undang ini.

Suatu Jawatankuasa dipengerusikan oleh Lord Cobbold melawat Borneo Utara dan Sarawak di antara Februari dan April, 1962 dan Laporan Suruhanjaya itu telah ditimbang dengan teliti di dalam beberapa mesyuarat di London pada Julai 1962 oleh Menteri-menteri British dan Malaya. Hasil daripada mesyuarat-mesyuarat itu, Kerajaan Malaya dan British membuat ketetapan pada dasarnya mewujudkan Malaysia. Kemudian kedua-dua Kerajaan Malaya dan British membuat

keputusan menubuhkan suatu Jawatankuasa antara Kerajaan pada tahun 1962 dan dianggotai oleh wakil-wakil Kerajaan Malaya, British, North Borneo dan Sarawak. Tugas Jawatankuasa ini ialah untuk menyediakan persiapan perlembagaan. Jawatankuasa antara Kerajaan 1962 ini telah mencadangkan beberapa susunan perlembagaan yang berhubung dengan Bahasa Kebangsaan dan juga perkara-perkara lain yang berhubung dengan Bahasa Kebangsaan boleh didapati di dalam Bab 3 perenggan 28, muka 26, di bawah tajuk Bahasa Kebangsaan Dalam Laporan Jawatankuasa Antara Kerajaan 1962 itu dan ia berbunyi berikut:

Bahasa Melayu hendaklah dijadikan Bahasa Kebangsaan Persekutuan Malaysia tetapi Perkara 152 hendaklah diubahsuai dalam penggunaannya kepada Negeri-negeri Borneo supaya:

- (a) Sepanjang masa 10 tahun selepas Hari Malaysia dan kemudiannya sehingga Badan Perundangan Negeri menetapkan bahasa Inggeris hendaklah dijadikan bahasa rasmi dan boleh digunakan dalam Dewan Undangan Negeri dan bagi maksud-maksud rasmi yang lain, termasuk persuratan dengan Kementerian-kementerian dan Jabatan-jabatan Persekutuan;
- (b) Sepanjang masa 10 tahun selepas Hari Malaysia dan kemudiannya sehingga Parlimen menetapkannya, bahasa Inggeris boleh digunakan oleh wakil-wakil Negeri Borneo di kedua-dua Dewan Parlimen.

Perakuan-perakuan ini serta semangatnya dimasukkan sebagai Perkara 161 Perlembagaan Persekutuan hingga masa kini.

Dalam lain-lain perkataan, perkara 161 antara lain bermaksud bahawa pertama, selama 10 tahun dari Hari Malaysia iaitu pada 16hb September, 1963. Parlimen tidak boleh menamatkan atau menyekat penggunaan bahasa Inggeris:

- (1) dalam mana-mana Majlis Parlimen oleh seseorang ahli dari negeri Sabah atau negeri Sarawak;
- (2) bagi pembicaraan dalam Mahkamah di negeri Sabah atau Sarawak; dan
- (3) dalam Dewan Undangan Negeri Sabah dan Sarawak atau bagi maksud-maksud rasmi yang lain termasuk maksud-maksud rasmi Kerajaan Persekutuan.

Tetapi Perkara 161 menyatakan juga bahawa selepas 10 tahun iaitu pada 16hb September, 1973 Parlimen boleh menamatkan atau menyekat penggunaan bahasa Inggeris dalam mana-mana Majlis Parlimen oleh seseorang Ahli dari negeri Sabah atau Sarawak tanpa memerlukan kelulusan undang-undang oleh Badan Perundangan Negeri Sabah atau Sarawak.

Juga selepas 10 tahun dari Hari Malaysia, Parlimen boleh menamatkan atau menyekat penggunaan Bahasa Inggeris bagi pembicaraan dalam Mahkamah di negeri Sabah dan Sarawak dan juga penggunaan bahasa Inggeris dalam Dewan Undangan Negeri Sabah dan Sarawak atau bagi maksud-maksud rasmi yang lain dengan syarat mendapat kelulusan dari Badan Perundangan Negeri Sabah atau Sarawak.

Pendek kata 10 tahun sebelum Hari Malaysia, kita tidak boleh meluaskan Akta Bahasa Kebangsaan 1963/67 meliputi Sabah dan Sarawak dan Ahli-ahli Yang Berhormat dari Sabah dan

Sarawak berhak berucap menggunakan bahasa Inggeris dalam Dewan yang mulia ini tanpa kebenaran Tuan Yang Dipertua.

Tetapi selepas 10 tahun, Akta Bahasa Kebangsaan 1963/67 boleh diluaskan meliputi Sabah dan Sarawak dengan syarat mendapat kelulusan dari Badan Perundangan Negeri Sabah dan Sarawak. Juga selepas 10 tahun dari Hari Malaysia, Ahli-ahli Parlimen dari negeri Sabah dan Sarawak boleh hilang hak mereka untuk berucap dalam bahasa Inggeris dalam Dewan yang mulia ini jika diputuskan oleh Parlimen.

Jadi bagi menjawab soalan dari Yang Berhormat Senator Tan Sri Datuk Haji Abdul Razak Haji Hussain, jawapannya ialah Fasal 2 (b) Rang Undang-undang memerlukan kelulusan Badan Perundangan Negeri Sabah dan Sarawak sebelum Akta Bahasa Kebangsaan boleh diluaskan ke Sabah dan Sarawak oleh sebab kehendak perlembagaan Persekutuan Perkara 161. Perkara 161 Perlembagaan Persekutuan pula adalah penterjemahan perakuan-perakuan Jawatankuasa Antara Kerajaan 1962. Pendek kata, syarat berbentuk kelulusan Badan Perundangan Negeri Sabah dan Sarawak adalah merupakan perjanjian di antara kita dengan Sabah dan Sarawak semasa penubuhan Malaysia pada 16hb September, 1963 dahulu seperti mana termetri dalam perenggan 28 dalam Laporan Jawatankuasa Antara Kerajaan. Dalam lain-lain perkataan kita telah memenuhi janji kita kepada Sabah dan Sarawak. Perikatan dan sekarang Barisan Nasional, tidak pernah mungkir janji, tidak pernah pecah amanah. Kita tetap jujur, Insya Allah.

Mungkin kerana keikhlasan kita inilah maka rakyat telah memberi kita kepercayaan untuk memerintah Malaysia ini tidak putus-putus semenjak merdeka.

Soal kedua, mengapa 20 tahun kemudian? Pada hal kita boleh meluluskan Rang Undang-undang ini 10 tahun dahulu, mengapa menunggu 20 tahun kemudian iaitu 10 tahun lewat daripada masa yang boleh kita meluluskan Rang Undang-undang ini. Jawapannya ialah bahawa Kerajaan memahami dan bersimpati di atas perasaan rakyat Sabah dan Sarawak dan sungguhpun kita boleh meluluskan Rang Undang-undang ini pada tahun 1973 tetapi kita memang memberi masa yang secukup-cukupnya kerana atas simpati dan di atas kesedaran masalah-masalah yang dihadapi oleh rakyat Sabah dan Sarawak maka pada tahun 1983, 10 tahun kemudian daripada tahun 1973 kita mengemukakan Rang Undang-undang di hadapan Dewan yang mulia ini.

Sesungguhnya, Tuan Yang Dipertua, tujuan Rang Undang-undang ini ialah untuk mewujudkan perpaduan nasional di dalam negara kita melalui bahasa sebagai alat perpaduan negara kita ini.

Tuan Yang Dipertua, sehubungan dengan ini, sukalah saya menyatakan bahawa badan perundangan negeri Sabah telah pun meluluskan suatu Enakmen pada tahun 1973 bagi membolehkan Akta Bahasa Kebangsaan diperluaskan ke Sabah. Syabas kepada Kerajaan dan rakyat Sabah. Bila pula hendak diperluaskan ke Sarawak, itu terserah kepada Dewan Negeri Sarawak seperti mana janji kita dengan mereka dahulu. Walau bagaimanapun hak bagi wakil-wakil dari Sabah dan Sarawak untuk berucap dalam bahasa Inggeris dalam Majlis Parlimen hilang dengan kelulusan Rang Undang-undang ini tanpa memerlukan kelulusan dari Dewan Negeri Sabah dan Sarawak. Itu juga selaras dengan janji kita dengan mereka dahulu.

Ahli-ahli Yang Berhormat juga telah membangkitkan soal penggunaan Bahasa Malaysia dalam mahkamah-mahkamah. Kerajaan belum lagi menetapkan tarikh penggunaan Bahasa Malaysia sebagai bahasa wajib yang tunggal dalam mahkamah-mahkamah. Walau bagaimanapun, pelaksanaan Bahasa Malaysia sepenuhnya dalam mahkamah-mahkamah sedang dilaksanakan peringkat demi peringkat.

Pada masa ini penggunaan Bahasa Malaysia dalam sesuatu perbicaraan mahkamah adalah tertakluk kepada Seksyen 8 Akta Bahasa Kebangsaan 1963/67 seperti berikut:

Segala perbicaraan (melainkan keterangan yang diberi oleh seorang saksi) dalam Mahkamah Persekutuan, Mahkamah Tinggi atau mana-mana Mahkamah Rendah hendaklah dalam Bahasa Kebangsaan atau dalam bahasa Inggeris atau sebahagiannya dalam Bahasa Kebangsaan dan sebahagiannya dalam bahasa Inggeris. Dengan syarat bahawa Mahkamah boleh, sama ada atas kehendaknya sendiri atau atas permintaan mana-mana pihak dalam mana-mana perbicaraan dan selepas menimbangkan kepentingan keadilan dalam perbicaraan itu, memerintahkan supaya perbicaraan itu (melainkan keterangan yang diberi oleh seseorang saksi) dijalankan sama ada kesemuanya dalam Bahasa Kebangsaan atau kesemunya dalam bahasa Inggeris.

Walaupun Akta tersebut tidak membezakan pembicaraan di Mahkamah Persekutuan, Mahkamah Tinggi atau Mahkamah Rendah adalah disedari bahawa penggunaan Bahasa Malaysia dalam pembicaraan-pembicaraan di Mahkamah Rendah

adalah lebih mudah dilaksanakan daripada Mahkamah Tinggi atau Mahkamah Persekutuan.

Menyedari hakikat ini sebagai langkah permulaan Mahkamah Rendah telah pun diarah oleh Yang Amat Arif Ketua Hakim Negara melalui Pekeliling Pendaftar No. 12 Tahun 1981 melaksanakan pembicaraan dalam Bahasa Malaysia. Pekeliling Pendaftar ini akan disemak untuk mempertingkatkan lagi penggunaan Bahasa Kebangsaan di Mahkamah Rendah.

Mengenai perlaksanaan Bahasa Malaysia di Mahkamah Tinggi dan di Mahkamah Persekutuan pula buat ketika ini arahan berkenaan pembicaraan di Mahkamah Rendah itu adalah dikehendaki supaya dipatuhi seberapa yang boleh. Dalam hubungan ini perlulah juga diambil perhatian bahawa di bawah Akta Mahkamah Kehakiman 1964, rayuan dalam kes-kes sivil masih boleh dirujukkan ke Majlis Privy (Privy Council). Sukalah saya mengumumkan di sini bahawa badan kehakiman telah menubuhkan suatu Biro Terjemahan untuk, sebagai permulaan, menterjemahkan keputusan-keputusan Mahkamah Persekutuan.

Badan Kehakiman sebenarnya sedar betapa perlunya Bahasa Malaysia yang menjadi bahasa rasmi di negara ini digunakan di mahkamah-mahkamah. Meskipun keadilan adalah menjadi matlamat penting dalam pentadbiran keadilan, tetapi keadilan tidak sepatutnya menjadi penghalang kepada penggunaan Bahasa Kebangsaan dalam pentadbiran keadilan.

Berhubung dengan Jabatan Peguam Negara pula ada pertengahan tahun 1980 yang lalu satu unit khas untuk menterjemahkan undang-undang yang diluluskan sebelum tahun 1967 telah ditubuhkan.

Sebagai hasil daripada desakan yang sering dibuat oleh Ahli-ahli Barisan Nasional supaya semua undang-undang yang diluluskan sebelum September 1967, diterjemahkan ke dalam Bahasa Kebangsaan, Jabatan Peguam Negara pada pertengahan tahun 1980 telah menubuhkan satu Unit Petugas Khas yang terdiri daripada 13 Pegawai Undang-undang, 4 Pembantu Undang-undang dan beberapa kakitangan pembantu lain bagi maksud tersebut. Sehingga kini Unit Petugas Khas ini telah siap menterjemahkan 86 undang-undang sebelum tahun 1967 yang mana pada keseluruhannya terdiri daripada undang-undang yang telah disemak oleh Pesuruhjaya Penyemak Undang-undang dan undang-undang yang kerap dipakai hari-hari di Mahkamah-mahkamah. 19 daripada undang-undang itu telah digezatkan.

Di samping menjalankan urusan penterjemahan undang-undang sebelum tahun 1957 Unit Khas ini juga digunakan sebagai perintis ke arah matlamat penggubalan terus dalam Bahasa Kebangsaan yang menjadi matlamat-matlamat terakhir bagi pengwujudannya jadi tidak timbullah lagi pada masa yang akan datang sepertimana Ahli-ahli Yang Berhormat dibekalkan dua Rang Undang-undang, satu dalam Bahasa Kebangsaan dan satu dalam bahasa Inggeris. Kita harap masanya akan tiba di mana Ahli-ahli Yang Berhormat akan dibekalkan dengan satu sahaja Rang undang-undang iaitu di dalam Bahasa Kebangsaan kita.

Unit Khas ini juga sedang menterjemahkan borang-borang termasuk borang-borang mahkamah dalam Bahasa Kebangsaan. Tugas ini adalah bagi melaksanakan Seksyen 11 Akta Bahasa Kebangsaan yang menyatakan bahawa borang-borang dalam bahasa Inggeris yang ditetapkan oleh Undang-undang, maka terjemahan borang ini dalam Bahasa

Kebangsaan boleh digunakan bagi segala maksud yang borang itu boleh digunakan jika ianya dalam Bahasa Kebangsaan.

Tuan Yang Dipertua, langkah-langkah tegas yang telah dan sedang dilaksanakan di Jabatan Peguam Negara ini, tidak syak lagi, merupakan suatu strategi yang penting untuk mendukung hasrat dan dasar Kerajaan dalam penggunaan Bahasa Kebangsaan di bidang perundangan dan perhakiman.

Tuan Yang Dipertua, saya mengucapkan berbanyak-banyak terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengingatkan kepada saya bahawa Bahasa Malaysia adalah bahasa yang dituturkan oleh lebih daripada 200 juta manusia. Ingatan Ahli-ahli Yang Berhormat bahawa Bahasa Malaysia adalah bahasa ketujuh di dunia dan ingatan Ahli-ahli Yang Berhormat bahawa dari masa ke semasa Bahasa Malaysia dicadangkan oleh warga bukan Malaysia supaya dijadikan Bahasa ASEAN.

Timbalan Yang Dipertua: Yang Berhormat, masa sudah cukup. Sila menyambung ucapan Yang Berhormat pada hari esok.

PENANGGUHAN MESYUARAT

Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dato Haji Mohamed bin Nasir): Tuan Yang Dipertua, saya mohon mencadangkan bahawa menurut Peraturan Mesyuarat 16 (3), saya dengan hormatnya mengusulkan bahawa Majlis Mesyuarat ini ditangguhkan sekarang.

Tan Sri Dato' Haji Abdul Razak bin Haji Husain: Tuan Yang Dipertua, saya mohon menyokong.

UCAPAN PENANGGUHAN

HUKUM SYARAK

6.30 ptg.

Puan Hajjah Hafsah binti Osman: Tuan Yang Dipertua, terlebih dahulu saya mengucapkan terima kasih kerana diberi peluang kepada saya untuk memberi sedikit ucapan penangguhan ke dalam Dewan yang mulia pada hari ini.

Saya menarik perhatian Jabatan Perdana Menteri berhubung dengan pentadbiran hukum syarak yang tidak selaras di antara satu negeri dengan satu negeri yang lain. Kita faham bahawa pentadbiran Hukum Syarak adalah hak mutlak Kerajaan-kerajaan Negeri. Tetapi Jabatan Perdana Menteri sepatutnya mengambil daya usaha sebagai penyelarar supaya pentadbiran hukum-hukum dapat diselaraskan dan dengan ini mencerminkan perpaduan umat Islam dan sangat sesuai dengan usaha Kerajaan hendak menyerapkan unsur-unsur nilai Islam ke dalam pentabiran negara hari ini.

Tuan Yang Dipertua, di dalam pengetahuan kita hukum yang dikenakan terhadap jenayah syarak adalah berbeza di antara satu negeri dengan satu negeri yang lain. Ada negeri mengenakan \$25.00 kerana kesalahan berkhawat dan ada pula negeri yang mengenakan denda sampai \$250. Dalam kesalahan bersekedudukan secara haram hingga melahirkan anak zina hanya dikenakan denda sebanyak \$100 dan ada negeri yang mengenakan denda \$500 atau sampai \$1,000. Begitulah juga dengan kesalahan-kesalahan yang lain ini yang memberi kita dua gambaran yang buruk terhadap keluhuran Hukum Syarak. Pertama, melambangkan yang perintah Tuhan itu tidak sama di antara satu negeri dengan satu negeri sedangkan Hukum Syarak, hukum Tuhan adalah sama

tidak kira negeri, tidak kira negara malahan tidak kira warna kulit dan negara. Tidak tahulah saya kalau tiap-tiap negeri di Malaysia ini nilai wangnya tidak sama dan berbeza.

Tuan Yang Dipertua, yang kedua, pandangan di dalam Dewan yang mulia ini ialah bahawa hukum Tuhan boleh dinilai dengan wang ringgit yang sebegitu rendah sekali dan boleh pula tawar-menawar. Hukum seratus rotan mana boleh dinilai dengan \$100 atau \$500. Kalau sekali berzina didenda \$100 atau \$500—baharu balik modal (*Ketawa*). Mana orang hendak serik. Hukum biarlah agak perit dan ketat, tidak maksima atau minima.

Begitu juga bila terdapat orang bukan Islam yang berkhawatir dengan wanita Islam atau sebaliknya, orang bukan Islam itu juga mesti dihukum melalui Mahkamah Sivil. Kalau tidak pasangan yang bukan Islam melakukan zina terhadap wanita Islam akan merasa dirinya bebas daripada segala Undang-undang setelah berseronok-seronok dengan wanita Islam.

Tuan Yang Dipertua, dengan wujudnya hukum yang sama di seluruh negara dan tidak boleh tawar-menawar dengan ini boleh mengurangkan maksiat yang menjadi-jadi di negara kita dan mempertahankan maruah agama Islam. Sekian, terima kasih.

6.34 ptg.

Dato' Haji Mohamed Suhaimi bin Dato' Haji Kamaruddin: Tuan Yang Dipertua, Perlembagaan Malaysia telah membahagikan bidangkuasa yang menyentuh hal ehwal agama Islam kepada Negeri. Jadi, kuasa membuat undang-undang yang berhubung dengan agama Islam adalah terletak kepada tiap-tiap Dewan Undangan Negeri. Dengan yang demikian, tidaklah hairan jika kedapatan perbezaan peruntukan-peruntukan undang-undang

pentadbiran Hukum Syarak di antara satu Negeri dengan satu Negeri yang lain. Tanpa adanya suatu badan penyelarasan di peringkat Persekutuan yang diakui oleh semua Negeri hasrat untuk menyelaraskan perkara ini adalah rumit. Ke arah mencapai penyelarasan ini kini telah terbentuk satu majlis dalam tahun 1968 yang dinamakan Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Se Malaysia yang diwakili oleh semua negeri kecuali dua buah Negeri sahaja di bawah Jabatan Perdana Menteri. Antara tugas Majlis ini ialah memberi nasihat kepada Majlis Raja-raja, Kerajaan Negeri atau Majlis Agama Islam Negeri atas apa-apa perkara berkenaan dengan perundangan atau pentadbiran agama Islam dan pelajaran agama Islam dengan tujuan hendak memperbaiki, menyamakan atau menggalakkan persamaan undang-undang atau pentadbiran. Adalah diharap dengan usaha Majlis ini kelak penyelarasan dapat diadakan.

Selain daripada ini, Bahagian Agama Jabatan Perdana Menteri ada menganjurkan Persidangan Ketua-ketua Jabatan atau Majlis Agama Islam Negeri-negeri dari semasa ke semasa bagi membantu untuk mencapai matlamat Majlis Kebangsaan iaitu untuk menyelaraskan serta mewujudkan keseragaman dalam pentadbiran dan pelaksanaan Hukum Syarak di Negeri-negeri dalam Malaysia.

Perlembagaan Malaysia di dalam memberi bidangkuasa agama Islam kepada Negeri juga telah menentukan bahawa di dalam soal bidangkuasa Mahkamah Syariah terhadap kes jenayah syariah adalah ianya diberi kuasa hanya setakat yang diberi oleh undang-undang Persekutuan. Undang-undang Persekutuan ini ialah Akta Mahkamah Syariah bidangkuasa jenayah tahun 1965 yang menetapkan bidangkuasa Mahkamah Syariah ialah setakat \$1,000 denda atau 6 bulan

penjara atau kedua-duanya sekali. Walaupun bidangkuasa sedemikian diberi tetapi undang-undang pentadbiran hukum syarak di tiap-tiap negeri yang mula termaktub semenjak sebelum merdeka dahulu masih mengandungi peruntukan hukuman-hukuman yang lebih rendah dari had maksima yang diberikan itu. Perhatian serius telah diberi terhadap keadaan ini dan di dalam Persidangan Ketua-ketua Jabatan Agama Islam SeMalaysia Yang Ke-22 yang diadakan baharu-baharu ini satu jawatankuasa telah dibentuk untuk membuat perakuan kepada persidangan itu bagi tindakan selanjutnya bagi maksud menyelaraskan jenis-jenis jenayah syariah dan hukum-hukumnya. Jawatankuasa ini cergas menjalankan tugas yang diberikan kepadanya itu dan, insya Allah, di dalam masa tidak lama lagi perakuan-perakuan yang dikehendaki itu dapat dibuat dan jika diterima oleh pihak berkuasa Negeri masing-masing suatu penyelarasan akan dapat dicapai di dalam bidang ini, insya Allah.

Berkenaan dengan bidangkuasa Mahkamah Syariah, Perlembagaan Malaysia menentukan bahawa bidangkuasanya adalah hanya terhadap penjenayah-penjenayah yang beragama Islam sahaja. Maka dengan yang demikian, mereka yang bukan beragama Islam yang melakukan jenayah syariah walaupun bersama-sama dengan seorang Islam mereka adalah di luar bidangkuasa Mahkamah ini. Jika perbuatan orang yang bukan Islam ini tidak merupakan kesalahan di bawah Undang-undang Sivil maka mereka tidaklah boleh dibicarakan di Mahkamah Sivil. Jenayah Syariah ialah perbuatan yang dipandang salah pada kaca mata Islam dan mungkin tidak pada segi kaca mata agama lain. Walaupun agama Islam ialah Agama Rasmi negara, agama lain adalah bebas untuk diamalkan di negara ini dan dengan

yang demikian Undang-undang Jenayah Syariah tidak boleh dipaksakan ke atas penganut-penganut agama lain di negara ini, tetapi jika perbuatan mereka itu di atas alasan agama menyebabkan gangguan kepada keselamatan negara atau ketenteraman awam tindakan ke atas mereka boleh diambil di bawah Undang-undang Sivil ialah di atas asas mengganggu ketenteraman awam atau keselamatan negara dan bukan di atas asas melanggar Undang-undang Jenayah Syariah.

Berkenaan dengan percampuran antara orang yang bukan Islam dengan orang Islam melakukan kesalahan jenayah syariah yang mengakibatkan orang Islam sahaja dihukum, cara menyelesaikannya bukanlah dengan cara mencari jalan supaya kedua-duanya dihukum tetapi mungkin ialah untuk mencari jalan agar kedua-duanya ataupun sekurang-kurangnya orang Islam itu tidak melakukan jenayah berkenaan. Suatu caranya ialah dengan memberi didikan yang sempurna agar nilai-nilai keislaman itu difahami, diterima dan dipatuhi. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang Dipertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalah sekarang ialah Bahawa Majlis Mesyuarat ini ditangguhkan sekarang.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Diputuskan,

Bahawa Majlis Mesyuarat ini ditangguhkan sekarang.

Timbalan Yang Dipertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, Dewan ditangguhkan sekarang hingga pukul 2.30 petang hari esok, 30hb Mac, 1983.

Dewan ditangguhkan pada pukul 6.41 petang.